

Jaarverslag 2023

Jaarrekening 2023

Gemeente Boekel
St. Agathaplein 2
5427 AB Boekel

Inhoudsopgave

Deel 1 – Jaarverslag 2023

Voorwoord	2
1. Inleiding	3
2. Programmaverantwoording	3
2.1 Algemene verklaring	3
2.2 Programma A. Bestuur en ondersteuning & Veiligheid	4
2.3 Programma B. Verkeer en vervoer	6
2.4 Programma C. Economie & VHROSV*	8
2.5 Programma D. Onderwijs & Sport, cultuur en recreatie.....	10
2.6 Programma E. Sociaal domein	13
2.7 Programma F. Volksgezondheid en milieu	16
3. Paragrafen	19
3.1 Bestuur	19
3.2 Bedrijfsvoering	19
3.3. Weerstandsvermogen & risicobeheersing	24
3.4 Onderhoud kapitaalgoederen	42
3.5 Financiering.....	44
3.6 Lokale heffingen	47
3.7 Verbonden partijen	53
3.8 Grondbeleid.....	61

Bijlage A - Beleidsindicatoren

Deel 2 – Jaarrekening 2023

Voorwoord

Geacht raadslid,

Hierbij bied ik u, mede namens het college, het jaarverslag en de jaarrekening over 2023 aan. Jaarlijks stellen we het jaarverslag en de jaarrekening op en leggen met deze stukken verantwoording af over het gevoerde beleid en financiën. De jaarverantwoording is daarmee een (financiële) terugblik op het afgelopen jaar. Hebben we onze ambities en doelen bereikt? Zijn de financiële middelen toereikend geweest?

Financieel sluiten we 2023 af met een positief resultaat. Gemeente Boekel heeft 3.018.000 minder uitgegeven dan er is binnengekomen. De grootste incidentele meevaller betreft de financiële vergoeding voor de opvang van de Oekraïense vluchtelingen en een hogere algemene uitkering dan was voorzien. Naast deze financiële meevallers hebben we ook een aantal tegenvallers verwerkt. Als voorbeeld noem ik de volume stijging Wmo. Alles bij elkaar genomen leidt dit tot een mooi positief resultaat en dit levert opnieuw een substantiële bijdrage aan onze reservepositie, wat gezien de financiële vooruitzichten zeer welkom is.

In 2022 is het nieuwe vierjarige collegeprogramma van start gegaan. Veel beleidsvoornemens die zijn benoemd zijn opgepakt, uitgevoerd of staan in de steigers en dragen bij aan het vergroten van de leefbaarheid en de ambitie om gemeente Boekel nog aantrekkelijker te maken. Denk daarbij aan het gemeentelijke verkeers- en vervoersplan, de voorbereiding voor integrale herinrichting van wijk Boschberg, met als belangrijk onderdeel een duurzame inrichting, oprichting Stichting Kwiek en de versterking van de buurtbus.

Vanwege de krappe woningmarkt is er ook veel aandacht voor het speerpunt wonen geweest. Er zijn nieuwe bestemmingsplannen vastgesteld en ontwerpbestemmingsplannen voor nieuwe woonlocaties zijn in procedure gebracht. Andere plannen zoals De Burgt en Tuinstraat worden momenteel gerealiseerd en kavels zijn verkocht. Ook bereiden we ons voor op nieuwe bedrijfslocaties voor nieuwe mogelijkheden op het gebied van werken.

De inflatie en hierdoor stijgende kosten blijft zorgen voor extra financiële uitdagingen. Niet alleen binnen de eigen gemeentelijke organisatie en de gemeenschappelijke regelingen waar we als gemeente aan deelnemen maar ook bij het verenigingsleven. Dit in combinatie met de financiële onzekerheid ten aanzien van de inkomsten vanuit het Rijk, maakt dat we de komende tijd behoedzaam moeten blijven.

De burgemeester,

C.J.M. van den Elsen

1. Inleiding

De jaarstukken van provincies en gemeenten worden vanaf verantwoordingsjaar 2004 conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) opgemaakt.

De inrichting van de begroting en daarmee ook van de jaarstukken wordt – naast hetgeen in het BBV is verwoord – ook beïnvloed door in de lokale verordeningen vastgelegde artikelen. In de verordening ex artikel 212 Gemeentewet wordt bijvoorbeeld verwezen naar de vastgestelde regels voor waardering en afschrijving van activa zoals opgenomen in de nota financieel beleid. Het aldaar bepaalde c.q. de uitwerking daarvan, mag uiteraard niet in strijd zijn met de voorschriften van het BBV.

2. Programmaverantwoording

Per programma wordt een tabel opgenomen die gespiegeld is aan het programmaplan, zoals opgenomen in de beleidsbegroting van hetzelfde boekjaar. Daarbij wordt aangegeven in hoeverre het beleid is gerealiseerd. De minimale inhoud van de programmaverantwoording is ten aanzien van de specifieke inrichtingsvereisten geregeld in de artikelen 25 en 26 van het BBV.

In de programmaverantwoording wordt uiteengezet waar het programma uit bestaat. Dit alles gelijk aan het programmaplan dat is opgenomen in de programmabegroting 2023.

2.1 Algemene verklaring

Verschillen

Verschillen in baten en lasten groter dan € 25.000 worden toegelicht conform het controleprotocol dat is vastgesteld door de raad. Aan het einde van de toelichting per programma zijn de overige verschillen gesaldeerd weergegeven.

Kapitaallasten - Afschrijvingen

Kredieten worden afgeschreven volgens een vaste vooraf bepaalde afschrijvingstermijn.

Ook de kredieten die t.l.v. een reserve lopen worden op de betreffende programma's verantwoord. De onttrekkingen aan de reserves worden via taakveld 0.10 verantwoord als opbrengst, e.e.a. verloopt daarmee dus budgettair neutraal.

Reserves

Onttrekkingen en stortingen van en naar de (bestemmings)reserves worden in de jaarrekening 2023 rechtstreeks verantwoord onder het betreffende programma. In bijlage B van de jaarrekening vindt u een overzicht van de reserves & voorzieningen. In bijlage C van de jaarrekening vindt u een specificatie van de mutaties.

2.2 Programma A. Bestuur en ondersteuning & Veiligheid

Waar gaat dit programma over?

Dit programma gaat over een groot aantal taakvelden die veelal betrekking hebben op bestuur (raad, college, burgemeester, raadscommissies, regionale samenwerkingen, voorlichting, accountantscontrole), financiën (treasury, OZB, gemeentefonds en overige baten en lasten), ondersteuning (organisatie) en veiligheid (brandweer, openbare orde en veiligheid, crisisbeheersing en informatiebeveiliging).

Wat hebben wij bereikt in 2023?

- Een gezonde vermogenspositie.
- Een reëel sluitende meerjarenbegroting t/m 2025.
- We zijn ons aan het voorbereiden op de Samenhangende Objectenregistratie (SOR).
- Brandbestrijding en preventie zijn goed op orde.
- In het kader van de rampenbestrijding ervoor gezorgd dat de organisatie is toegerust op de aanpak van crises en rampen.
- Uitvoeringsplan integrale veiligheid 2023-2026 vormgegeven.
- Preventie, toezicht en handhaving is op orde. Jaarplan 2022 en uitvoeringsprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving fysieke leefomgeving vastgesteld en goedbevonden door de provincie.
- APV omgevingswetproof gemaakt.
- De bescherming van informatie en privacygevoelige gegevens van de burgers is voldoende op orde.
- Er is continue aandacht voor digitale dienstverlening en informatiebeveiliging.
- Boekel is aangesloten op het digitale stelsel Omgevingswet en bedient de inwoners tijdig, gedegen, digitaal en veilig.

Wat waren de prioriteiten in 2023?

- Uitvoering van het collegeprogramma 2022-2026.
- Een gemeentelijke regie organisatie zijn die niet overnemend is, maar faciliteert en zo nodig ondersteunt.
- Het op orde houden en versterken van de financiële positie van de gemeente Boekel.
- Bij bovenlokale onderwerpen de meerwaarde van het (regionale) samenwerken opzoeken.
- Uitvoering geven aan het Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026 Maas & Leijgraaf.
- Preventie via onder andere het buurtpreventie-project.
- De APV up-to-date houden.
- Aanpak van ondermijning middels het programmaplan 2022-2024 ondermijning Maas & Leijgraaf. Coördinatie.
- Uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) van de fysieke leefomgeving 2023.
- Voorbereiding rechtmatigheidsverklaring door gemeente verslagjaar 2023.
- Er is een update op het plan v.w.b. de bewustwording en doorontwikkeling het gebied van de privacy en informatiebeveiliging opgesteld.
- In 2023 hebben we het klantgeleidingssysteem van JCC gemigreerd naar SAAS en zijn we begonnen met het Zaaksysteem naar de Cloud te brengen.

Verbonden partijen (zie paragraaf 4.7 verbonden partijen)

- Brabant Historisch Informatiecentrum (BHIC)
- Belastingssamenwerking Oost-Brabant (BSOB)
- Regio Brabant Noordoost/AgriFood Capital
- Veiligheidsregio Brabant-Noord
- Zorg en Veiligheidshuis Brabant Noordoost

Overige partijen

- Brabant Water N.V.
- Taskforce-RIEC Brabant-Zeeland (Regionaal Expertise en InformatieCentrum)

Beleidsindicatoren (zie bijlage J)

- Formatie
- Bezetting
- Apparaatskosten
- Externe inhuur

- Overhead
- Verwijzingen Halt
- Winkeldiefstallen
- Gewelddsmisdrijven
- Diefstallen uit woning
- Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)

Wat heeft het gekost?

Totale lasten en baten	Begroting incl. wijzigingen 2023	Rekening 2023	Verschil
Totale lasten	8.602	11.903	-3.301
Totale baten	22.759	23.827	-1.068
Totaal saldo baten en lasten	-14.157	-11.924	-2.233
Mutaties reserves	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	-14.157	-11.924	-2.233

De belangrijkste oorzaken van de ontstane verschillen zijn:

	Omschrijving	Voordeel	Nadeel
1	Pensioen voorziening wethouders		150.000
2	ICT	95.000	
3	Rente		157.000
4	Algemene uitkering	27.000	
5	Salarissen en sociale lasten	44.000	
6	Batig saldo rekening 2023		
	- voorzien met bestuursrapportage 2023	898.000	
	- definitieve saldo rekening 2023		3.018.000
7	Diversen	28.000	
	Subtotaal	1.092.000	3.325.000
	Totaal		2.233.000

- Ad. 1 Betreft een hogere storting in de Pensioenvoorziening wethouders dan was voorzien.
- Ad. 2 Er is een voordeel van € 86.000 in de realisatie van het ICT budget. Dit is minder dan 10% van het ICT budget van 2023. Dit voordeel heeft te maken met:
- Dat er meer budget nodig leek te zijn vanwege de hoge indexering die leveranciers (onterecht) hanteerden eind 2022/begin 2023. Er is door het team I&A veel effort gestoken om de hoge indexatie conform de contractvoorwaarden te laten zijn. Dit is in de meeste gevallen ook gelukt. Vandaar dat we minder hebben uitgegeven dan begroot.
 - Er is in het ICT budget rekening gehouden met onverwachte kosten door middel van stukje flexibel budget. We hebben in 2023 minder flexibel budget nodig gehad.
 - Sommige geplande activiteiten zijn goedkoper uitgevallen dan verwacht. Dit is met name het geval bij de implementatie van de nieuwe telefooncentrale.
- Ad. 3 De intern doorbelaste rente over de boekwaarde aan de taakvelden is lager dan was voorzien. Derhalve een nadeel op het taakveld rente, dit leidt tot een voordeel op de overige taakvelden.
- Ad. 4 De betaalspecificatie van december 2023 laat een positief effect zien op de algemene uitkering over 2023 ten opzichte van de septembercirculaire 2023.
- Ad. 5 Als gevolg van uitstroom van personeel, en dit niet 1 op 1 direct in te vullen ontstaat er een incidenteel voordeel.
- Ad. 6 Met het opstellen van de bestuursrapportage 2023 was een positief resultaat voorzien van € 898.000. Het definitieve positief saldo bedraagt € 3.018.000.
- Ad. 7 Het voordeel van € 28.000 betreft diverse kleine verschillen op diverse taakvelden binnen programma A.

2.3 Programma B. Verkeer en vervoer

Waar gaat dit programma over?

Het programma gaat over mobiliteit, goede bereikbare kernen en voorzieningen met de juiste mix tussen leefbaarheid, gezondheid en economie.

Wat hebben wij bereikt in 2023?

- Eind 2022 is de mobiliteitsvisie afgerond. Het GVVP (gemeentelijk verkeers- en vervoersplan) is in 2023 vastgesteld.
- Onderzoek opgestart naar de Oost-West problematiek.
- Buurtbus op het tracé Venhorst, Huize Padua, Boekel, Erp en Veghel is na start eind 2022 verder ingebed.
- Voorbereiding gestart voor integrale herinrichting van wijk Boschberg met als belangrijk onderdeel een duurzaam verkeersveilige inrichting.
- Voorbereiding tijdelijke herinrichting Sint Agathaplein ten behoeve van uitvoering Zuidwand afgerond.
- Afwikkeling Randweg met afgeleide projecten afgerond.
- Regionale aandacht gevraagd voor aansluiting bij omliggende snelfietsroutes.
- Met onze partners uit regio Zuid de basis gelegd voor een nieuwe aanbesteding van de verdere uitrol laadpalen in 2024.
- Regionale samenwerking opgezocht om te zorgen voor een kwalitatief goed openbaar vervoer tegen aanvaardbare kosten en daarbij de ambitie uitgesproken samen te gaan werken in het kader van “gedeelde mobiliteit”.
- Lokale samenwerking met de basisscholen, de lokale afdeling van VVN en onze partner in de app “Ritjes in Boekel” geïntensiveerd.

Door Boekel en Venhorst goed bereikbaar te maken/houden stimuleren we de verdere ontwikkeling van onze gemeenschap. Goede bereikbaarheid met aandacht voor verkeersveiligheid en leefbaarheid. De gemeente zorgt er voor dat de staat van de wegen, fietspaden en trottoirs voldoende tot goed is. Bij dit alles speelt altijd de prijs-kwaliteit afweging.

Wat waren de prioriteiten in 2023?

- Het opstellen van een GVVP en het opstarten van de vervolgfase het meerjaren uitvoeringsprogramma (MUP).
- Samen met regionale partners werken aan een goede bereikbaarheid en verkeersveiligheid.
- Voorbereiden tijdelijke herinrichting Sint Agathaplein.
- Uitvoeren van fysiek onderhoud aan onze verhardingen conform onze meerjarenplanning.
- Binnen het samenwerkingsverband Zuid werken aan een verdere uitrol van laadpalen in de gemeente.

Verbonden partijen

- Gebiedsgerichte samenwerking binnen NO-Brabant.
- Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant Noordoost (alternatieven openbaar vervoer)
- Regio Zuid (Brabant en Limburg) inzake uitrol laadpaalinfrastructuur.

Overige partijen

- Provincie Noord Brabant (concessiehouder openbaar vervoer)
- GebiedsGerichte Aanpak Mobiliteit Noordoost Brabant (GGA Noordoost Brabant)
- De lokale partners van VVN
- De lokale partners inzake toerisme en landschap

Beleidsindicatoren (zie bijlage)

- Niet van toepassing

Wat heeft het gekost?

Totale lasten en baten	Begroting incl. wijzigingen 2023	Rekening 2023	Verschil
Totale lasten	1.399	1.374	25
Totale baten	240	276	-36
Totaal saldo baten en lasten	1.159	1.098	61
Mutaties reserves	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	1.159	1.098	61

De belangrijkste oorzaken van de ontstane verschillen zijn:

	Omschrijving	Voordeel	Nadeel
1	Schade en schadevergoedingen		27.000
2	Leges kabels en leidingen	59.000	
3	Openbare verlichting	102.000	
4	Kapitaallasten		55.000
5	Diversen		18.000
	Subtotaal	161.000	100.000
	Totaal	61.000	

- Ad. 1 Betreft het saldo tussen kosten van schades aan wegen en de reeds ontvangen vergoedingen van de aansprakelijkheid gestelde partij. Naar verwachting zal het nadeel in 2024 nog worden uitgekeerd aan de gemeente Boekel.
- Ad. 2 Met het opstellen van de bestuursrapportage 2023 is rekening gehouden met de legesopbrengsten kabels en leidingen over het eerste half jaar van 2023. Dit voordeel betreft de meeropbrengsten over het tweede half jaar van 2023. De opbrengsten worden achteraf berekend en in rekening gebracht.
- Ad. 3 Betreft afrekening verbruik elektriciteit openbare verlichting over 2023.
- Ad. 4 In afwachting op de eindafrekening van de Provincie zijn er nog geen kosten geactiveerd, met als gevolg een voordeel op de afschrijving en rente lasten. Daarnaast heeft er een extra afschrijving plaatsgevonden van op investering uit 2022 van de 60 km Erpseweg/ fietsoversteek.
- Ad. 5 Het nadeel van € 18.000 betreft diverse kleine verschillen op diverse taakvelden binnen programma B.

2.4 Programma C. Economie & VHROSV*

* Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing

Waar gaat dit programma over?

Het programma gaat over het bevorderen van de economische activiteiten en het verbeteren van de structuur voor zowel het buitengebied, de bedrijventerreinen en centrum. Boekel moet een innovatieve en actieve plattelandsgemeente zijn, met een goede balans en samenhang tussen de fysieke omgeving, sociaal maatschappelijke effecten en economische vooruitgang. Het bevorderen van de welvaart in onze gemeente en het verbeteren van de leefbaarheid in onze gemeente staan daarbij voorop.

Het bebouwen en inrichten van het grondgebied wordt afgestemd op de lokale behoeften van alle doelgroepen waarbij het in de gemeente Boekel prettig leven is en er voldoende voorzieningen zijn voor alle leeftijdscategorieën.

Wat hebben wij bereikt in 2023?

- Bestemmingsplan Veegplan Kommen 2 vastgesteld.
- In het buitengebied is Veegplan 10a vastgesteld.
- Gebiedsvisie Venhorst is afgerond.
- Voor het plan Zuidwand aan het Sint Agathaplein diverse stappen gezet, waaronder de vervolgstappen in de onteigeningsprocedure en voorbereidingen met daadwerkelijke start van de sloop van de panden in de eerste fase.
- Voor het nieuwe bedrijventerrein Lage Raam is in 2023 het ontwerpbestemmingsplan opgesteld. Dit ligt ten grondslag aan de verdere vervolgstappen voor ontwikkeling van Lage Raam. Momenteel zijn er geen bedrijfskavels meer beschikbaar in de gemeente Boekel.
- Bijna alle kavels in plan De Burgt, fase 1b en Tuinstraat middels een loting (succesvol) verkocht.
- Ontwerpbestemmingsplannen voor de woningbouwlocaties Schutboom fase 2 en De Biezen fase 1 in procedure gebracht.

Wat waren de prioriteiten in 2023?

- Ontwikkeling Zuidwand Sint Agathaplein.
- Uitgifte bouw kavels in De Burgt en Tuinstraat.
- Besluitvorming en procedures toekomstige woningbouw en bedrijventerreinen.

Verbonden partijen

- Regio Noordoost Brabant

Overige partijen

- Ondernemersvereniging Boekel
- Peelrand Wonen
- ZLTO
- Regiogemeenten
- Provincie

Beleidsindicatoren (zie bijlage)

- Functiemenging
- Vestigingen (van bedrijven)
- Gemiddelde WOZ waarde
- Nieuw gebouwde woningen
- Demografische druk
- Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden
- Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden

Wat heeft het gekost?

Totale lasten en baten	Begroting incl. wijzigingen 2023	Rekening 2023	Vershil
Totale lasten	21.237	15.841	5.395
Totale baten	20.970	15.605	5.365
Totaal saldo baten en lasten	267	237	30
Mutaties reserves	106	62	44
Gerealiseerde resultaat	373	299	74

De belangrijkste oorzaken van de ontstane verschillen zijn:

	Omschrijving	Voordeel	Nadeel
1	Aanpak de Elzen	43.000	
2	Aankoop gronden		53.000
3	Exploitatiebijdrage en anterieure overeenkomsten		69.000
4	Afwikkeling Grondbedrijf	61.000	
5	Kosten diensten derden - Woonvisie	20.000	
6	Kosten diensten derden - Omgevingswet	23.000	
7	Salarissen en sociale lasten	34.000	
8	Diversen	15.000	
	Subtotaal	196.000	122.000
	Totaal	74.000	

- Ad. 1 Betreft minder kosten inzake het project 'Aanpak de Elzen' dan was voorzien.
- Ad. 2 Betreft aankoop gronden, cf. raadsbesluit Raadsvoorstel inzake Aankoop (rest)percelen Randweg (d.d. 15 december 2022).
- Ad. 3 Betreft minder inkomsten uit exploitatiebijdrage en anterieure overeenkomsten dan was voorzien. Naar verwachting zullen de inkomsten in 2024 geëffectueerd worden.
- Ad. 4 Betreft winstneming conform grondbedrijf rapportage 2024.
- Ad. 5 Betreft niet gemaakte kosten in 2023 inzake de op te stellen Woonvisie. Naar verwachting zullen deze kosten in 2024 gemaakt worden.
- Ad. 6 Betreft niet gemaakte kosten in 2023 inzake implementatie omgevingswet.
- Ad. 7 Als gevolg van uitstroom van personeel, en dit niet 1 op 1 direct in te vullen ontstaat er een incidenteel voordeel.
- Ad. 8 Het voordeel van € 15.000 betreft diverse kleine verschillen op diverse taakvelden binnen programma C.

2.5 Programma D. Onderwijs & Sport, cultuur en recreatie

Waar gaat dit programma over?

Het programma gaat over het faciliteren van een evenwichtig onderwijsaanbod, afgestemd op de lokale behoefte en in samenhang met de directe omgeving. Het faciliteren van een uitgebreid sport- en beweegaanbod met daarin stimulans voor onze inwoners om actief deel te nemen. Het faciliteren van culturele ontwikkeling van de gemeenschap en het bevorderen van het recreatieve gebruik van onze buitenruimte. Veel van deze activiteiten worden feitelijk verzorgd door lokale verenigingen, stichtingen en organisaties. Die zijn van groot belang voor de leefbaarheid van onze kernen. Hierdoor kunnen we ontspannen middels sport en spel, genieten van muziek en toneel, onszelf ontwikkelen door onderwijs, kunst, fietsen en wandelen door de natuur. Om dit in stand te houden zijn heel veel vrijwilligers actief. Deze willen wij ondersteunen en helpen.

Wat hebben wij bereikt in 2023?

- Onderwijsachterstandenbeleid in combinatie met Nationaal Programma Onderwijs met lokale partners gericht op peuterwerk (voorschoolse educatie), Boekstart, Bibliotheek op School, Taalklas en Taalhuis Boekel voortgezet.
- Het netwerk op het gebied van voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en de start van de actualisatie van het beleid versterkt.
- Het structureel overleg 'Lokale Educatieve Agenda' (LEA) tussen basisonderwijs, opvang en gemeenten voortgezet, zowel op bestuurlijk als beleidsniveau.
- Uitvoering gegeven aan de leerplicht en kwalificatieplicht door Regionaal Bureau Leerplicht en voortijdig schoolverlaten Brabant Noordoost (RBL BNO).
- Formele en informele (volwassen)educatie met als doel het vergroten van de basisvaardigheden (Taalhuis Boekel) voortgezet.
- Netwerk gevormd en aanbod verzorgt op de thema's mentaal welbevinden, bewegen en middelengebruik met als voornaamste partners onderwijs, Dorpsteam, GGD en Stichting Kwiek.
- Gestart met het proces om meer ruimte voor basisonderwijs te realiseren, aansluitend bij de forse groei van het aantal leerlingen in de basisschoolleeftijd in de (nabije) toekomst.
- Vervolg ingezet op de motorische gezondheid van basisschoolkinderen naar aanleiding van de motorische screening in 2022.
- Op basis van het accommodatiebeleid en de beleidslijn vervangings- en uitbreidingsinvesteringen buitensportaccommodaties zijn er meerdere projecten uitgevoerd (aanleg van padelbanen bij TC Boekel, aanleg van kunstgrasvelden bij Boekel Sport, vervanging asbestdak Doele Willem III, asbestdak en vervanging longeerbakken Manege Rutger van Herpen, vervanging ballenvangers).
- Stichting Kwiek is in 2023 opgericht en gestart met onder andere gratis aanbod van sport en bewegen voor minder kapitaalkrachtige jongeren.
- In relatie tot het Sportakkoord en ter uitbreiding van het sportaanbod heeft stichting Kwiek diverse programma's ontwikkeld die zich focust op jeugd en ouderen.
- Een samenwerking tot stand gebracht met lokale fysiotherapeuten en stichting Kwiek voor het organiseren van valpreventiedagen.
- Voor de actualisatie van de Kunst en Cultuur notitie is een start gemaakt doormiddel van het inzichtelijk maken van alle kunst en cultuurorganisaties binnen de gemeente.
- Conform collegeprogramma is een hondenlosloopgebied aangelegd.
- Samenwerking opgestart met KBO Boekel voor het onderhoud van de begraafplaatsen in Boekel.
- Beleid voor het kappen van bomen gewijzigd waardoor bomen en beschermd bosgebied beter wordt beschermd.
- Samenwerking met IBN Facilitair aangescherpt en herijkt. Deze is meer gericht op duurzaamheidsopgaves.
- Samenwerking verkend met de regio Noord Oost Brabant om regionale kansen te benutten om waarde te verhogen voor thema's, verhaallijnen en productontwikkeling.
- Samenwerking met de provincie voor de subsidieregeling Stimuleringsregeling Landschap verlengd.
- Samenwerking Geopark Peelhorst en Maasvallei verlengd en hierin diverse projecten opgestart.

Wat waren de prioriteiten in 2023?

- Anticiperen op de toename van het aantal anderstalige leerlingen in het onderwijs.
- Starten proces toekomstbestendige onderwijshuisvesting basisonderwijs.
- Voorzetten thema's preventie jeugd, namelijk mentaal welbevinden, bewegen en middelengebruik.
- Actualisatie van de notitie Kunst & Cultuur (waaronder onderhoud kunstwerken).
- Uitvoering geven aan het sport- en beweegakkoord – stimulering sport & bewegen / participatie.
- Het landschap zodanig inrichten dat het wijstverschijnsel en de bijbehorende peelrandbreuk zichtbaar en beleefbaar wordt gemaakt.
- Middels de samenwerking Geopark Peelhorst en Maasvallei komen tot een Geopark waarbij de natuurlijke, educatieve en recreatief toeristische waarde van de Peelrandbreuk verder benut kan worden.
- In samenwerking met de regio Noord-Oost Brabant gezamenlijke verhaallijnen ontwikkelen. Dit resulteert in producten zoals themaroutes en arrangementen voor de toeristen.
- Meer vergroenen in de gemeente en overgaan tot steeds meer natuurvriendelijk beheer,

Verbonden partijen

- Regionaal Bureau Leerplicht en voortijdig schoolverlaten Brabant Noordoost (RBL BNO)
- Vereniging van eigenaars Octopus (VvE)

Overige partijen

- Stichting GOO Onderwijs en Opvang
- Stichting SAAM Scholen
- Samenwerkingsverband Helmond-Peelland PO
- Samenwerkingsverband Helmond-Peelland VO
- Bibliotheek De Lage Beemden
- Stichting Volksuniversiteit Boekel-Venhorst
- Stichting Gemeenschapshuis Venhorst
- Stichting Binnensport Boekel
- Stichting Kwiek
- Sportverenigingen
- Fysiotherapeuten Boekel
- Culturele verenigingen
- Heemkundekring "Sint Achten op Boeckel"
- Bosgroep Zuid
- Natuurverenigingen (Stichting D'n Eik, stichting bomen Boekel, Stichting Peellandschapspark Voskuilenheuvel en Vogelwerkgroep Boekel-Venhorst)
- Stichting de Speeltrein
- Stichting VisitBrabant
- Groen Ontwikkelfonds Brabant

Beleidsindicatoren (zie bijlage)

- Absoluut verzuim
- Relatief verzuim
- Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)
- % Niet-wekelijkse sporters

Wat heeft het gekost?

Totale lasten en baten	Begroting incl. wijzigingen 2023	Rekening 2023	Vershil
Totale lasten	3.145	3.259	-115
Totale baten	574	753	-180
Totaal saldo baten en lasten	2.571	2.506	65
Mutaties reserves	-22	-31	10
Gerealiseerde resultaat	2.549	2.475	74

De belangrijkste oorzaken van de ontstane verschillen zijn:

	Omschrijving	Voordeel	Nadeel
1	Huisvesting Onderwijs - Toegerekende rente staat van activa	49.000	
2	Leerlingenvervoer	25.000	
Subtotaal		74.000	
Totaal		74.000	

Ad. 1 Betreft het verschil tussen begrote rente en de werkelijke toegerekende rente.

Ad. 2 Er is minder aanspraak gemaakt op leerlingenvervoer dan was voorzien.

2.6 Programma E. Sociaal domein

Waar gaat dit programma over?

Het Sociaal Domein betreft alle organisaties, diensten en voorzieningen in Boekel die onze inwoners ondersteunen, de leefbaarheid vergroten en de participatie (het meedoen) bevorderen. Het gaat hier over het welzijn van onze inwoners, de zelfredzaamheid en samenredzaamheid. Aangevuld met de gemeentelijke vangnetvoorzieningen voor onze meest kwetsbare inwoners. Daarbij is onderscheid te maken tussen voorzieningen: van sociale basisvoorzieningen, eerstelijns zorg/ondersteuning, tweedelijns zorg / ondersteuning tot bescherming en veiligheid.

Wat hebben wij bereikt in 2023

- Er is geïnvesteerd in de doorlopende ontwikkeling van integrale samenwerking in het Sociaal Domein.
- De integrale Toegang/Dorpsteam is versterkt door toevoeging van de Formulierenbrigade en Sociaal Raadsliedenwerk.
- De Integrale Toegang/Dorpsteam is versterkt door toevoeging van een Consulent Zorg en Veiligheid (GGZ / Beschermd Wonen / Maatschappelijke Opvang).
- De Integrale Toegang is versterkt door toevoeging van een consulent Schuldhulpverlening.
- Het 'Virtueel Gezondheidsplein' is gerealiseerd door het opzetten van de website Sociaal Domein/Dorpsteam Boekel.
- De informatievoorziening naar inwoners is verbeterd – Mantelzorgnieuwsbrief, Dorpsteampagina facebook, social media, Boekels Weekblad.
- Burgerinitiatieven zijn ondersteund (deelplaats, kabouterpad etc.) en burgerparticipatie is gebruikt als input voor de preventievisie.
- Contracten gesloten met lokale zorgaanbieders om kwetsbare jongvolwassenen op te kunnen vangen.
- Businesscase opgestart voor het wonen met ondersteuning voor jongvolwassenen binnen onze gemeente.
- Lokaal actieplan opgesteld voor de transformatieopgave Jeugd.
- Voor de regionale inkoop van zorg en welzijn, de Centrumregeling Wmo, Centrumregeling Jeugd, aanbesteding HbH en aanbesteding Hulpmiddelen afgerond.
- Preventienetwerk opgebouwd en input verzameld voor de preventievisie.
- Opvang, begeleiding en huisvesting van Oekraïners.
- Vluchtelingenwerk geprofessionaliseerd door de samenwerking met vluchtelingenwerk Nederland.
- Er is een regionale basisstructuur voor veiligheid in afhankelijkheidsrelaties (VIA) gerealiseerd.
- Aanpak energiearmoede door het verstrekken van energietoeslag en een witgoedregeling.
- Lokaal Sportplatform gerealiseerd door de oprichting van Stichting Kwiek.
- Uitvoering gegeven aan initiatieven op basis van SPUK GALA – valpreventie, motorische screening basisschoolleerlingen, eenzaamheid, rouwverwerking, weerbaarheid, etc.
- Het Sociaal Domein versterkt met het aantrekken van een preventiemedewerker en een beleidsmedewerker Gezondheid en Gezonde leefomgeving.

Wat waren de prioriteiten in 2023?

- Opvang Oekraïners.
- Huisvesting statushouders.
- Het doorontwikkelen van de regionale toegang, waarbij wordt uitgegaan van een outreachende manier van werken. Op deze manier sluit de regionale toegang beter aan bij onze lokale toegang.
- Uitvoering geven aan de werkzame elementen uit het uitvoeringsplan van de Transformatieopgaven Jeugdhulp.
- Vaststellen nieuwe centrumregelingen Jeugd en Wmo.
- Preventievisie uitwerken.
- Aanbesteding huishoudelijke verzorging.
- Aanbesteding hulpmiddelen.
- Doorontwikkeling van het armoedebeleid.
- Uitbetaling energietoeslag en aanpak energiearmoede.
- Uitvoering geven aan de regionale ontwikkelagenda Opvang, ondersteuning en zorg voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid en uitvoering geven aan de lokale doorvertaling hiervan.
- Lokaal de implementatie borgen van de doorontwikkeling beschermd wonen, wonen met zorg / wonen met begeleiding.
- Veiligheid in afhankelijkheidsrelaties (VIA).

- Project onafhankelijke clientondersteuning.

Verbonden partijen

- Werkvoorzieningsschap Noordoost Brabant
- Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant Noordoost (Regiotaxi)
- GGD Hart voor Brabant
- Centrumregeling Wmo Brabant Noordoost-oost
- Centrumregeling Jeugdhulp Noordoost-Brabant
- Zorg- en veiligheidshuis Brabant Noordoost (ZVH BNO)
- Regio Noordoost Brabant

Overige partijen

- Adviesraad Sociaal Domein (ASD)
- ONS Welzijn
- Gemeente Meierijstad
- IBN
- GGZ Oost-Brabant
- Veilig thuis
- Vluchtelingenwerk Boekel en Vluchtelingenwerk Nederland
- Stichting Leergeld Gemert-Bakel e.o.
- Stichting Schuldhulpmaatje Boekel-Venhorst
- Stichting Deelplaats
- Peelrand Wonen

Beleidsindicatoren (zie bijlage)

- Banen
- Jongeren met een delict voor de rechter
- Kinderen in uitkeringsgezinnen
- Netto arbeidsparticipatie
- Werkloze jongeren
- Personen met een bijstandsuitkering
- Lopende re-integratievoorzieningen
- Jongeren met jeugdhulp
- Jongeren met jeugdbescherming
- Jongeren met jeugdreclassering
- Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo

Wat heeft het gekost?

Totale lasten en baten	Begroting incl. wijzigingen 2023	Rekening 2023	Vershil
Totale lasten	11.528	13.384	-1.856
Totale baten	2.528	6.230	-3.701
Totaal saldo baten en lasten	9.000	7.154	1.846
Mutaties reserves	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	9.000	7.154	1.846

De belangrijkste oorzaken van de ontstane verschillen zijn:

	Omschrijving	Voordeel	Nadeel
1	Opvang vreemdelingen	101.000	
2	Opvang Oekraïners	1.691.000	
3	Toeslagenproblematiek	30.000	
4	Bijstand	96.000	
5	Minima		40.000
6	Participatiebudget	33.000	
7	Wmo		106.000
8	Jeugd		34.000
9	Inzet Spuk-GALA middelen	45.000	
10	Diversen	30.000	
Subtotaal		2.026.000	180.000
Totaal		1.846.000	

- Ad. 1 De uitvoeringskosten Inburgeringstrajecten vallen lager uit dan vooraf berekend op basis van de taakstelling. De taakstelling hebben we behaald door o.a. huisvesting van Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen die niet onder de regie van de inburgeringsconsulent Meierijstad vallen.
- Ad. 2 Betreft het positief saldo op de ontvangen Rijksbijdrage en de bestedingen inzake opvang Oekraïners.
- Ad. 3 De declarabele plankosten waren ten tijde van het opstellen van de begroting 2023 nog niet bekend.
- Ad. 4 Bij de jaarrekening hebben we de uitvoeringskosten Participatiewet naar de betreffende onderdelen doorberekend. Op de algemene bijstandverlening zijn er minder uitvoeringskosten gemaakt dan met de begroting 2023 geraamd.
- Ad. 5 Bij de jaarrekening hebben we de uitvoeringskosten Participatiewet naar de betreffende onderdelen doorberekend. Op de bijzondere bijstand zijn er meer uitvoeringskosten gemaakt dan met de begroting 2023 geraamd.
- Ad. 6 In 2023 is er gebruik gemaakt van het basispakket binnen het partnership met IBN waardoor er minder maatwerktrajecten ingezet zijn. Hierdoor vallen de kosten lager uit dan vooraf geraamd.
- Ad. 7 Betreft een incidentele woning aanpassing die met het opstellen van de bestuursrapportage 2023 niet was voorzien (€ 53.000). Daarnaast is er een forse volume stijging van de inzet begeleiding dagbesteding in natura, deze volume stijging was met de bestuursrapportage 2023 nog niet in deze mate voorzien (€ 53.000).
- Ad. 8 Betreft meer inzet van jeugdhulp (zorg in natura) dan was voorzien met het opstellen van de bestuursrapportage 2023.
- Ad. 9 De inzet van de Spuk-GALA middelen levert per saldo een voordeel op ten opzichte van bestaande budgetten. Dit omdat we al diverse kosten reeds begroot hebben die nu middels de Spuk-GALA middelen vergoed worden. Met het opstellen van de bestuursrapportage 2023 was deze informatie nog niet bekend.
- Ad. 10 Het voordeel van € 30.000 betreft diverse kleine verschillen op diverse taakvelden binnen programma E.

2.7 Programma F. Volksgezondheid en milieu

Waar gaat dit programma over?

Het programma volksgezondheid en milieu heeft als doel dat alle inwoners in de gemeente Boekel leven, wonen en werken in een gezonde en veilige omgeving. Er wordt gestreefd naar een duurzame samenleving waarbij een gezonde leefstijl wordt gestimuleerd, de kwaliteit van de leefomgeving verbetert en een circulaire economie centraal staat.

Wat hebben wij bereikt in 2023?

Volksgezondheid

- De actualisatie van het basispakket GGD Hart voor Brabant gerealiseerd.
- Inkoop plustaken GGD en lokaal accent uitgevoerd.
- De Integrale Toegang/Dorpsteam is versterkt door toevoeging van een Consulent Zorg en Veiligheid (GGZ / Beschermd Wonen / Maatschappelijke Opvang).
- Het 'Virtueel Gezondheidsplein' is gerealiseerd door het opzetten van de website Sociaal Domein/Dorpsteam Boekel.
- Vanuit het Project 'Skip die Trip' zijn er diverse regionale interventies ontwikkeld en uitgevoerd, waaronder een jongerencampagne en digitale escaperoom.
- Motorische screening basisschoolleerlingen is uitgevoerd.
- Informatiebijeenkomsten vanuit Dorpsteam, gericht op preventie zijn georganiseerd.
- Er is een regionale basisstructuur voor veiligheid in afhankelijkheidsrelaties (VIA) gerealiseerd.
- Opbouwwerk in de wijk, samen met Peelrand, gericht op eenzaamheid en vroegsignalering.
- Het Sociaal Domein is versterkt met het aantrekken van een preventiemedewerker en een beleidsmedewerker Gezondheid en Gezonde leefomgeving.

Riolering / Klimaatadaptatie

- Conform de nieuwe inzichten uit het POW&R plannen voorbereid en gerealiseerd met betrekking tot klimaatadaptatie, hittestress en droogte:
 - Multidisciplinaire aanpak wijk de Boschberg. In 2022 en 2023 is in samenspraak met bewoners en bestuur een integraal herinrichtingsplan opgesteld.
 - Lokaal ervoor gezorgd dat de hevige regens (in de zomerperiode) anders worden afgevoerd. We weten dat het riool de nieuwe hoeveelheden regenwater niet aankan. Ingezet op infiltratie in de bodem of, indien dit lastig is, via oppervlakkige afvoer naar gebieden waar het geen schade aanricht.
 - Voorkomen hittestress door meer groen / bomen. Er zijn hele theoretische verhandelingen op te stellen over hittestress. In de kern wordt deze met name veroorzaakt door verharding en verglazing van de buitenruimte. Wij zijn actief aan de slag geweest met meer groen in de bebouwde omgeving.

Afval

- In 2022 zijn we gestart met nieuwe inzamelcontractanten voor bijna alle huishoudelijke afvalstromen. Uit een eerste evaluatie uitgevoerd in 2023 blijkt dit goed te verloopt.
- De afvalkalender is voor de tweede maal alleen digitaal beschikbaar gesteld. De acceptatie hiervan is al stukken groter. Er worden bijna geen papieren versies meer aangevraagd.
- De BeestenBende in Boekel is in 2023 een stukje gekrompen van 156 naar 141 leden.
- De mini milieustraat is 'verhuist' van De Vlonder 110 naar De Zandhoek 1b.
- Alle textiel- en luercontainers uit Boekel zijn, ter voorkoming van afvaldumpingen, verplaatst naar één centrale plek op de Zandhoekse Loop.
- Verschillende projecten uit het grondstoffenbeleidsplan zijn lopende.

Milieu

- Er zijn nieuwe vergunningen of meldingen verleend. Beide zorgen ervoor dat de geurbelasting op de bebouwde kom verder is afgenomen.
- Er is een nieuwe geurverordening en een Beleidsregel Ruimtelijke ontwikkelingen en geurhinder voor geheel gemeente Boekel vastgesteld.
- Meer gewerkt met het 'lik op stuk' handhavingsbeleid.
- Voor buurtschap Bovenstehuis is een ontwerpbestemmingsplan opgesteld. Deze komt in Q1 van 2024 ter vaststelling in de gemeenteraad.

Wat waren de prioriteiten in 2023?

- Inzet op preventieve gezondheid, stimulering van de gezonde leefomgeving, leefstijl en zelfredzaamheid (onderdeel preventieplan Sociaal Domein).
- Het ontkoppelen van huishoudens van het RWA afvoer, opvangen op eigen terrein, nieuwbouw dient hieraan te voldoen, t.b.v. klimaatbestendig maken van de gemeente.
- Het klimaatbestendig inrichten van de wijk Bosberg (afkoppelen van het hemelwater van het gemengde rioolstelsel in de wijk, tegengaan van hittestress en bevorderen biodiversiteit).
- Het uitvoeren van onderhoud aan het rioolsysteem.
- Project operatie Steenbreek doorzetten t.b.v. van het klimaatbestendig maken van de gemeente Boekel.
- Uitvoering geven aan de actiepunten die volgen uit het duurzaamheidsplan, inclusief agenda.
- Door middel van keukentafelgesprekken met veehouders is bekeken wat de beste toekomstperspectieven zijn voor de ondernemers en de gemeente Boekel. Door het aanpassen van bedrijfsvoeringen en/of het omzetten van bedrijven wordt invulling gegeven aan de transitie duurzame veehouderij. Door deze actieve aanpak wordt de leefbaarheid in het buitengebied verbeterd.
- Het afronden van een nieuwe geurgebiedsvisie en een nieuwe geurverordening voor het hele grondgebied van de gemeente Boekel.
- Regio noordoost Brabant heeft via een regiodeal subsidie verworven voor het vitaliseren van het buitengebied. Hieraan wordt invulling gegeven doormiddel van het project Stallenaanpak. De gemeente Boekel neemt deel aan dit project.
- Samen met gemeente Land van Cuijk, uitvoering geven aan het visiedocument Circulaire Economie met daarin kaders om te komen tot een hogere percentage hergebruik van grondstoffen en het terugdringen van restafval.
- Door middel van het inzetten van de Beestenbende of een eigen jeugd zwerfafval club proberen we kinderen bewustwording bij te brengen over zwerfafval.
- Volwassen vrijwilligers die zwerfafval rapen blijven we stimuleren en zeker waarderen.

Verbonden partijen

- GGD Hart voor Brabant
- Regionale Ambulance Voorziening (RAV)
- Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)
- Gemeente Land van Cuijk
- Waterschap Aa en Maas

Overige partijen

- Watersamenwerking As50+
- Hermes Groep (OV)
- BeestenBende
- Pouderoyen Tonnaer

Beleidsindicatoren (zie bijlage)

- Omvang huishoudelijk restafval

Wat heeft het gekost?

Totale lasten en baten	Begroting incl. wijzigingen 2023	Rekening 2023	Vershil
Totale lasten	4.426	4.443	-17
Totale baten	3.351	3.544	-194
Totaal saldo baten en lasten	1.075	898	177
Mutaties reserves	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	1.075	898	177

De belangrijkste oorzaken van de ontstane verschillen zijn:

	Omschrijving	Voordeel	Nadeel
1	Inzet Spuk-GALA middelen	27.000	
2	Inzet Spuk-IZA middelen	52.000	
3	Riool	110.000	
4	Afval		34.000
5	Milieu	33.000	
6	Diversen		11.000
	Subtotaal	222.000	45.000
	Totaal	177.000	

- Ad. 1 De inzet van de Spuk-GALA middelen levert per saldo een voordeel op ten opzichte van bestaande budgetten. Dit omdat we al diverse kosten reeds begroot hebben die nu middels de Spuk-GALA middelen vergoed worden. Met het opstellen van de bestuursrapportage 2023 was deze informatie nog niet bekend.
- Ad. 2 De inzet van de Spuk-IZA middelen levert per saldo een voordeel op ten opzichte van bestaande budgetten. Dit omdat we al diverse kosten reeds begroot hebben die nu middels Spuk-IZA middelen vergoed worden. Met het opstellen van de bestuursrapportage 2023 was deze informatie nog niet bekend.
- Ad. 3 Voordeel is met name ontstaan als gevolg hogere inkomsten rioolheffing. De heffing is gebaseerd op waterverbruik wat schommelingen met zich meebrengt.
- Ad. 4 Betreft diverse kleine verschillen binnen het 'product' afval.
- Ad. 5 In 2023 zijn minder basistaken en verzoektaken (vergunningaanvragen, meldingen en controles) uitgevoerd dan was begroot.
- Ad. 6 Het nadeel van € 11.000 betreft diverse kleine verschillen op diverse taakvelden binnen programma F.

3. Paragrafen

Artikel 26 BBV schrijft voor dat in het jaarverslag dezelfde paragrafen opgenomen moeten worden als die in de begroting opgenomen zijn. De (minimaal) verplichte paragrafen staan in het onderstaande overzicht.

- 3.1 Bestuur en organisatie
- 3.2 Bedrijfsvoering
- 3.3 Weerstandsvermogen & risicomanagement
- 3.4 Onderhoud kapitaalgoederen
- 3.5 Financiering
- 3.6 Lokale heffingen
- 3.7 Verbonden partijen
- 3.8 Grondbeleid

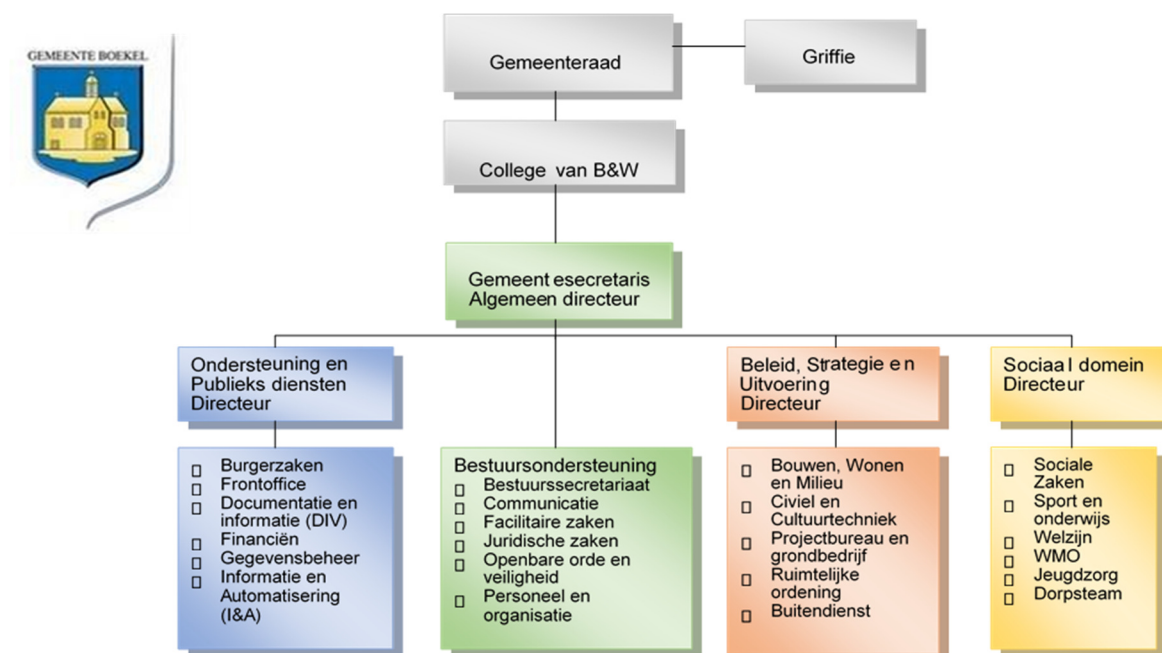
3.1 Bestuur

In 2023 is door college en organisatie invulling gegeven aan het collegeprogramma 2022-2026.

3.2 Bedrijfsvoering

3.2.1. Organisatiestructuur

De gemeente Boekel kenmerkt zich als een zgn. “platte” organisatie. Er is één managementlaag op directieniveau en er zijn geen management tussenlagen. Medewerkers bevinden zich voor het merendeel op hetzelfde niveau van het organigram. De organisatiestrategie is er op gericht om te werken als een kleine, regio-voerende organisatie.

Van medewerkers wordt gevraagd in te spelen op snelle maatschappelijke ontwikkelingen binnen en buiten de gemeente. Door de regiefunctie zal gekeken worden wat de efficiëntste en effectiefste manier van het uitvoeren van de taken zal zijn.

3.2.2. Personeelsbeleid

Algemeen

De organisatiestructuur is afgestemd op de organisatiecultuur van de gemeente Boekel:

- Medewerkers hebben een sterk gevoel van eigenaarschap;
- Medewerkers stimuleren elkaar in het behalen van successen voor de organisatie. Ze zijn direct verantwoordelijk voor het bijdragen aan de doelen op hoog niveau;
- Medewerkers zijn betrokken;
- Ambitieuze professionals zijn op hun plek binnen een organisatie waar ze de vrijheid hebben en weinig beperkingen voelen.
- Er zijn geen tussenlagen (middenmanagement) en daarmee weinig vertraging in processen; werknemers kunnen sneller hun ideeën implementeren.

Het personeelsbeleid is er op gericht een substantiële bijdrage te leveren aan het zijn van een aantrekkelijke werkgever. Niet alleen in het kader van het werven van nieuw personeel, maar ook in het kader van het “boeien en binden” van het huidige personeel. Een paar jaar geleden is een zgn. “vitaliteitsroute” opgestart, die ook in 2024 een vervolg krijgt. Deze route bestaat uit het aanbieden van periodieke medische onderzoeken, maar ook workshops op het gebied van vitaliteit en de werk-privébalans. Daarnaast is in 2023 de reiskostenvergoeding woon-werk verruimd.

Opleidingen

Investeren in de ontwikkeling van medewerkers, zowel vakinhoudelijk als op competentieniveau, vindt de gemeente Boekel belangrijk voor zowel de medewerker zelf, als voor de organisatie. Naast de begeleiding hierin door leidinggevenden, biedt de gemeente Boekel volop ruimte voor eigen initiatief als het gaat om opleiding en ontwikkeling. Dit kunnen opleidingen/trainingen zijn op individueel niveau, maar ook in groepsverband. Met de komst van een aantal nieuwe, jonge medewerkers in beleidsfuncties, is een traineeship opgestart. Met behulp van training worden zij geholpen te komen op het gewenste functieniveau. In het kader van “binden en boeien” is er continue aandacht voor ontwikkeling.

Feiten en cijfers

Eind 2023 waren er 74 medewerkers (63,17 fte) in dienst van de gemeente Boekel. Dit is exclusief de burgemeester en wethouders. In 2023 zijn 9 medewerkers uitgestroomd en er zijn 14 medewerkers ingestroomd.

De verhouding mannen / vrouwen was in 2023: 32,43% mannen en 67,57% vrouwen.

De leeftijdsverhouding was in 2023:

- 13% medewerkers van 20 - 29 jaar;
- 27% medewerkers van 30 - 39 jaar;
- 18% medewerkers van 40 - 49 jaar;
- 42% medewerkers van 50 jaar en ouder.

De gemiddelde leeftijd was in 2023 44 jaar.

Werving en selectie

Voor de werving van personeel werd vooral gebruik gemaakt van social media en het regionale platform www.werkeninnoordoostbrabant.nl met een doorplaatsing naar andere regionale en landelijke bekende sites. Werken in Noordoost Brabant is een regionaal platform voor de lagere overheid. Het doel hiervan is het bereik op de (gemeentelijke) arbeidsmarkt te vergroten. Net als in 2022 zijn er in 2023 een aantal vacatures geweest. Deze zijn deels ontstaan vanwege natuurlijk verloop, medewerkers die zijn vertrokken naar een andere werkgever en deels uit formatie-uitbreiding. Ook de gemeente Boekel heeft te maken met de gevolgen van de krapte op de arbeidsmarkt; voor bepaalde taakvelden is er weinig tot geen aanbod. Om de continuïteit te borgen wordt in die gevallen gekozen voor het inhuren van medewerkers. Waarbij we voor structurele invulling, indien mogelijk, de kandidaat na een periode van inhuur overnemen. Of, bij moeilijk in te vullen strategische functies, een recruitmentbureau opdracht geven via hun netwerk de geschikte kandidaat voor ons zoeken.

In 2023 is een nieuw wervingsfilmpje gemaakt dat gebruikt wordt bij het uitzetten van vacatures.

Daarnaast is gebruik gemaakt van een zgn. “zij-instroom” traject van de Provincie Noord Brabant. Dit traject (“ruimte voor groei”) is onderdeel van een samenwerking op de arbeidsmarkt voor overheden in Brabant. Naast “ruimte voor groei” zijn het bundelen van arbeidsmarktcommunicatie en het gezamenlijk opzetten van opleidingsprogramma’s voor diverse opgaven onderdelen van dit traject. De gemeente Boekel neemt ook deel aan dit traject.

Om de organisatie zó te bemensen dat aan de missie en de organisatiestrategie kan worden voldaan, werken we aan de ontwikkeling van de competenties van de zittende medewerkers en selecteren we op de juiste competenties bij nieuw personeel.

Ziekteverzuim 2023

Net als in de voorgaande jaren is in 2023 actief ingezet op het voorkomen en het terugbrengen van het ziekteverzuimpercentage. Er werd en wordt periodiek veel aandacht besteed aan de gezondheid en vitaliteit van onze medewerkers. Deze aandacht is vooral preventief van aard, zoals bijvoorbeeld periodiek medische onderzoeken (uitgevoerd in 2023) en het optimaliseren van de werkplekken. Het ziekteverzuimpercentage lag in 2023 op 9,0% (was in 2022 9,6%). Het ziekteverzuimpercentage wordt grotendeels veroorzaakt door een aantal langdurige ziektegevallen, die buiten de invloedssfeer van de werkgever zijn gelegen. De gemeente Boekel heeft over 2023 een ziekteverzuimpercentage dat hoger is dan het landelijk gemiddelde (2022) van 6,7% op gemeenteniveau.

CAO ontwikkelingen

In het kader van de cao gemeenten 2023 zijn naast een salarisverhoging landelijke afspraken over extra bovenwettelijk verlof, vereenvoudiging van de ouderschapsverlofregeling en verlofsparen gemaakt. Daarnaast is op het gebied van sociale zekerheid meer aansluiting gezocht bij het bedrijfsleven, zoals loondoorbetaling bij ziekte.

Bedrijfshulpverlening (BHV)

Net zoals in 2022 hebben de leden van de BHV in 2023 herhalingslessen gevolgd.

3.2.3. Samenwerking

De gemeente Boekel maakt onderdeel uit van de regio Brabant- Noordoost. Binnen deze regio, maar ook buiten de regio werken we samen met andere gemeenten. Deze samenwerkingsverbanden zijn terug te vinden in het hoofdstuk Verbonden Partijen.

Op het vlak van de bedrijfsvoering werken we ook met verschillende partners en op verschillende manieren samen.

Zo werken we op het vlak van ICT samen met Unica-Schutte. Deze samenwerking zorgt ervoor dat onze ICT-voorzieningen op orde zijn en blijven, zodat wij ons kunnen focussen op onze inhoudelijke taken.

Op het vlak van de sociale voorzieningen werken wij samen met de gemeente Meierijstad en Bernheze. De uitvoering daarvan ligt bij Meierijstad en verloopt naar tevredenheid.

De herindeling van de gemeenten in het land van Cuijk heeft geleid tot één grote gemeente. De samenwerking met de voormalige gemeenten in het Land van Cuijk op het vlak van de afvalinzameling, was geregeld via een gemeenschappelijke regeling. Nu er nog maar twee gemeenten zijn overgebleven is deze regeling is vervangen door een Dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Land van Cuijk. De samenwerking verloopt net zo goed als onder de vlag van de gemeenschappelijke regeling.

3.2.4. Informatieveiligheid

Gegevens en gegevensverwerking zijn essentieel voor de processen en diensten van de gemeente. Het is daarom ook essentieel dat de systemen van de gemeente veilig en beschikbaar zijn. De ontwikkelingen op gebied van informatiebeveiliging en de grote impact die misbruik met zich meebrengt, betekenen dat gemeente Boekel structureel en efficiënt werkt aan het veilig en beschikbaar houden van systemen en gegevens. Centraal staat dat keuzes en maatregelen passen bij gemeente Boekel én passend zijn voor de gebruikte risicoprofielen.

In 2023 heeft de gemeente samen met haar leveranciers technische verbeteringen doorgevoerd om de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van haar systemen en gegevens te borgen. De organisatorische en menselijke factor in informatiebeveiliging was in ook in 2023 een speerpunt. Door de inzet op bewustwording en beleid passend te maken voor de werkelijkheid van een kleine gemeente ontwikkelt Boekel haar beveiligingsorganisatie door richting een hoger volwassenheidsniveau. Ook heeft de gemeente in 2023 door ambtelijke en bestuurlijke kennisdeling praktische handvatten uitgewisseld. Dit leidde tot waardevolle inzichten in mogelijkheden die bijdragen aan het continue proces van de kwalitatieve verbetering van informatieveiligheid.

3.2.5. Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. Deze wet verplicht bestuursorganen onder andere om op termijn verschillende categorieën documenten uit eigen beweging openbaar te maken (actieve openbaarmakingsplicht). Doordat de ontwikkeling van PLOOI, de landelijke website om documenten openbaar te maken, tijdelijk is stop gezet, heeft gemeente Boekel onderzoek gedaan naar andere manieren om documenten openbaar te maken. Met de leverancier van de website wordt gekeken naar een oplossing. Zodra deze oplossing is vormgegeven zullen wij gefaseerd, per categorie, documenten actief openbaar maken.

De Woo biedt ook de mogelijkheid tot het indienen van een Woo-verzoek (passieve openbaarmakingsplicht). In 2023 heeft de gemeente Boekel 19 Woo-verzoeken ontvangen. Dit is een opvallende stijging ten opzichte van de voorgaande twee jaren. Alle verzoeken zijn binnen de wettelijke termijn afgehandeld.

Een zorgplicht om de informatiehuishouding op orde te hebben maakt ook onderdeel uit van de Woo. Om hier een stap in te zetten wordt gewerkt aan een archiveringsrichtlijn, die medewerkers moet helpen bij het goed archiveren van informatie, zodat dossiers compleet zijn en de stukken terug te vinden zijn.

3.2.6. Fraude(risico's)

Het college van gemeente Boekel is zich bewust van het inherente risico van fraude dat zij, zowel intern als extern, loopt bij het uitvoeren van haar activiteiten en haar dienstverlening. De risicoanalyse geeft aan dat op enkele onderdelen in de bedrijfsvoering sprake is van een hoger dan normaal risico op non-compliance. Deze risico's hebben periodiek extra aandacht, waarbij aanvullende interne beheersingsmaatregelen zijn ingevoerd.

Inwoners, ondernemers en externe partijen moeten er op kunnen vertrouwen dat gemeente Boekel en haar medewerkers op een betrouwbare, eerlijke en zorgvuldige manier zaken doen. Daarom heeft gemeente Boekel een gedragscode opgesteld die door iedere medewerker bij indiensttreding wordt ondertekend. Het belang van de gedragscode en de naleving wordt periodiek benadrukt en is onderwerp van gesprek tussen leidinggevende en medewerker. Er is een vertrouwenspersoon en meldpunt ingesteld waarbij eventuele misstanden vertrouwelijk kunnen worden gemeld. Onze (financiële) processen kenmerken zich door de aanwezigheid van functiescheiding. Hiermee voorkomen we dat slechts één persoon ongecontroleerd transacties of verplichtingen kan aangaan, autoriseren, verwerken en afwikkelen en toegang heeft tot activa.

Ondanks de beheersmaatregelen resteert het risico dat de directie maatregelen doorbreekt of dat medewerkers zouden samenspannen. Transparante besluitvorming, de governance-structuur, een open cultuur waarbij we elkaar durven aan te spreken, de aanwezigheid van een vertrouwenspersoon om niet-integer handelen (anoniem) te melden, periodieke interne en externe audits op de naleving van beheersingsmaatregelen moeten er toe bijdragen dat het omzeilen van de maatregelen wordt gesignaleerd.

Gezien de aard van de activiteiten van gemeente Boekel, onderkent de directie ook een extern risico op non-compliance. De uitgevoerde risicoanalyse geeft ons een goed inzicht in deze risico's en het belang van het aanscherpen van een aantal procedures. De afgelopen jaren zijn er regelmatig berichten in de media over cyberaanvallen, gevallen van ransomware en datalekken. Gezien de activiteiten van gemeente Boekel heeft informatiebeveiliging vanuit de perspectieven continuïteit, fraude en privacy en daarmee samenhangende reputatie een hoge prioriteit.

Tijdens de dagelijkse bedrijfsvoering vinden controles plaats om vast te stellen of gewerkt wordt volgens de daarover gemaakte afspraken, waaronder de diverse protocollen voor informatiebeveiliging. Daarnaast beoordelen de security en privacy officer de kwaliteit en naleving van de getroffen beheersingsmaatregelen. Periodiek wordt de beheersing van informatiebeveiliging getoetst, zowel intern via interne audits, als extern via het ISAE 3402 onderzoek en ISO 27001 audit. Eventuele verbeterpunten vormen de input voor verdere aanscherping en/of naleving van het informatiebeveiligingsproces.

Conclusie

Het college is van mening dat, met alle analyses en getroffen beheersingsmaatregelen, de risico's met betrekking tot een beheerste en integere bedrijfsvoering inzichtelijk zijn en op een adequate wijze de aandacht krijgen.

3.2.7. Rechtmatigheid

Begrotingsonrechtmatigheden

Het begrotingscriterium waarborgden we middels de planning- en controlcyclus. In 2023 hadden we twee bijstelmomenten waarin we door middel van een tussentijdse rapportage de raad rapporteerden:

- Voorjaarsnota 2023 (raadsbesluit 13 juli 2023)
- Bestuursrapportage 2023 (raadsbesluit 14 december 2023)

Met deze rapportages voorkomen we zoveel als mogelijk begrotingsonrechtmatigheden. Toch kan het voorkomen dat bij het opmaken van de jaarrekening afwijkingen worden geconstateerd. Uw raad kan deze uitgaven alsnog autoriseren door het vaststellen van de rekening, waarin deze uitgaven zijn opgenomen en voldoende zijn toegelicht.

Toelichting op geconstateerde afwijkingen

In dit onderdeel wordt een toelichting gegeven op de geconstateerde rechtmatigheidsfouten en -onduidelijkheden genoemd in de rechtmatigheidsverantwoording. Hierbij wordt de door de raad vastgestelde verantwoordingsgrens gehanteerd van 3% van het totaal van de lasten, inclusief toevoegingen aan de reserves. De verantwoordingsgrens bedraagt € 1.417.440. Onrechtmatigheden die onder de rapportagegrens van € 50.000 liggen worden niet toegelicht. De afspraken voor de toelichting op onrechtmatigheden en welke onrechtmatigheden zijn geaccepteerd zijn vastgelegd in de financiële verordening gemeente Boekel 2023, ex artikel 212 Gemeentewet (raadsbesluit 14 december 2023).

De toelichting op de onrechtmatigheden bestaat uit:

- Een beschrijving van de geconstateerde afwijking;
- Een toelichting op het ontstaan van de afwijking;
- De maatregelen die worden ondernomen om afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

In 2023 zijn enkele onrechtmatigheden geconstateerd boven de rapportagegrens van € 50.000, deze zijn:

- Hosting IT platform - € 84.000
- Beheer IT platform - € 104.000
- IT (Microsoft) licenties - € 70.000

De begrotingsafwijkingen die niet leiden tot onrechtmatigheden maar boven de rapportagegrens van € 50.000 worden uiteengezet in hoofdstuk 7 van de jaarrekening 2023 (deel 2).

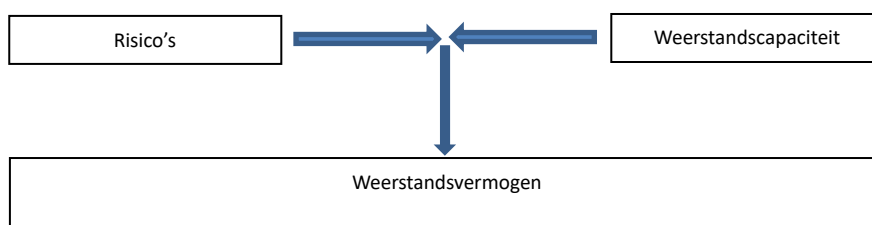
3.3. Weerstandsvermogen & risicobeheersing

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), dat sinds begrotingsjaar 2004 van kracht is, bevat regels voor de financiële verslaglegging. Volgens artikel 11 van het BBV moeten gemeenten en provincies inzicht verschaffen in hun weerstandsvermogen. Het gaat hierbij om het verband tussen de weerstandscapaciteit en de risico's waarvoor géén (beheers)maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Onder weerstandscapaciteit verstaat het BBV de middelen en mogelijkheden waarover provincies of gemeenten kunnen beschikken om niet begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn te dekken. Het gaat hier om de elementen waarmee tegenvallers eventueel bekostigd kunnen worden zoals Algemene Reserve, onbenutte belastingcapaciteit en stille reserves.

Het weerstandsvermogen voor de gemeente is gedefinieerd als: 'het vermogen van de gemeente Boekel om niet-structurele financiële risico's op te kunnen vangen teneinde haar taken te kunnen voortzetten'. En is eigenlijk niet meer of minder dan een confrontatie van de risico's met de weerstandscapaciteit.

Het gaat hier om risico's die niet op een andere manier zijn ondervangen, zoals met een gevormde voorziening of waarvoor een verzekering is aangegaan.

Een eerste stap bij het beoordelen van het weerstandsvermogen is het in kaart brengen c.q. identificeren van eventuele risico's. Zoals uit de onderstaande figuur blijkt en in de volgende paragraaf gebeurt.

Als onderdeel van risicomangement wordt de weerstandscapaciteit van de gemeente periodiek afgezet tegen een inschatting van de mogelijke financiële risico's die zich kunnen manifesteren. Voor het belangrijkste risico (de grondexploitatie) wordt al jaren de 'vinger aan de pols gehouden' middels het jaarlijks actualiseren van de exploitatieberekeningen, het doorrekenen van verschillende scenario's en de confrontatie van het gewenste met het beschikbare weerstandsvermogen.

Ondanks dat er géén zekerheid aan ontleend kan worden is risicomangement wel van toegevoegde waarde; het geeft een beeld van wat verwacht kan worden en of de organisatie hierop voldoende voorbereid is. Dit beeld wordt jaarlijks twee keer geactualiseerd in de programmabegroting en –rekening.

3.3.1. Inventarisatie van de risico's en het benodigd weerstandsvermogen

Om een confrontatie van deze risico's met de weerstandscapaciteit mogelijk te maken dienen deze eerst financieel te worden gekwantificeerd. Hiertoe wordt een methode gebruikt waarbij, per geïdentificeerd risico, een inschatting wordt gemaakt van de volgende drie parameters:

Kans	de kans dat een risico zich manifesteert wordt ingeschat op basis van een kwalitatief oordeel. Ten behoeven van een transparant en handelbaar model zijn er (slechts) drie categorieën benoemd met een wegingsfactor: laag (0,05) – middel (0,50) – hoog (0,75).
Impact	wat is het (financiële)effect voor de organisatie als het risico zich voordoet? Ook hier wordt eerst een kwalitatief oordeel aan gegeven. Daarna wordt, afhankelijk van het kwalitatieve oordeel, een inschatting gemaakt van het financiële effect; in procenten afgezet tegen de totale lasten conform begroting. Waarbij de volgende indeling wordt gehanteerd: klein impact tussen de 1 & 9 % middel impact tussen de 10 & 49 % groot impact tussen de 50 & 100%
Effect	voor het kwantificeren van het (financiële) risico is het van belang te weten of een risico van incidentele danwel structurele aard is. Indien het een incidenteel karakter kent wordt de factor '1' gehanteerd. Het risico kan zich immers maximaal één keer voordoen. Betreft het een structureel risico dan wordt de factor '3' toegekend. Dit wil zeggen dat het financiële effect van dit risico 'drie keer wordt ingerekend'; zodat de organisatie als het ware drie jaar de tijd heeft om adequaat te reageren en passende maatregelen te treffen.

Het 'minimabeleid' als voorbeeld:

De kans dat de komende jaren meer aanspraak op onze minima-voorzieningen wordt gedaan, wordt als 'hoog' ingeschat (wegingsfactor 0,75). Het financiële effect hiervan voor de organisatie wordt als 'gemiddeld' ingeschat, met een impact van 15%. Aangezien dit risico een structureel effect zal hebben wordt bij het kwantificeren van het financiële risico een factor '3' toegepast. Het financiële risico, ook wel het benodigd weerstandsvermogen voor dit onderdeel wordt dan als volgt berekend:

Budget cf. Begroting	Kans	Impact	Effect	Benodigd weerstandsvermogen
€ 1.033.395	* 0,75	* 15%	* 3	= € 348.771

3.3.2. Belangrijkste financiële risico's excl. Grondbedrijf

De belangrijkste financiële risico's exclusief het grondbedrijf worden in de onderstaande tabel weergegeven. Deze risico's zijn niet anderszins ondervangen en er zijn geen voorzieningen voor gevormd, waardoor deze relevant zijn voor het weerstandsvermogen.

Nr.	Risico	Omschrijving	Kans	Impact		Effect	Benodigd weerstandsvermogen
1	Openeindregelingen	Wmo	Middel	Middel	10%	Structureel	361.000
		Jeugdzorg	Middel	Middel	10%	Structureel	275.000
		Bijstandsverlening	Hoog	Middel	15%	Structureel	520.000
		Minimabeleid	Hoog	Middel	15%	Structureel	349.000
		Leerlingenvervoer	Middel	Middel	10%	Structureel	43.000
2	Uitvoeringkosten Sociaal Domein	Domein Jeugd	Laag	Groot	75%	Structureel	146.000
		Domein Wmo	Laag	Groot	75%	Structureel	175.000
		Domein Participatie	Laag	Groot	75%	Structureel	405.000
3	Gemeentefonds	Uitkering gemeentefonds kan lager zijn dan geraamd	Middel	Middel	30%	Structureel	433.000
4	Afgegeven garanties	Gewaarborgde geldleningen PW	Laag	Groot	50%	Incidenteel	71.000
		Gewaarborgde geldleningen BW	Laag	Groot	50%	Incidenteel	1.000
		Startersleningen	Laag	Middel	15%	Incidenteel	2.000
5	Randweg	Uitvoering binnen gestelde kaders / meerwerk etc.	Laag	Klein	15%	Incidenteel	-
6	Risico's op eigendommen	Rioolbeheer	Laag	Middel	15%	Structureel	14.000
		Wegbeheer	Laag	Middel	15%	Structureel	15.000
		Gebouwenbeheer	Laag	Middel	15%	Structureel	6.000
7	Planschade	Planschadeclaims	Middel	Klein	10%	Incidenteel	-
8	Sociale zaken	Vergoeding bij beëindiging samenwerking Meierijstad	Laag	Middel	15%	Incidenteel	7.000
							2.823.000

1. Openeindregelingen

De gemeente loopt bij een 'openeindregeling' een financieel risico. Dit risico komt door het feit dat de gemeente verplicht is een voorziening te verstrekken als een aanvrager hier volgens de geldende wet- en regelgeving recht op heeft.

Ongeacht of hiervoor voldoende budget en/of financiële middelen beschikbaar zijn en ongeacht volumegroei in één jaar. Voorbeelden van de belangrijkste 'openeindregelingen' zijn:

- Bijstandsverlening (Participatiewet, IOAW, IOAZ, en Bbz)
- Minimabeleid (o.a. individuele inkomensvoetstuk, kwijtschelding gemeentelijke belastingen en bijzondere bijstand)
- Wmo (o.a. huishoudelijke verzorging, dagbesteding & begeleiding, vangnetvoorzieningen)
- beschermd wonen en maatschappelijke opvang, woningaanpassingen, rolstoel- & vervoersvoorzieningen)
- Leerlingenvervoer
- Jeugdzorg

Door demografische, maatschappelijke en economische ontwikkelingen en de gevolgen daarvan in het Sociaal Domein doen er naar verwachting de komende jaren meer mensen een beroep op gemeentelijke voorzieningen. Zowel indexaties als personeelstekorten kunnen leiden tot hogere kosten bij leveranciers / dienstverleners, prijsstijgingen zijn lastig vooraf in te schatten. Gemeenten ontvangen vanuit het Rijk budget of compensatie, de hoogte en of het toereikend is blijkt vaak achteraf.

Inkoopsystematiek Jeugdhulp

In de systematiek wordt in een driehoek (jeugdige en ouders/verzorgers, zorgaanbieder en medewerker Dorpsteam) bepaald welke zorg nodig is. Met de inkoopsystematiek rekenen we af op daadwerkelijk zorgverbruik (PxQ). Een risico is dat de Q in grote mate stijgt door deze openeindregeling. We kunnen nu nog niet goed inschatten of en wat de eventuele financiële effecten hiervan in 2024 gaan zijn.

Financieringssysteem Participatiewet

Het budget om de bijstandsuitkeringen (BUIG) te betalen is gebaseerd op de gemaakte uitkeringskosten in jaar T-2. Dat betekent dat we met dit budget altijd achterlopen op de ontwikkeling van het klantenbestand. Ontstane tekorten moeten we aanvullen uit eigen middelen.

In casuïstiek speelt steeds vaker multi-problematiek waardoor de afstand tot de arbeidsmarkt erg groot is. Maar ook op andere gebieden (minimabeleid, schuldhulpverlening) zal er meer inzet nodig zijn.

2. Uitvoeringskosten Sociaal Domein

Extra sociale huurwoningen in Boekel voor een brede doelgroep

In het hele land en dus ook in Boekel, is er op dit moment een grote vraag naar sociale huurwoningen. De gemeenten staan voor een flinke opgave aangaande het huisvesten van starters, spoedzoekers (na scheiding), inwoners die begeleiding en ondersteuning nodig hebben bij het wonen, statushouders, Oekraïense vluchtelingen en arbeidsmigranten. Met het huidige aantal woningen kan niet voorzien worden in de bestaande en toekomstige woningbehoefte. De bouw van permanente woningen vraagt een lange doorlooptijd, onder andere op het gebied van bestemming en vergunningen. De gemeentelijke opgave en de reguliere vraag naar woningen vraagt dan ook om een versnelde realisatie van extra woningen.

Concreet betekent dit dat er de komende twee jaar behoefte is aan 50 extra sociale huurwoningen. De gemeente onderzoekt, samen met haar partners, de mogelijkheid om een kleinschalige woonwijk met hybride, semi permanente woningen te realiseren. Hiermee bevorderen we de doorstroom op de woningmarkt, creëren we op korte termijn extra woningen in de sociale huursector en meer kansen voor starters en andere doelgroepen. We zullen u als inwoner tijdig informeren over de verdere ontwikkelingen.

Bedrijfsvoering Sociaal Domein

Binnen het Sociaal Domein staan we aan de lat van een aantal grote ontwikkelingen. Deze memo leent zich niet voor een inhoudelijke verdieping op alle onderwerpen (dit komt terug op de diverse beleidsterreinen) maar een overzicht is hier wel op zijn plaats:

- Integraal Zorg Akkoord (IZA) – Transformatie van de zorg;
- Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) – Samenhangende lokale aanpak gezondheid, sport en beweging én sociale basis;
- Wet van school naar duurzaam werk – Extra begeleiding en ondersteuning voor kwetsbare jongeren in de overgang van school naar werk;
- Regionale Ontwikkelagenda 2020 – 2028 Regio Brabant Noordoost-oost – Opvang, ondersteuning en zorg voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid;
- Bevorderen uitstroom uit de (jeugd)zorg en ondersteunen zelfstandigheid van 16 tot 27 jarigen;
- Wonen met ondersteuning – Wonen met begeleiding voor jongeren van 18 tot 27 jaar;
- Veiligheid in Afhankelijkheidsrelaties (ViA) – Integrale benadering van geweld in afhankelijkheidsrelaties;
- Gewijzigde Wet gemeentelijke schuldhulpverlening – Implementatie en doorontwikkeling van vroegsignalering en nazorg bij schulden.

Uitgangspunten Sociaal Domein

De ambitie en beleidsuitgangspunten geven richting aan de uitdagingen waar we de komende jaren voor staan binnen het Sociaal Domein:

- we streven naar normalisatie en inclusie;
- onze aanpak is gericht op herstel (waar mogelijk) met positieve gezondheid als basis om doelen te benoemen;
- de mate van zelfregie van de inwoner is een belangrijke indicator;
- we doen het samen met de keten, ongeacht of dit zorgverzekeringswet, de wet langdurige zorg en/of het sociaal domein is;
- de zorg en ondersteuning vindt zoveel mogelijk plaats in de eigen leefomgeving;
- we geven ruimte aan en ondersteunen de inzet van ervaringsdeskundigen;
- we sturen niet alleen op individuele organisaties, maar ook op de ketensamenwerking;
- we respecteren wettelijke kaders en verantwoordelijkheden.

3. Uitkering gemeentefonds

Gemeenten in Nederland zijn voor wat betreft hun inkomsten sterk afhankelijk van de Rijksoverheid. In december 2021 is het regeerakkoord van het nieuwe Kabinet Rutte IV gepresenteerd. Kenmerkend voor het regeerakkoord en van belang voor de gemeentebegroting is, dat er grotendeels sprake is van een tijdelijke inzet van financiële middelen tot en met 2025, het laatste jaar van het regeerakkoord. Dit betreft zowel middelen die via het gemeentefonds als via specifieke uitkeringen beschikbaar worden gesteld. Vanaf 2026 ontstond een 'ravijn' in de structureel beschikbare middelen voor gemeenten, dat voor het gemeentefonds door een incidentele Rijksbijdrage in 2026 gedeeltelijk is gedicht. Dit is een risico voor het opstellen van een structureel sluitende meerjarenbegroting.

4. Afgegeven garanties

Gewaarborgde geldleningen woningbouw

De gemeente staat garant voor diverse leningen die Peelrand Wonen en Brabant Wonen in het verleden zijn aangegaan. Het WSW (Waarborgfonds Sociale Woningbouw) neemt de betaalverplichtingen voor een lening over wanneer de corporatie de rente en aflossing op een door het WSW geborgde lening niet meer kan betalen. Per 1 augustus 2021 is de systematiek veranderd. Vanaf dat moment geldt de nieuwe verdeelsleutel over gemeenten en gelden de andere wijzigingen voornieuwe leningen en herfinancieringen van bestaande leningen. De achtervang voor bestaande leningen blijft ongewijzigd, totdat deze leningen zijn afbetaald of vervangen door herfinanciering.

Nieuwe systematiek

Wanneer het deze betaalverplichting niet kan voldoen, moeten rijk en gemeenten bijspringen. Rijk en gemeenten staan elk voor 50% in de achtervang bij het WSW (25% wordt verdeeld over alle gemeenten en 25% wordt toegerekend aan 1 gemeente die in de leningovereenkomst is vermeld). Dat betekent dat wanneer een corporatie in financiële problemen geraakt, het WSW zorgt dat rente en aflossing van leningen doorgaat. WSW betaalt dit uit eigen kapitaal. Dat kapitaal kan worden aangevuld door obligo bij alle deelnemende corporaties op te halen. Pas wanneer dat onvoldoende is, komen Rijk en gemeenten als achtervanger in beeld om renteloze leningen te verstrekken. Het risico voor de achtervangers is overigens beperkt, tot nu toe heeft WSW daar nooit een beroep op gedaan.

Voor wat betreft Peelrand Wonen is de garantie nog nimmer aangesproken. Het WSW heeft voor een bedrag van € 30.499.000 geborgd, waarvan € 28.408.000 van de schuld toerekenbaar is aan de gemeente Boekel.

Voor wat betreft Brabant Wonen is de garantie nog nimmer aangesproken. Het WSW heeft voor een bedrag van € 212.600.000 geborgd, waarvan € 671.000 van de schuld toerekenbaar is aan de gemeente Boekel.

Startersleningen

Vanaf 2014 heeft de gemeente 22 startersleningen verstrekt. Op dit moment zijn 16 startersleningen afgelost. Het openstaande bedrag dat door de gemeente verstrekt is bedraagt € 59.980,00 (stand 31-12-2023). Over de hoofdsom van deze leningen loopt de gemeente geen risico omdat deze som gegarandeerd is via de NHG. Wel loopt de gemeente risico over misgelopen rente.

Vanaf 2021 heeft de gemeente een bedrag van € 200.000 beschikbaar gesteld voor startersleningen. Inmiddels zijn er vijf startersleningen voor een bedrag van totaal € 125.000 verstrekt (stand 31-12-2023). Startersleningen zijn de eerste drie jaar vrijgesteld van aflossen. Over de hoofdsom van deze leningen loopt de gemeente geen risico omdat deze som gegarandeerd is via de NHG. Wel loopt de gemeente risico over misgelopen rente.

5. Randweg

In 2017 heeft de raad de uitgangspunten van de uitvoeringsovereenkomst waarin de kostendeling tussen gemeente en provincie is vastgelegd bekrachtigd. Kern daarbij is dat dit een provinciale weg wordt waarbij het merendeel van de kosten en risico's bij de provincie liggen. De gemeentelijke bijdrage aan de randweg is geschat op € 2,82 miljoen. Dat is in het voorjaar van 2017 vastgelegd en in de begroting is een bedrag van € 2,65 miljoen opgenomen waarbinnen dit moet kunnen worden uitgevoerd. Binnen het project is aandacht voor de financiële risico's. Deze zijn ook gekwantificeerd en in de projectsom opgenomen. Inmiddels is de Randweg opengesteld voor verkeer en wordt duidelijk dat het project binnen de beschikbaar gestelde budgetten kan worden afgerond. Zo is de grondverwerving afgerond binnen de gestelde kaders. Daarnaast is bij de uitvoering door Dura Vermeer ook geen grote afwijkingen geconstateerd. Afgelopen jaar is door de provincie de concept eindafrekening opgemaakt en met ons gedeeld. Daar zitten nog enkele discussiepunten in aangaande de kostendeling tussen provincie en gemeente. Naar verwachting ronden we dit project in het voorjaar van 2024 geheel af. Daarmee constateren we dat Randweg Boekel zowel voor de provincie als voor de gemeente een succesvol project is geweest met een uitstekende samenwerking waarbij doelen zijn gehaald en de bereikbaarheid van Boekel voor de lange termijn is geborgd.

6. Risico's op eigendommen

Gebouwbeheer:

De risico's m.b.t. gebouwbeheer zijn ondervangen in ons gebouwbeheerprogramma. Het gebouwbeheer vraagt een goede afstemming tussen klein en groot onderhoud. Verder is een integrale benadering tussen gebouwen die door de gemeente zelf worden beheerd en gebouwen die door derden worden beheerd noodzakelijk. Om op een efficiënte en effectieve manier invulling te kunnen geven aan het gebouwbeheer in de komende jaren wordt de onderhoudsstatus en de behoefte van de diverse gebouwen jaarlijks bekeken. 1 keer per 4 jaar volgt een grondige herziening met een externe inspectie van alle gebouwen. Aan de hand hiervan wordt vervolgens jaarlijks het meerjaren onderhoudsplan (MJOP) geactualiseerd. Deze actualisatie wordt jaarlijks vertaald naar de meerjarenbegroting. Hierdoor hebben we zicht en houden we grip op toekomstige (onvoorziene) investeringen.

De gemeente is eigenaar van enkele oudere gebouwen met een grotere onderhoudsbehoefte. Daar wordt strategisch geschakeld met de vakafdelingen als het gaat om keuzes m.b.t. groot onderhoud, afstoten of nieuwbouw. In de afgelopen 1,5 jaar zijn de bouwkosten onder invloed van een aanhoudend grote vraag en schaarste fors gestegen. Dat lijkt zich op dit moment te stabiliseren. Toch is de verwachting dat de onderhoudskosten de komende jaren nog zullen stijgen als gevolg van de eerdere inflatie. Bij de volgende herziening wordt dit effect zichtbaar.

Rioolbeheer:

Voor het rioolbeheer wordt gewerkt volgens de uitgangspunten van het Programma Omgevingswet water en riolering (POW&R) 2023-2028. Dit betreft een complete herziening uit 2022. Onze eigendommen zijn in beeld gebracht, geïnspecteerd en waar nodig is onderhoud of vervanging ingepland. Daarmee hebben we de risico's voor dit eigendom in beeld en onder controle.

Verder zijn in het POW&R ook de werkzaamheden voor een klimaatadaptieve openbare ruimte verwerkt. In Boekel speelt vooral de noodzaak om water vast te houden tijdens droge perioden en het opvangen van water tijdens hevige buien. Tweede aandachtspunt is het zorgen het bestrijden van hitte veelal door planten van bomen. De financiële gevolgen van deze maatregelen zijn opgenomen in het uitvoeringsprogramma.

7. Planschade

Vóór 1 januari 2024

Er is op dit moment één incidenteel planschadeverzoek ingediend. De eventueel te betalen planschadevergoeding komt voor rekening van de gemeente, omdat de gemeente de plannen ontwikkeld. Of dit het geval zal zijn, zal moeten blijken uit een planschadeonderzoek dat uitgevoerd wordt door een extern onafhankelijke deskundige adviesbureau. De lopende planschade verzoeken hebben betrekking op de gemeentelijke grondexploitatie en daarmee is dekking van de kosten voorzien. Daar waar het planschade verzoeken zijn aangaande particuliere initiatieven worden kosten cf. anterieur overeengekomen 1 op 1 verlegd aan initiatiefnemer.

Na 1 januari 2024

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden waardoor een planschadeverzoek wijzigt in een verzoek tot nadeelcompensatie. Hoeveel verzoeken worden ingediend, is vooraf lastig in te schatten. Om te zorgen dat een dergelijk verzoek conform de geldende wet- en regelgeving wordt afgehandeld wordt de Verordening nadeelcompensatie Boekel gehanteerd.

Tot 5 jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet kunnen planschadeverzoeken ingediend worden conform de nu geldende regels. De verwachting is dat in het begin na inwerkingtreding Omgevingswet vooral nog planschadeverzoeken ingediend worden. Dit zullen maximaal 10 verzoeken betreffen.

8. Sociale Zaken

Dienstverleningsovereenkomst Meierijstad - Boekel - Bernheze

De gemeente Boekel neemt vanaf 1 januari 2017 op het gebied van sociale zaken diensten af van de gemeente Meierijstad. Hiervoor is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten.

Inmiddels is er een overeenkomst voor onbepaalde tijd. In de dienstverleningsovereenkomst zijn afspraken opgenomen over de kosten bij beëindiging van de overeenkomst. De gemeente zal de formatie die gepaard gaat met de rechtstreekse uitvoering op het moment van beëindiging betalen aan Meierijstad. De berekening vindt plaats met behulp van de maximale reële caseload per fte die berekend wordt op basis van de verhouding formatie/uitkeringsgerechtigden van de afgenomen taken door Boekel. Het aantal te bepalen fte wordt dan berekend met de formule: aantal cliënten op uitstapmoment/caseload per fte. De uitvoeringskosten voor 2023 zijn € 436.000.

Met een opzegtermijn van twee jaar verwachten we dat een groot deel van de formatie voor beëindiging van de overeenkomst binnen Meierijstad of elders een positie heeft gevonden waardoor het aantal fte waarvoor wij moeten betalen lager uitvalt dan ten tijde van de opzegging.

3.3.3. Financiële risico's Grondbedrijf

Voor het Grondbedrijf is een berekening gemaakt van het gewenste versus beschikbare weerstandsvermogen. Deze berekening is gemaakt op basis van de door Arcadis in 2024 opgestelde exploitatieberekeningen. Hiervoor zijn dezelfde rekenmodellen en systematiek gebruikt als de afgelopen jaren. Uit deze berekening is gebleken dat de omvang van de reserves van het grondbedrijf in de grondexploitatie niet toereikend is. Het is van belang de ontwikkelingen in toekomst te blijven volgen zodat tijdig kan worden bijgestuurd.

Op basis van de omvang van de grondbedrijf rapportage 2024 is een benodigde weerstandvermogen berekend van € 3.041.000 en is € 2.074.000 beschikbaar (31.12.2023). Dit resulteert in een tekort op het weerstandvermogen van het grondbedrijf van € 967.000. Aan de gemeenteraad wordt daarom bij de vaststelling van de Grondbedrijf rapportage 2024 gevraagd om de reserve grondbedrijf te verhogen naar € 3.000.000.

3.3.4. Niet gekwantificeerde en overige risico's

Loon- & prijsontwikkelingen

Reguliere loon- & prijsontwikkelingen vormen een (beperkt) financieel risico voor de gemeente aangezien deze zijn doorgerekend en als stelpost is opgenomen in de begroting 2024:

2024	€ 400.000
2025	€ 1.198.000
2026	€ 1.816.000
2027	€ 2.352.000

Omgevingswet en ICT

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Behalve een benadering van deze wet vanuit instrumentele en ruimtelijke-juridische focus is het ook belangrijk om inzicht te krijgen in de gevolgen van de implementatie en organisatorische capaciteit. Belangrijke kostenpost van de Omgevingswet brengt de aanpassing en het op orde houden van de nieuwe ICT onder de Omgevingswet met zich mee.

Zowel de afdeling Ruimtelijke Ordening als de afdeling Vergunningen, Handhaving en Toezicht dienen te werken via het landelijk gestuurde Digitaal Stelsel Omgevingswet. Daarbij dient ieder gemeente met haar eigen applicaties die van toepassing zijn op de fysieke leefomgeving op aan te schakelen.

Aan de technische eisen met betrekking tot het aanschakelen op de landelijke voorzieningen is vanuit gemeentelijk oogpunt voldaan. Echter de inrichting van de applicaties, het functioneel beheer, wordt momenteel nog aan gewerkt en verdient de nodige aandacht. We houden er rekening mee dat er nog meer zaken aankomen die geïmplementeerd moeten worden. Het is nu nog niet bekend wat er aankomt en wat de kosten zijn. We houden het in de gaten en anticiperen zo snel als mogelijk.

Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging

Naast de Omgevingswet is ook de Wet kwaliteitsborging (Wkb) in werking getreden. Door de inwerkingtreding van de Wkb is er sprake van een daling van de inkomsten uit de bouwleges, omdat veel vergunningplichtigen meldingsplichtig worden. Hier kunnen geen leges voor geheven worden. Er is een risico dat de kosten hoger uitvallen dan begroot. De uitrol van het nieuwe systeem loopt momenteel al tot minimaal 2030. Dit is de overgangperiode die het Rijk heeft ingecalculeerd om te komen tot een goede overgang van de oude naar de nieuwe ruimtelijke regels binnen een gemeente.

Omgevingswet en ruimtelijke ordening

Door de inwerkingtreding van de Omgevingswet is de verwachting dat op de korte termijn veel ruimtelijke initiatieven aangevraagd worden via het vergunningenspoor. Dit vraagt meer kennis en capaciteit binnen de afdeling Vergunningen, Handhaving en Toezicht. Tegelijkertijd krijgt iedere gemeente tot 2030 om de ruimtelijke basis op orde te brengen. Tot 2027 krijgt de gemeente de tijd om haar Omgevingsvisie aan te passen. Tot 2030 om tot één gebiedsdekkend omgevingsplan voor de gehele gemeente te komen. Al deze nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen vragen extra capaciteit en tijd binnen de afdeling Ruimtelijke ordening om te voldoen aan deze verplichtingen die opgelegd worden vanuit de Rijksoverheid.

De invoer van de Omgevingswet brengt met zich dat een aantal bestemmingsplannen nog onder het oude regime doorgevoerd worden. De nieuwere plannen worden in een Omgevingsplan opgenomen. De verwachting is dat deze nieuwe plannen een langere doorlooptijd hebben dan plannen onder het oude regime. Gevolg is dat een aantal projecten waarvoor in 2023 nog geen bestemmingsplan is opgesteld vertragen. Een direct gevolg hiervan is hogere rentekosten en een vertraging van het moment waarop opbrengsten worden gegenereerd.

Omgevingswet en kostenverhaal

Voor wat betreft kostenverhaal is de verwachting dat er op eenzelfde manier gewerkt kan worden met anterieure overeenkomst waarin het kostenverhaal wordt vastgelegd (privaatrechtelijk spoor). Mocht privaatrechtelijk kostenverhaal niet mogelijk zijn, dan kan kostenverhaal ook via de publiekrechtelijke weg via een beschikking bestuurlijke geldschuld (ook wel kostenverhaalsbeschikking) plaatsvinden. Bij publiekrechtelijk kostenverhaal neemt het bevoegd gezag regels over het kostenverhaal op in een omgevingsplan, een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit of een projectbesluit.

In die regels staat onder andere:

- welke kosten worden verhaald;
- hoe die kosten over de bouwactiviteiten in het gebied worden verdeeld;
- hoe en wanneer een eindafrekening plaatsvindt;

Wie wil bouwen, moet bij het bevoegd gezag een kostenverhaalsbeschikking vragen.

Omdat de verwachting is dat gemeente Boekel de komende tijd planoverstijgende investeringen zal doen, bijvoorbeeld in het kader van de mobiliteitsvisie, is een dergelijke bijdrage aan te raden. De investeringen waarvoor een bijdrage nodig is, moeten benoemd worden en tevens dient een indicatie van de benodigde bijdrage gegeven te worden. Daarnaast dient het verband aangegeven te worden tussen de activiteit en de ontwikkeling waaraan wordt bijgedragen. Omdat de plannen momenteel nog uitgewerkt worden en hierdoor concrete maatregelen en investeringen nog niet bekend zijn, wordt voorgesteld om gelijktijdig met de jaarlijkse actualisatie van de grondbedrijfsrapportage de financiële bijdrage te actualiseren.

Verzekeringen

De gemeente beschikt over een uitgebreid verzekeringspakket (o.a. op het gebied van wettelijke aansprakelijkheid en brand/stormschade). Of de hoogte van de dekking afdoende is voor het risico, blijft steeds een onzekere factor. De toekomstige premies staan steeds onder druk vanwege verliezen bij verzekeraars. Eventuele stijging van de premies zijn het gevolg van het feit dat het gemiddelde claimgedrag blijft toenemen. Er wordt jaarlijks beoordeeld of de dekking en de voorwaarden van de verzekering(en) toereikend zijn. De Gemeente Boekel heeft ervoor gekozen om geen cyberverzekering af te sluiten vanwege de hoge kosten. Er wordt vooral geïnvesteerd in preventie.

Aandachtsgebied De Elzen

De gemeente is in overleg met buurtschap De Elzen en de daar gevestigde agrarische ondernemers om te komen tot verbetering van de leefsituatie ter plaatse. De provincie speelt hierin ook een belangrijke rol. Het is waarschijnlijk dat er aanvullende verplichtingen ontstaan voor de gemeente, maar wij kunnen deze nog niet kwantificeren.

Aandachtsgebied Bovenstehuis

Op 22 februari 2024 heeft de gemeenteraad het bestemmingsplan 'Omgevingsplan: herziening Bovenstehuis' vastgesteld. Dit plan heeft tot doel nieuwe ontwikkelingen te beoordelen op aspecten zoals fijnstof, geur en geluid, met als uiteindelijke doel de verbetering van de leefbaarheid.

Hoger beroep Bestemmingsplan 'Omgevingsplan: Veegplan 5 en 6'

Op moment van schrijven lopen er vier hoger beroep zaken bij de Raad van State. Drie tegen een bestemmingsplan, een tegen een planschadezaak. Het is onbekend wanneer de Raad van State de zaken gaat behandelen en wanneer deze worden afgerond. Wanneer de uitspraak in het nadeel van de gemeente uitvalt zullen hieruit aanvullende verplichtingen ontstaan voor de gemeente, maar wij kunnen deze nog niet kwantificeren.

Bodembeleid

Nu de Omgevingswet per 1 januari in werking is getreden ligt het bodembeleid, wat voorheen bij de provincie was belegd, bij de gemeente. Om hierop voorbereid te zijn hebben we een regionaal project gestart waarin we gezamenlijk kijken welke zaken, zoals bijvoorbeeld de regionale bodemkwaliteitskaart en bodembeleid aangepast moeten worden. Voor dit project was een bedrag van € 6.500 gereserveerd. Dit bedrag is gedeeltelijk besteedt. Het project loopt nog. Het is nog niet bekend wat de kosten zijn van de daadwerkelijke uitvoering van de bodemtaken onder de omgevingswet.

Energietransitie gemeente Boekel (RES)

De risico's voor de komende jaren kunnen voortkomen uit ontwikkelingen op het gebied van grootschalige opwek op Boekels grondgebied. Denk aan ontwikkelingen op het gebied van windturbines en zonnevelden. Naar alle waarschijnlijkheid komen de komende vijf jaar dergelijke grootschalige projecten op het gebied van zon en wind niet voor, gezien de onmogelijkheid stroom terug te leveren aan het netwerk.

Bij zonnevelden en windturbines moet ook aandacht zijn voor Defensie. Er zijn nu stevige beperkingen wat betreft radarverstoringen door de nabije aanwezigheid van vliegbases Volkel en de Vredepeel. Hierdoor zijn windturbines in vrijwel heel het grondgebied van de gemeente Boekel niet mogelijk. Zonnevelden mogen wel, maar hierbij geldt een zorgplicht richting Defensie om bijvoorbeeld hinderende schittering te beperken. Alleen zonne-energie is echter niet voldoende om de verduurzamingsopgaven te halen. Als er geen haalbare alternatieven zijn betekent dit mogelijk dat we onze doelstellingen niet kunnen halen.

Ook wordt er momenteel gewerkt aan het soortenmanagement plan van de gemeente Boekel. Dit wordt gedaan voor de borging van de Wet Natuurbescherming tijdens het isoleren van woningen. Het project vindt plaats in 2024, 2025 en 2026. De kosten zullen verspreid worden over deze jaren. Voor 2025 en 2026 worden ze meegenomen in de begroting. Voor 2024 wordt verwacht dat de kosten gedekt kunnen worden uit meerdere SPUK bedragen, de CDOKE middelen en het algemeen budget van de afdeling duurzaamheid.

Stormschade, droogte en natuurgeweld

Door klimaatverandering bestaat er een toenemend risico op stormschade en droogte. Dit kan financiële gevolgen hebben voor de gemeente waarvoor geen voorziening is getroffen. Bij stormschade kan de gemeente schadeclaims krijgen door bijvoorbeeld omgewaaide bomen en de gemeente maakt op dat moment veel kosten om bomen te verwijderen en wegen indien nodig begaanbaar te maken. Bij aanhoudende droogte maakt de gemeente aanvullende kosten voor het bewateren van perken en bloemen. Het water daarvoor mag dan niet worden onttrokken aan oppervlaktewateren en wordt ingekocht bij een lokale bronhouder. De kosten bij stormschade en het bewateren zijn niet in te schatten, omdat deze geheel afhankelijk zijn van de weersomstandigheden.

Ten aanzien van natuurgeweld, onze eigendommen (gebouwen, riolering, wegen en groen) zijn voorzien van een standaard verzekering. Daarbij zijn ook de standaard dekkingsvoorwaarden opgenomen. Uitgesloten van dekking is natuurgeweld als gevolg van molest, overstroming of aardbeving. In geval van natuurgeweld zien we vaak dat hier vanuit hogere overheden een schaderegeling wordt voorgelegd. De kans van voorkomen is natuurlijk laag.

Werving personeel

In de huidige krappe arbeidsmarkt is het moeilijk om bepaalde specialistische functies te vervullen. Deze vacatures staan daardoor soms langer dan gewenst open, waardoor de continuïteit van de werkzaamheden in gevaar komt. Het kan dan noodzakelijk zijn om te kiezen voor (tijdelijke) externe inhuur. Dit brengt een risico op aanvullende kosten met zich mee. Afgelopen jaar is het grotendeels gelukt om specialistische functies in te vullen via vacatures. In een enkel geval heeft werving via de reguliere procedure niet tot invulling van de vacature geleid. Daarom is een externe partij benaderd om de wervingsprocedure uit te voeren. Een dergelijke procedure brengt ook een risico op extra kosten met zich mee. Er bestaat hier echter geen eenduidig beeld, waardoor het niet mogelijk is om dit risico te kwantificeren.

Frauderisico's

Van iedere overheidsorganisatie wordt verwacht dat zij integer en onkreukbaar is. Maar ook voor een gemeente bestaan er risico's op fraude en misbruik van gegevens en middelen. De gemeente Boekel voert periodiek een uitgebreide frauderisicoanalyse uit waarin risico's worden geïdentificeerd, geclassificeerd en worden gekoppeld aan beheersmaatregelen. Voor alle geïdentificeerde risico's wordt afgewogen in welke mate de beheersmaatregelen voldoende zijn en hoeveel restrisico de gemeente aanvaardbaar vindt. De gemeente Boekel gaat op deze manier bewust om met risico's op fraude en misbruik van middelen.

Gemeentelijke belastingen

De No Cure No Pay (NCNP) problematiek speelt nog steeds en het aantal telefoontjes van inwoners met vragen over de WOZ waarde is substantieel toegenomen. Dit blijft drukken op de inzet van het huidige personeel en zal ook leiden tot extra personele (inhuur) inzet. De inflatierisico's zijn moeilijk in te schatten, deze zullen worden opgenomen in de risicoparagraaf van de 1e begrotingswijzing 2024/begroting 2025 van de BSOB.

Pensioenfonds wethouders

Op dit moment is de gemeente "het pensioenfonds" voor wethouders. Er zijn plannen om een algemeen pensioenfonds voor wethouders te realiseren. Wanneer zo'n pensioenfonds een feit is, zullen alle opgebouwde pensioenrechten moeten worden overgedragen van de gemeente naar dat pensioenfonds. Omdat de details nog niet duidelijk zijn en ook nog niet te zeggen is over welk bedrag het gaat, lopen we daar wel een risico dat het over te dragen bedrag groter is dan wij nu reserveren. Men streeft ernaar deze pensioenregeling uiterlijk 1 januari 2028 te hebben ingevoerd.

Oorlog Oekraïne

Gemeenten hebben vanaf 2022 vanuit de Veiligheidsregio de opdracht om, afhankelijk van de schaalgrootte van de gemeente, vluchtelingen uit Oekraïne te huisvesten voor onbepaalde tijd. De gemeente Boekel heeft locatie Neerbroek ontwikkeld door woonunits te plaatsen en heeft huurovereenkomsten ten behoeve van een drietal grote woningen afgesloten – in totaal 142 bedden. De duur van de huisvesting is tot op heden onbekend en daarmee ook de kosten van huisvesting en leefgeld. De kosten die gemoeid zijn met de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne zijn derhalve nog steeds niet te voorspellen; dit is afhankelijk van de aantallen, de duur van de opvang, het aantal opvanglocaties etc.

Per 01-01-2024 heeft de Veiligheidsregio Brabant Noord zich 'teruggetrokken' als organiserend orgaan en is de gemeente Meierijstad gemachtigd om regiobreed zaken te regelen. De directe plaatsingen worden gecoördineerd door Veiligheidsregio ZuidOost – binnenkort krijgen zij een nieuwe naam, zijnde 'herplaatsingsbureau' en vallen onder de gemeente Eindhoven.

Gezien de grillige markt en sterk stijgende kosten, als gevolg van de oorlog waarvan het verloop, duur en impact onduidelijk is, blijft het risico dat de huidige bijgestelde ramingen niet toereikend zijn om het effect op te vangen.

Informatiebeveiliging en privacy

Als informatieverwerkende organisatie werken we met veel (persoons)gegevens. Het risico bestaat dat gegevens onbedoeld vrijkomen (datalek), dat gegevens onrechtmatig verwerkt worden of dat niet voldoende wordt voldaan aan administratieve verplichtingen van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) kan bij overtreding van de AVG een boete opleggen. Daarnaast proberen kwaadwillende partijen zich toegang te verschaffen tot systemen en gegevens van de gemeente voor geldelijk gewin door phishing, ransomware, hacking, of door misbruik te maken van kwetsbaarheden in ketensoftware. De risico's gaan verder dan de directe schade, omdat

verstoringen in de continuïteit van de bedrijfsvoering grote indirecte schade kunnen veroorzaken. Door op een structurele wijze aandacht en middelen te besteden aan de uitvoering van de maatregelen op basis van het informatiebeveiligings- en privacybeleid, werkt de gemeente continu aan het beschermen van de systemen en gegevens en het borgen van de privacy van burgers en medewerkers.

3.3.5. Inventarisatie weerstandscapaciteit – eigen vermogen

De financiële risico's van de gemeente Boekel dienen te worden afgezet tegen de weerstandscapaciteit om uiteindelijk een uitspraak te kunnen doen over het weerstandsvermogen van de gemeente. Hiervoor wordt eerst de weerstandscapaciteit bepaald.

Evenals iedere organisatie heeft ook onze gemeente op vele fronten te maken met onzekerheden die het risico van financiële nadelen met zich meebrengen. Bij het becijferen van het vrij aanwendbare deel van de Algemene Reserves zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De algemene reserve bedraagt € 11.747.000, de minimale omvang van de algemene reserve bedraagt € 2.000.000. De algemene reserve minus de minimale omvang wordt meegeteld tot het vrij aanwendbare deel algemene reserve.
- Financieringskosten (rente) van nieuwe investeringen worden in de onderhavige uiteenzetting niet gedekt vanuit het eigen vermogen en komen dientengevolge ten laste van de dan lopende exploitatie.
- De reserves van het Grondbedrijf worden buiten beschouwing gelaten voor de Algemene Dienst. Het weerstandsvermogen van het Grondbedrijf is immers afzonderlijk in kaart gebracht en wordt als 'één totaal' in de vergelijking meegenomen;

De hiervoor genoemde uitgangspunten resulteren in het 'vrij aanwendbare deel van de Algemene Reserves' van: € 9.747.000 per 31-12-2023.

3.3.6. Inventarisatie weerstandscapaciteit – breder perspectief

De weerstandscapaciteit van de gemeente wordt doorgaans berekend uit de posten onbenutte belastingcapaciteit, het vrij aanwendbare deel van de Algemene Reserve en de stille reserves. Een 'breder perspectief' op deze materie dan alleen vanuit de invalshoek 'vrij aanwendbaar deel van het eigen vermogen'; zoals in de voorgaande paragraaf becijferd.

Weerstandscapaciteit (volgens OZB art. 12, lid 2 FVW)	
1. OZB-ruimte	€ 0
2. vrij aanwendbare deel algemene reserve	€ 9.747.000
3. stille reserves:	
* gebouwen en bezittingen	€ 0
* gronden, niet zijnde bouwgrond (bos, landbouw, gras, erf & tuin)	€ 290.000
Totaal weerstandscapaciteit	€ 10.037.000

- Ad.1 Op grond van doorrekeningen van de begroting 2023 kan worden gesteld dat de OZB-ruimte (het verschil tussen de rekentarieven zoals opgenomen in de meicirculaire 2023 versus de gehanteerde tarieven) volledig ingezet is. In tegenstelling tot ons verleden halen we nu meer OZB-opbrengsten binnen dan waarmee bij het vaststellen van de Algemene Uitkering rekening wordt gehouden.
- Ad.2 Het saldo ultimo 2023 van het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve / eigen vermogen is opgebouwd zoals in paragraaf 3.3.5. uiteengezet. Daar de Algemene Reserve van het grondbedrijf specifiek gevormd is voor het opvangen van risico's die voortvloeien uit de actieve grondpolitiek die de gemeente Boekel voert, is deze financiële buffer in de bovenstaande vergelijking buiten beschouwing gelaten.
- Ad. 3 De stille reserve van gebouwen en bezittingen zoals hierboven weergegeven betreft het verschil tussen de WOZ-waarde per 01-01-2022 (aanslag 2023) en de boekwaarde conform de balans per 31-12-2022. In de onderstaande tabel wordt inzichtelijk gemaakt hoe de stille reserve in de grondvoorraad, niet zijnde bouwgrond, is opgebouwd;

Categorie	m2	prijs per m2	Stille reserve
Terrein (grasland of akkerland)	31.898	€ 9,00	€ 287.082
Erf - tuin	30	€ 100,00	€ 3.000
Totaal	31.928		€ 290.082

Inventarisatie juni 2023

Het bedrag van € 290.082 is aanzienlijk lager dan de voorgaande jaren. We hebben minder stille reserves dat komt omdat we dit jaar een herijking hebben gedaan t.o.v. voorgaande jaren. Gebouwen en bezittingen zijn naar € 0,00 gebracht en gronden naar € 290.082.

3.3.7. Weerstandsvermogen – conclusies

De laatste stap van dit proces is de confrontatie van het berekende financiële risico aan het verwacht vrije deel van het eigen vermogen en aan de totale weerstandscapaciteit van de gemeente:

Confrontatie met verwacht vrije deel eigen vermogen

Financiële risico's (paragraaf 3.3.2)	€ 2.823.000 -/-
Verwacht vrije deel eigen vermogen (paragraaf 3.3.5)	€ 9.747.000
	€ 6.924.000
Weerstandscapaciteit Grondbedrijf (paragraaf 3.3.3)	€ 967.000 -/-
	€ 5.957.000

Confrontatie met weerstandscapaciteit

Financiële risico's (paragraaf 3.3.2)	€ 2.823.000 -/-
Weerstandscapaciteit (paragraaf 3.3.6)	€ 10.037.000
	€ 7.214.000
Weerstandscapaciteit Grondbedrijf (paragraaf 3.3.3)	€ 967.000 -/-
	€ 6.247.000

Bovenstaande opsommingen geven de impact aan van de investeringen en risico's op de vermogenspositie van de gemeente Boekel. Hieruit blijkt dat vrij aanwendbare reserves van de gemeentelijke exploitatie, na rekening houden met deze investeringen en claims, nog € 9.747.000 bedraagt. De totale weerstandscapaciteit van de gemeente Boekel, inclusief stille reserves, bedraagt € 10.037.000 een toename t.o.v. 2022 van € 913.000. Voor een groot gedeelte is dit te danken aan de actualisatie van stille reserves. De gekwantificeerde risico's zijn opnieuw herijkt en bedragen € 2.823.000.

Resumé

Dit betekent dat ook na genoemde investeringen voldoende ruimte aanwezig is om de nog niet gekwantificeerde risico's, inclusief eerdergenoemde (juridische) claims, te kunnen bekostigen. Daarbij dient vermeld te worden dat vanuit het voorzichtigheidsbeginsel alleen de lasten/risico's zijn benoemd en dat mogelijke voordelen niet zijn opgenomen.

Kijken we naar de ratio van het weerstandscapaciteit exclusief grondbedrijf (beschikbare weerstandscapaciteit versus risico's) dan bedraagt die voor 2023: 3,6.

Volgens het Gemeenschappelijk financieel toezichtkader 2020 van de provincie is dit ratio uitstekend te noemen.

Weerstandsnorm		
Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> = 2.0	uitstekend
B	1.4 < 2.0	ruim voldoende
C	1.0 < 1.4	voldoende
D	0.8 < 1.0	matig
E	0.6 < 0.8	onvoldoende
F	< 0.6	ruim onvoldoende

Uit de hiervoor vermelde gegevens kan geconcludeerd worden dat de uitvoering van de kerntaken van de gemeente Boekel niet onder druk komen staan en het vermogen van voldoende omvang is om de investeringen en risico's, zoals die op dit moment bekend zijn, te kunnen bekostigen.

3.3.8. Kengetallen

De kengetallen stellen de gemeenteraad in staat om normen vast te stellen voor de sturing van de financiële positie. De normen en hun onderlinge samenhang bepalen hoe risicovol het financieel beleid is dat gevoerd wordt. Een afweging die is voorbehouden aan de raad.

De kengetallen zijn gerelateerd aan signaleringswaarden. In de legenda's onder de figuren is per kengetal te zien welke signaleringswaarden benoemd zijn en in welke categorie deze vallen.

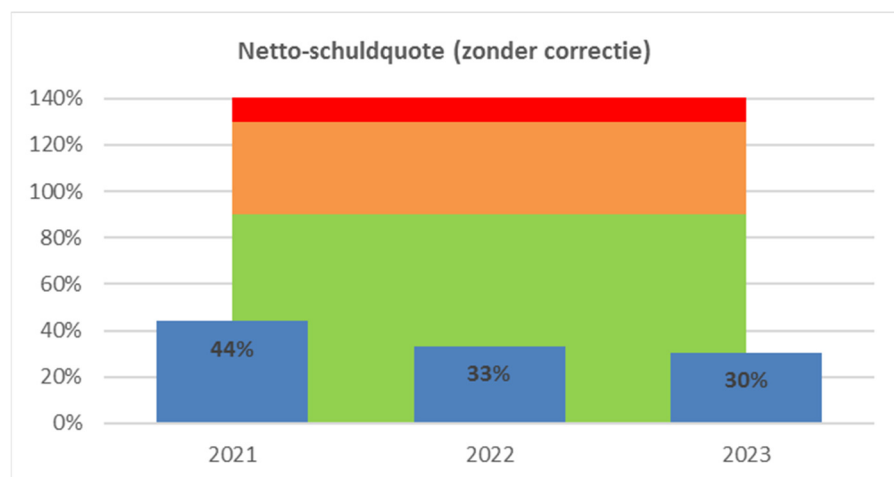
De gegevens van de jaren 2021, 2022 en 2023 zijn gebaseerd op werkelijke cijfers zoals opgenomen in de jaarrekeningen.

3.3.8.1 Netto schuldquote (zonder correctie)

De netto schuldquote zegt het meest over de financiële (vermogens)positie van een gemeente. Dit kengetal weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van het exploitatietotaal van de baten. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. In algemeenheid geldt: hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote.

De netto schuldquote (zonder correctie) wordt als volgt berekend:

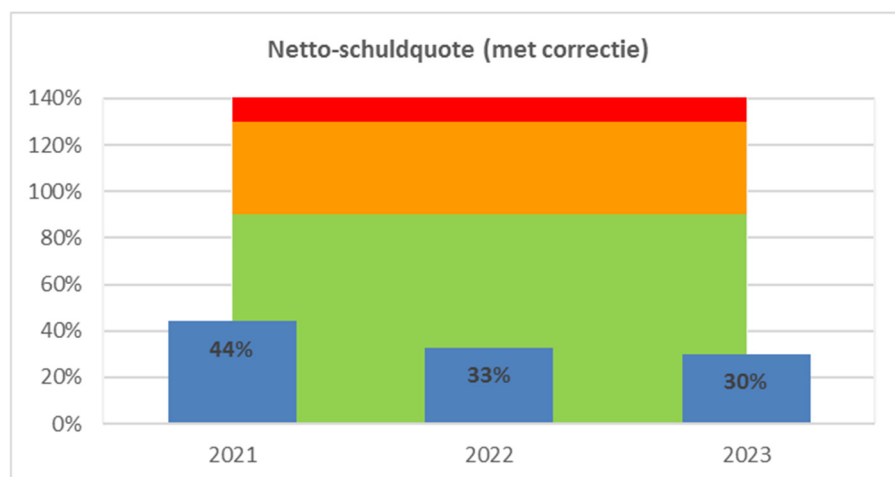
$$\frac{\text{(langlopende schulden + kortlopende schulden + crediteuren + overlopende passiva)}}{\text{inkomsten voor bestemmingsreserves}}$$

3.3.8.2 Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote (met correctie) wordt als volgt berekend:

$$\frac{(\text{langlopende schulden} + \text{kortlopende schulden} + \text{crediteuren} + \text{overlopende passiva}) - / - (\text{langlopende uitzettingen} + \text{kortlopende vorderingen} + \text{liquide middelen} + \text{overlopende activa})}{\text{inkomsten voor bestemmingsreserves}}$$

Algemene normwaarden Netto schuldquote	Schuldquote
Normaal	< 90%
Voorzichtigheid geboden	90-130%
Zeer hoge schuld	> 130%

Omdat bij verstrekte leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald, wordt de netto schuldquote gecorrigeerd voor leningen bepaald. Deze wijkt voor onze gemeente nauwelijks af van de netto schuldquote omdat we beperkt geld hebben doorgeleend.

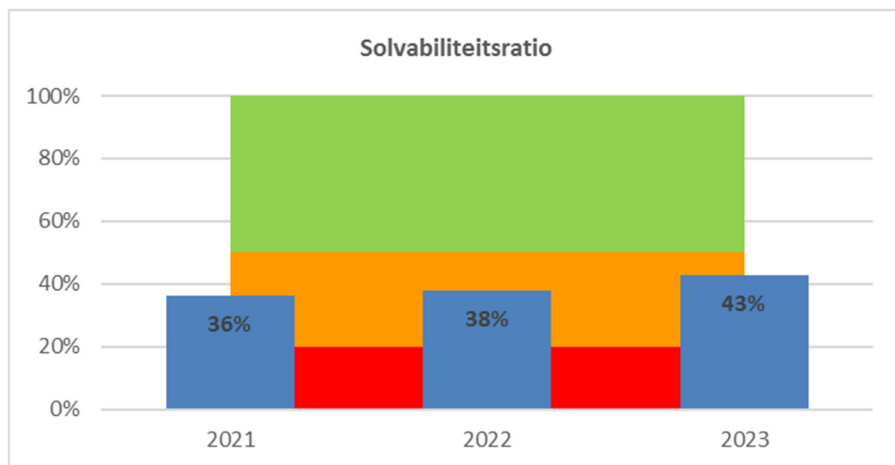
De netto schuldquote kan als normaal worden aangemerkt.

3.3.8.3 Solvabiliteit

Het solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin het activabezit van de gemeente is afbetaald en in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. In feite wordt er gekeken naar in hoeverre, in geval van nood, de verschaffers van het vreemde vermogen kunnen worden betaald. Bij dit kengetal geldt hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente.

Het solvabiliteitsratio wordt als volgt berekend:

$$\frac{\text{eigen vermogen}}{\text{totaal vermogen}}$$

Algemene normwaarden solvabiliteit	Ratio Solvabiliteit
Weinig tot geen schuld	> 50%
Voorzichtigheid is geboden	20 - 50%
Bezit zeer zwaar belast met schuld	0% - 20%

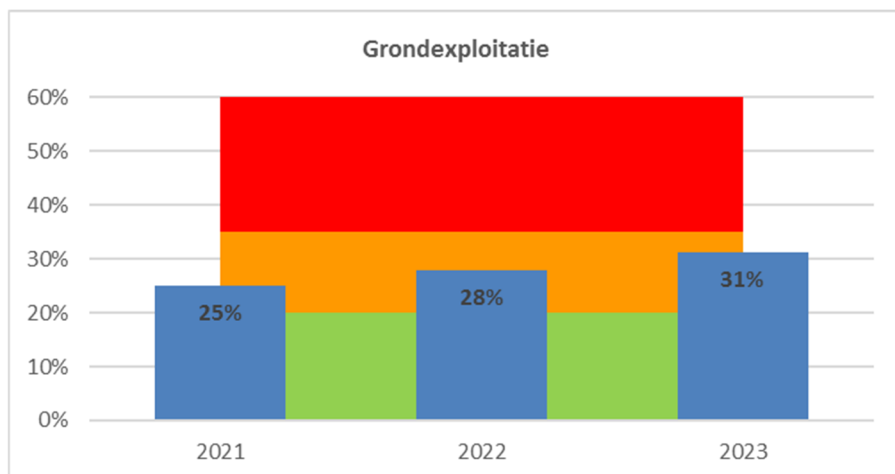
De solvabiliteitsratio van de jaarrekening 2023 bedraagt 43%. Dat betekent dat de organisatie veel bezit heeft wat met vreemd vermogen is gefinancierd. Daarmee is voorzichtigheid geboden bij het maken van investeringskeuzes waarbij vreemd vermogen dient te worden aangetrokken. Bij grote investeringen is het verstandig eerst te zien of er in komende jaren een stijgend exploitatieresultaat bestaat, alvorens langlopende leningen af te sluiten en daarmee het risico te lopen voor de jaren erop volgend geen vreemd vermogen meer te kunnen aantrekken.

3.3.8.4 Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft weer hoe de waarde van de in exploitatie genomen gronden zich verhoudt tot de totale (geraamde) jaarlijkse baten. De boekwaarden van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De boekwaarden van verliesgevende plannen zijn gebaseerd op de actuele marktwaarde, voor verwachte verliezen zijn voorzieningen getroffen.

Het kengetal grondexploitatie wordt als volgt berekend:

$$\frac{\text{boekwaarde in- en nog niet in exploitatie genomen gronden}}{\text{totale baten voor bestemming}}$$

Algemene normwaarden grondexploitatie	Ratio Grondexploitatie
Veel grond in exploitatie t.o.v. de omzet	> 35%
Redelijk veel grond in exploitatie t.o.v. de omzet	20 - 35%
Normale hoeveel grond in exploitatie t.o.v. de omzet	< 20%

De ratio grondexploitatie voor 2023 bedraagt 31%. Dit is een waarde waarbij voorzichtigheid geboden is. Meerjarig blijft voorzichtigheid geboden bij grondexploitatie waarbij omzet (verkoop van gronden) op zich laat wachten.

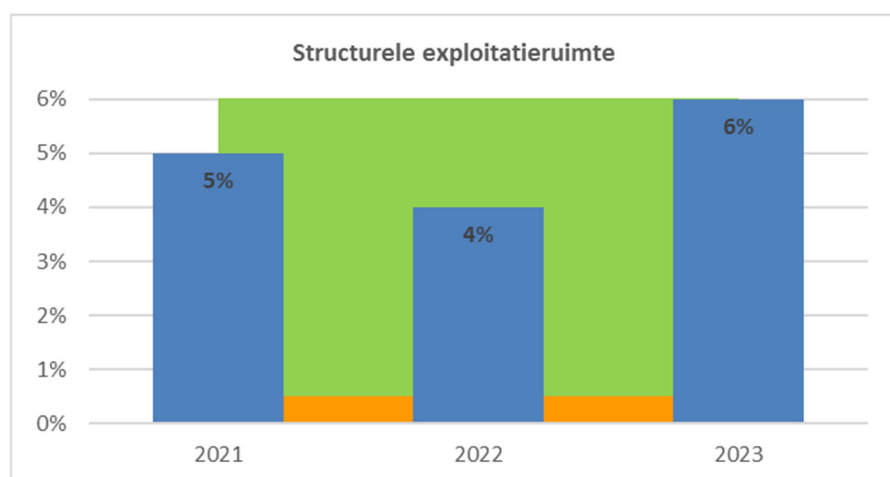
3.3.8.5 Structurele exploitatieruimte

Het kengetal structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Hierbij geldt dat bij een positief percentage de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten en baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten.

De structurele exploitatie ruimte wordt als volgt berekend:

$$\frac{\text{structurele baten} - \text{structurele lasten}}{\text{totale baten voor bestemming}}$$

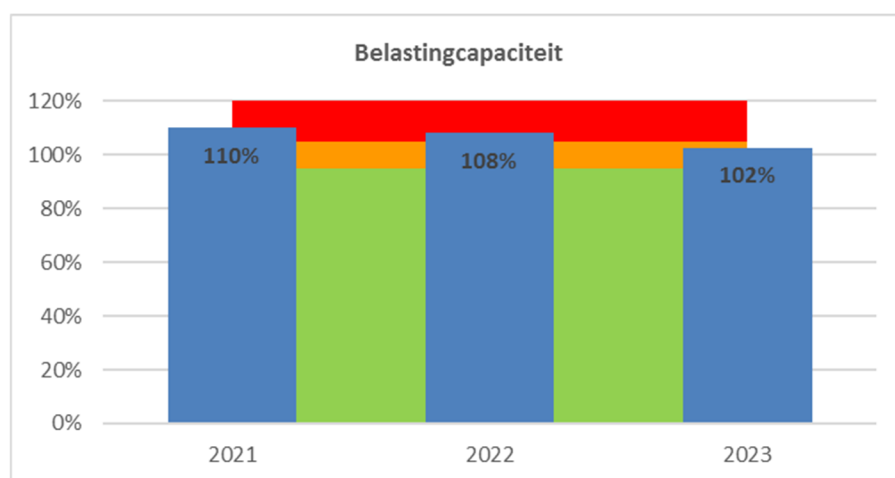

3.3.8.6 Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente. Deze cijfers worden in de jaarlijkse meicirculaire bekend gemaakt. Het kengetal belastingcapaciteit wordt berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in het begrotingsjaar te vergelijken met het landelijke gemiddelde in het jaar daarvoor.

De belastingcapaciteit wordt als volgt berekend:

$$\frac{\text{woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t (het begrotingsjaar)}}{\text{woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t-1 (het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar)}}$$

Algemene normwaarden belastingcapaciteit	Ratio Belastingcapaciteit
Ruimte in belastingcapaciteit	> 0%
Vrijwel geen ruimte in belastingcapaciteit	0%
Geen geen ruimte in belastingcapaciteit	< 0%

De belastingcapaciteit wordt berekend bij de begroting. Bij het maken van de jaarrekening wordt de belastingcapaciteit niet opnieuw berekend. De gemiddelde woonlasten van gemeenten in 2023 bedragen € 904, van Boekel € 926.

3.4 Onderhoud kapitaalgoederen

Onder onderhoud kapitaalgoederen verstaan we het beheer van onze eigendommen. Om onze gemeenschap te laten functioneren zijn eigendommen nodig, waaronder wegen, riolering, water, groen en gebouwen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten. In deze paragraaf wordt stilgestaan bij het beleid en de (financiële) consequenties ervan, ten aanzien van de hiervoor genoemde kapitaalgoederen.

Wegen

Beleidskader:	Beleid inzake wegbeheer is verwoord in het beleidsplan wegen. In februari 2019 heeft de raad een herziening vastgesteld met het beleidsplan wegen 2019-2023. Daarin geven we de beleidsmatige keuzes op onderhoudsniveau per deelgebied aan. Aan herziening van dit beleid is nu weinig behoefte. De gemeente heeft het beheer over een wegennet van 164 kilometer.
Uitvoeringskader:	De beleidskeuzes worden in het meerjaren onderhoudsplan vertaald in uitvoeringsacties. Op basis van een tweejaarlijkse complete inspectie van ons wegennet houden we de onderhoudstoestand in de gaten. Die vertalen we ook naar uitvoeringsacties. Dat is in 2023 uitgevoerd. Daaruit komt naar voren dat ons onderhoudsniveau op orde is maar er wel sprake is van uitgesteld onderhoud als gevolg van onze behoefte aan kaders vanuit het GVP (uitspraak gewenst wegprofiel). Met het vaststellen hebben we die kaders in 2024 zal een inhaalslag gemaakt gaan worden
Financiële consequenties:	Voor uitvoering te geven aan de onderhoudstaken volgens het onderhoudsprogramma wordt jaarlijks geld in een voorziening gestort. De benodigde jaarlijkse storting bedraagt € 340.000.
Jaarrekening:	De voorziening wegbeheer bedraagt per 31 december 2023 € 814.000. Zoals gezegd is dit met name een reservering voor onderhoud in 2024.

Riolering

Beleidskader:	Het gemeentelijk beleid inzake riolering wordt verwoord in het Programma omgevingswet water en riolering (POW&R). Dat hebben we in december 2022 vastgesteld voor de periode 2023 – 2028. De gemeente Boekel beheert in totaal 64,3 km vrij verval riolering. Verder heeft de gemeente nog 378 mini gemaaltjes in het drukriool met daaraan zo'n 65 km persleiding. Met betrekking tot nieuw beleid worden in het POW&R keuzes gemaakt inzake de standaard beheer-uitgangspunten maar vanaf nu ook in klimaatmaatregelen en verdrogingsproblematiek gecombineerd met maatregelen om extreme buien te kunnen verwerken.
Financiële consequenties:	De financiële consequenties van de keuzes uit het POW&R zijn verwerkt in een kostendekkingsplan. De kosten worden gedekt door de inkomsten uit het rioolrecht. Het rioolrecht voor een gezin met een gemiddeld waterverbruik (51-150 m3 per jaar) bedroeg in 2023 € 228,00.
Jaarrekening:	De voorziening vGRP bedraagt per 31 december 2023 € 1.376.000.

Berm- en schouwsloten

Beleidskader:	Op basis van het beleid dat in 2011 is vastgesteld is een onderhoudsbestek opgesteld. Deze is in 2020 andermaal vernieuwd en loopt tot en met 2023.
Financiële consequenties:	De huidige jaarlijkse kosten zijn in 2023 begroot op € 91.000. Uitgangspunt voor het nieuwe beleid is dat zoveel als mogelijk aansluiting wordt gevonden bij het budget. Indien we duidelijk ander beleid voorstaan met daaraan verbonden financiële consequenties zal dat aan de raad worden voorgelegd.
Jaarrekening:	In 2023 is € 116.000 besteed aan het onderhoud berm- en schouwsloten.

Groen – Algemeen

Beleidskader:	Eind 2018 is een integraal onderhoudsbestek gegund aan IBN voor de periode van 2019-2023. In 2022 is het aanbestedingstraject afgerond voor meerjarig boomonderhoud. Dit is voor de komende jaren ondergebracht bij Kanters Groenvoorzieningen.
Financiële consequenties:	De aanbieding van IBN voor het integraal onderhoudsbestek is uitgekomen op € 366.000 voor 2023. De aanbieding past hiermee binnen de beschikbare budgetten.
Jaarrekening:	In 2023 is € 526.000 besteed aan het onderhoud van groenvoorzieningen (inclusief bomen).

Gebouwenbeheer

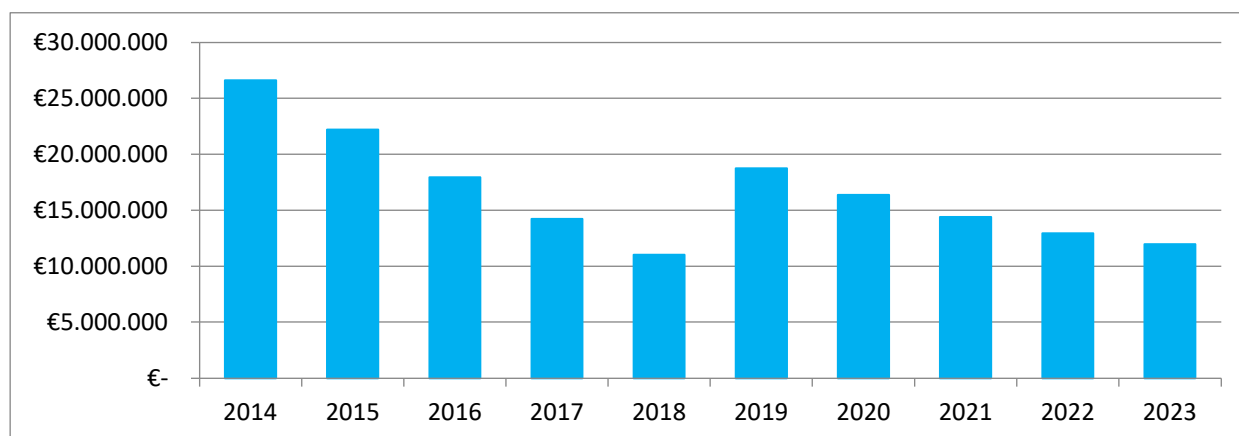
Beleidskader:	De gemeente Boekel heeft een MeerJaren OnderhoudsPlan (MJOP) voor al haar gemeentelijke gebouwen. Het onderhoud waar de gemeente verantwoordelijk voor is, staat hierin opgenomen. Het onderhoud dat wordt beschouwd als gering en dagelijks onderhoud in de zin van de wet is voor rekening van de gebruikers / beheerders / huurders van de gemeentelijke gebouwen.
Uitvoeringsniveau:	Per gebouw is een onderhoudskostenplan opgesteld dit is in gemeenteraad van 23 juni 2022 geactualiseerd vastgesteld. Jaarlijks vindt er een dotatie plaats in de voorziening, in de actualisatie van 2023 is deze storting bijgesteld naar € 225.000. Tevens is er, in de exploitatie, een post opgenomen ten behoeve van de onderhoudscontracten voor gemeentelijke gebouwen, een post ten behoeve van de regievoering en een post voor onvoorziene kosten. Het onderhoud voor 2023 is binnen het vastgestelde budget uitgevoerd. Het MeerJaren OnderhoudsPlan wordt jaarlijks ambtelijk geactualiseerd. Eens in de vier jaar, in relatie tot het accommodatiebeleid wordt de actualisatie door een externe deskundige opgepakt. Deze actualisatie zal medio 2026 ook separaat worden aangeboden aan de gemeenteraad.
Jaarrekening:	De voorziening onderhoud gebouwen bedraagt per 31 december 2023 € 319.000.

3.5 Financiering

Uit het overzicht van opgenomen geldleningen (bijlage G van de jaarrekening) blijkt dat er in 2023 géén nieuwe langlopende lening is aangegaan. Rekening houdend met het bovenstaande in relatie tot de reguliere aflossingen in 2023 van in het verleden afgesloten langlopende leningen, is de langlopende schuld per balansdatum in 2023 met € 970.000 afgenomen tot € 11.960.000.

Het keuzemoment voor het aantrekken van een vaste geldlening wordt naast het benodigde inzicht in de geldstromen ook bepaald door de marktverwachtingen, het voldoen aan de wettelijke regelingen, de kasgeldnorm en de renterisiconorm (wet FIDO). Daardoor is het niet mogelijk/toegestaan om alles met 'kort geld' te financieren. Een instrument waar we overigens veelvuldig gebruik van maken aangezien de rentelast voor 'kort geld' over het algemeen lager is. Het risico hiervan ligt echter in de toekomst ten tijde van herfinanciering. Kan in de toekomst voor eenzelfde rentepercentage worden geleend, of wordt de gemeente op dat moment geconfronteerd met (aanzienlijke) financiële tegenvallers? Om dit risico te ondervangen dient volgens de wet Fido de financiering gestoeld te zijn op een combinatie van lang en kort vreemd vermogen. Voor meer detailinformatie over de ontwikkeling van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm in 2023 wordt verwezen naar paragraaf 3.5.1 & 3.5.2. Daarnaast is het verplichte onderdeel renteschema in paragraaf 3.5.3 opgenomen.

In de onderstaande grafiek is de ontwikkeling van de langlopende schuld in de afgelopen jaren inzichtelijk gemaakt. De aflossingen van deze langlopende leningen bedragen in 2023 € 970.000 (2022: € 1.470.000), met een bijbehorende rentelast van € 188.000 per jaar (2022: € 215.000). Het saldo van het kort vreemd vermogen (kasgeldlening) bedraagt per balansdatum € 1.000.000,00. Met de investeringen in de Boschberg, de Burgt, de Schutboom, de Lage Raam en de afrekening Randweg zal er in 2024 nieuw vreemd vermogen worden aangetrokken.

Figuur: ontwikkeling langlopende leningen per balansdatum

Daar het merendeel van de aangetrokken geldlening betrekking heeft op grondaankopen die binnen een termijn van 10 jaar tot voldoende omzet hebben geleid is de termijn van de geldlening teruggebracht van de reguliere 25 jaar naar 10 jaar. Deze lijn is in 2013 losgelaten en worden de nieuwe langlopende lening aangegaan met een looptijd van 20 jaar. Dit omdat de verwachte levensduur van de investeringen die met deze middelen gefinancierd zijn eerder 20 dan 10 jaar bedraagt.

Met behulp van onze liquiditeitsprognose, die periodiek wordt geactualiseerd, wordt getracht de bestaande en toekomstige liquiditeitsbehoefte zo goed mogelijk in beeld te brengen en het aangaan van leningen hierop af te stemmen. Het aantrekken van langlopende middelen zal echter nooit één op één kunnen worden afgestemd op de bestaande behoefte aangezien de planning en realisatie van investeringen en/of projecten altijd afwijkingen zullen vertonen. Fluctuaties die hierdoor op korte termijn ontstaan worden opgevangen middels het aantrekken van kort geld (korter dan 1 jaar).

Gezien de oplopende boekwaarde (investeringen uit verleden) van het grondbedrijf. Zie je dat over 2023, 58% van de totale gemeentelijke rentekosten in rekening gebracht is bij het grondbedrijf (2022 +/- 58%). Het gehanteerde rente percentage bedraagt voor 2023 1,25% (2022 1,25%), dit sluit aan bij de notitie rente (BBV).

3.5.1 Renterisiconorm

Uitgangspunt van de renterisiconorm is om zoveel mogelijk spreiding in de looptijden van leningen aan te brengen. De wettelijk vastgestelde renterisiconorm van 20% houdt in dat in enig jaar de aflossing van de lange schuld niet hoger mag zijn dan 20% van de gehele vaste schuld. De berekening van de realisatie van de huidige renterisiconorm is opgenomen in de volgende tabel.

Renterisiconorm		Begroot	Werkelijk
1a	Renteherziening op vaste schuld o/g (schuldbedrag)	0	0
1b	Renteherziening op vaste schuld u/g (schuldbedrag)	0	0
2	Netto renteherziening op vaste schuld (1a – 1b)	0	0
3a	Nieuwe aangetrokken vaste schuld	0	0
3b	Nieuwe verstrekte lange leningen	0	0
4	Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a – 3b)	0	0
5	Betaalde aflossingen	970.000	970.000
6	Geherfinancierde schuld (laagste van 4 en 5)	0	0
Renterisico			
7	Stand van de vaste schuld per 01-01-2023 en 31-12-2023	12.930.000	11.960.000
8	Het bij Min. Regeling vastgesteld 20 %	2.586.000	2.392.000
9	Werkelijk Renterisico	970.000	970.000
Toets renterisiconorm			
10	Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	1.616.000	1.422.000

3.5.2 Kasgeldlimiet

Voor het bepalen van de liquiditeitspositie is de zogenaamde kasgeldlimiet belangrijk. Deze limiet geeft het bedrag aan dat maximaal als kasgeld mag worden opgenomen. Dit bedrag wordt berekend door middel van een door het Ministerie van Financiën vastgesteld percentage, vermenigvuldigd met het totaal van de jaarbegroting van de gemeente bij aanvang van het jaar. In de volgende tabel is de realisatie berekening van de kasgeldlimiet van 2023 opgenomen.

Kasgeldlimiet	Begroting	Werkelijk			
		1 ^e kw.	2 ^e kw.	3 ^e kw.	4 ^e kw.
	50.443.084				
1 Toegestane kasgeldlimiet					
In procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
in een bedrag	4.287.662	4.287.662	4.287.662	4.287.662	4.287.662
2 Omvang vlottende korte schuld	0	6.000.000	0	1.000.000	1.000.000
Opgenomen gelden < 1 jaar	0	6.000.000	0	1.000.000	1.000.000
Schuld in rekening-courant	0	0	0	0	0
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	0	0	0	0	0
Overige geldleningen, niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0	0
3 Vlottende middelen	0	99.953	262.550	-12.515	266.456
Contante in kas	0	3.936	6.424	4.029	6.065
Tegoeden in rekening-courant	0	96.017	256.126	-16.544	260.392
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	0	0	0	0	0
4 Toets kasgeldlimiet					
Totaal netto vlottende schuld	0	8.274.661	2.617.951	2.741.491	3.680.294
Toegestane kasgeldlimiet	4.287.662	4.287.662	4.287.662	4.287.662	4.287.662
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	4.287.662	-3.986.998	1.669.711	1.546.171	607.368

3.5.3 Renteschema

Om er voor te zorgen dat in de verantwoording de totale rentelasten en de daar aan gekoppelde financieringsbehoefte inzichtelijk zijn, wordt in artikel 13 BBV voorgeschreven dat de paragraaf financiering voortaan ook in ieder geval inzicht geeft in de rentelasten, het renteresultaat, de financieringsbehoefte en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties, en taakvelden wordt toegerekend. In onderstaand schema wordt deze over 2023 uiteengezet.

Renteschema		
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	€ 274.077
b.	De externe rentebaten (idem)	-/- € 32.974
	Saldo rentelasten en rentebaten	€ 241.103
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/- € 157.619
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/- € 0
c3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+ € 0
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	€ 157.619
d1.	Rente over eigen vermogen	+/+ € 0
d2.	Rente over voorzieningen	+/+ € 0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	€ 83.484
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/- € 83.484
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury	€ 0

3.6 Lokale heffingen

Deze paragraaf bevat informatie over het tarievenbeleid voor de gemeentelijke heffingen en belastingen, de ontwikkeling van de lokale heffingen en het kwijtscheldingsbeleid van de gemeente.

Belastingsoort	Begroting 2023	Rekening 2023	Vershil
Onroerende zaakbelastingen	€ 3.107.000	€ 3.121.000	€ 14.000
Afvalstoffenheffing	€ 1.076.000	€ 1.069.000	€ -7.000
Rioolrecht	€ 1.172.000	€ 1.225.000	€ 53.000
Toeristenbelasting	€ 40.000	€ 29.000	€ -11.000
Leges bouwvergunningen	€ 390.000	€ 400.000	€ 10.000
Graf- en begrafenisrechten	€ 90.000	€ 110.000	€ 20.000
Totaal	€ 5.875.000	€ 5.954.000	€ 79.000

3.6.1 Onroerende zaakbelastingen

Doelstelling van de onroerende zaakbelastingen is het verkrijgen van algemene dekkingsmiddelen door heffing en inning. Zoals uit de bovenstaande tabel blijkt zijn de gerealiseerde OZB-opbrengsten € 14.000 hoger dan in de begroting werd ingeschat.

OZB 2023							
Gemeente	Tarief woningen	Gemeente	Tarief eigenaar niet-woning	Gemeente	Tarief gebruiker niet-woning	Gemeente	Gemiddeld betaalde ozb woningen
Geldrop-Mierlo	0,0645	Someren	0,1549	Someren	0,1266	Geldrop-Mierlo	292
's-Hertogenbosch	0,0712	Geldrop-Mierlo	0,1787	Heusden	0,1370	Maashorst	334
Maashorst	0,0726	Meerijstad	0,1859	Geldrop-Mierlo	0,1452	's-Hertogenbosch	351
Son en Breugel	0,0754	Son en Breugel	0,1954	Son en Breugel	0,1610	Oss	380
Bernheze	0,0847	Deurne	0,2201	Meerijstad	0,1780	Son en Breugel	386
Meerijstad	0,0857	Heusden	0,2320	Deurne	0,1884	Meerijstad	398
Heusden	0,0890	Oss	0,2346	Nuenen c.a.	0,1920	Land van Cuijk	412
Oss	0,0915	Nuenen c.a.	0,2392	Helmond	0,1934	Heusden	418
Vught	0,0928	Helmond	0,2440	Sint-Michielsgestel	0,1951	Bernheze	425
Laarbeek	0,0960	Maashorst	0,2520	Maashorst	0,2001	Laarbeek	442
Someren	0,0985	Laarbeek	0,2624	Vught	0,2087	Someren	451
Asten	0,1020	Boekel	0,2666	Land van Cuijk	0,2093	Helmond	474
Land van Cuijk	0,1031	Vught	0,2710	Gemert-Bakel	0,2194	Asten	475
Nuenen c.a.	0,1061	Asten	0,2767	Laarbeek	0,2224	Deurne	486
Deurne	0,1075	Land van Cuijk	0,3014	Boekel	0,2224	Boekel	518
Sint-Michielsgestel	0,1132	Sint-Michielsgestel	0,3027	Asten	0,2306	Nuenen c.a.	567
Boekel	0,1139	Bernheze	0,3052	Bernheze	0,2456	Gemert-Bakel	568
Helmond	0,1187	Gemert-Bakel	0,3078	's-Hertogenbosch	0,2609	Vught	569
Gemert-Bakel	0,1254	's-Hertogenbosch	0,3257	Oss	0,2664	Sint-Michielsgestel	593
Gemiddelde	0,0953	Gemiddelde	0,2503	Gemiddelde	0,2001	Gemiddelde	449

Bron: Coelo Atlas 2023; OZB-tarieven van omliggende gemeenten 2023

3.6.2. Afvalstoffenheffing

Doelstelling: het inzamelen en verwerken van huishoudelijk en aanverwant afval. Daarbij is het streven om door middel van gescheiden ophalen het hergebruik van grondstoffen te bevorderen en het aanbieden van restafval te beperken en te verwerken tegen een kostendekkend tarief.

Het aantal objecten waarvoor op grond van de Wet milieubeheer een verplichting tot inzameling van huishoudelijk afval geldt, bedroeg in 2023: 4.516 inclusief leegstand, exclusief leegstand 4.354.

	2021	2022	2023
Objecten incl. leegstand	4.399	4.505	4.516
Leegstand	113	158	162
Objecten excl. leegstand	4.286	4.347	4.354

Het tarief is voor 2023 berekend op € 246,24 (2022: € 238,49). Dit betreft het vaste tarief dat geldt voor zowel éénpersoonshuishoudens als voor meerpersoonshuishoudens. Het verschil tussen de huishoudens wordt tot uitdrukking gebracht via het gebruik van tariefzakken van 60 liter á € 1,50 per stuk. Voor kleine zakken (30 liter) wordt € 0,75 in rekening gebracht.

De geraamde opbrengst afvalstoffenheffing 2023 bedroeg € 1.076.000. De werkelijke opbrengst bedraagt € 1.069.000, een gering verschil van € 7.000.

Op basis van het gemiddeld gebruik komt het Coelo-rapport voor de gemeente Boekel voor 2023 uit op € 255 voor een éénpersoonshuishouden en € 264 voor een meerpersoonshuishouden; zoals blijkt uit onderstaande tabel.

Afvalstoffenheffing 2023			
Gemeente	Éénpersoons HH	Gemeente	Meerpersoons HH
Heusden	125	Heusden	184
Asten	154	Deurne	213
Deurne	159	Asten	225
Vught	162	Bernheze	230
Bernheze	177	Land van Cuijk	231
Someren	181	Someren	232
Laarbeek	187	Meierijstad	245
Maashorst	192	Gemert-Bakel	245
Meierijstad	203	Laarbeek	254
Gemert-Bakel	214	Maashorst	257
Land van Cuijk	223	Boekel	264
's-Hertogenbosch	229	Vught	271
Nuenen c.a.	242	Oss	276
Geldrop-Mierlo	243	's-Hertogenbosch	282
Oss	246	Helmond	304
Boekel	255	Nuenen c.a.	309
Helmond	255	Sint-Michielsgestel	316
Sint-Michielsgestel	256	Son en Breugel	326
Son en Breugel	267	Geldrop-Mierlo	341
Gemiddelde	209		263

Bron: Coelo Atlas 2023; tarieven afvalstoffen van omliggende gemeenten 2023

3.6.3. Rioolrechten

Doelstelling: de kwaliteit van het rioleringsstelsel op een maatschappelijk geaccepteerd niveau te waarborgen t.b.v. de gebruikers van het gemeentelijk rioleringsstelsel, waarbij wordt uitgegaan van een gesloten financieringsstelsel. Sinds de invoering van het "verbreed rioolrecht" vallen hierin ook de benodigde maatregelen rondom grond en oppervlaktewater.

Op 15 december 2022 heeft de raad het "Programma Omgevingswet Riolerings en Water (POR&W) 2023-2028" vastgesteld. Met het vaststellen van dit 6 jaarlijkse programma is het beleid voor de gemeentelijke zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater vastgesteld. Tevens zijn de opgaven voor wat betreft het thema klimaatadaptatie op het gebied van water en riolerings verwerkt.

Het bijhorende kostendeckingsplan is met het POR&W vastgesteld. De hoogte van het rioolrecht per woning of pand is afhankelijk van het waterverbruik in het voorgaande jaar op dat adres. De overgrote meerderheid van de aansluitingen valt in de categorie 51 m³ t/m 150 m³ per pand. Uitgaande van deze basis is het standaardtarief voor een meerpersoonshuishouden voor 2023 vastgesteld op € 228.

Categorie	Tarief 2021	Tarief 2022	Tarief 2023
t/m 50m ³	€ 181	€ 189	€ 196
51 t/m 150 m ³	€ 211	€ 219	€ 228
151 t/m 250 m ³	€ 250	€ 260	€ 271
251 t/m 500 m ³	€ 269	€ 303	€ 315
501 t/m 5.000 m ³ *	€ 1,30	€ 1,41	€ 1,41
5.001 t/m 10.000 m ³ *	€ 0,93	€ 0,96	€ 1,01
10.000 t/m 25.000 m ³ *	€ 0,60	€ 0,62	€ 0,65
25.000 t/m 50.000 m ³ *	€ 0,19	€ 0,20	€ 0,20
> 50.000 m ³	€ 0,06	€ 0,07	€ 0,07

*Indien per verbruiksperiode meer dan 500 m³ wordt afgevoerd, is daarboven een tarief verschuldigd van elke volle eenheid van 1 m³ afgevoerd water.

Met deze stijging lopen we in de pas met het regionaal gemiddelde. Onderstaande tabel geeft dit inzicht. Belangrijke noot bij deze tabel is dat ons rioolrecht al enkele jaren is gebaseerd op een breed rioolrecht, dus ook de maatregelen m.b.t. oppervlaktewater zijn opgenomen. Met het vaststellen van het POW&R zijn ook de klimaatopgaven water opgenomen. Veel gemeenten moeten deze slag nog maken.

Rioolrechten 2023			
Gemeente	Éénpersoons HH	Gemeente	Meerpersoons HH
Nuenen c.a.	75	's-Hertogenbosch	137
's-Hertogenbosch	137	Sint-Michielsgestel	156
Sint-Michielsgestel	137	Oss	178
Meerijstad	178	Helmond	187
Oss	178	Someren	188
Land van Cuijk	182	Meerijstad	189
Maashorst	186	Geldrop-Mierlo	199
Helmond	187	Son en Breugel	200
Someren	188	Maashorst	200
Boekel	196	Nuenen c.a.	205
Geldrop-Mierlo	199	Bernheze	206
Son en Breugel	200	Gemert-Bakel	209
Deurne	202	Heusden	222
Bernheze	206	Vught	228
Gemert-Bakel	209	Boekel	228
Heusden	222	Laarbeek	237
Vught	228	Land van Cuijk	242
Laarbeek	237	Asten	295
Asten	295	Deurne	309
Gemiddelde	192		211

Bron: Coelo Atlas 2023; Rioolrechten van omliggende gemeenten 2023

We zien dat we voor éénpersoonshuishoudens gemiddeld heffen. We zien dat we voor meerpersoonshuishoudens relatief duur lijken. Nogmaals, belangrijke noot hierbij is dat in ons geval ook de kosten voor oppervlakte water en klimaat uit het POW&R in de rioolheffing zijn opgenomen.

Het rioolrecht betreft een gesloten dekkingsstelsel. De opbrengsten dekken de kosten. De opbrengst rioolrechten woningen en bedrijven voor het jaar 2023 zijn in het PORW geraamd op € 1.172.000 (5.227 equivalente heffingseenheden). De werkelijke opbrengst ligt hoger en bedraagt € 1.225.000. Dit verschil wordt veroorzaakt door schommelingen in waterverbruik met de daaraan gekoppelde heffing en de schommeling in het aantal heffingseenheden.

3.6.4. Toeristenbelasting

Doelstelling: het verkrijgen van algemene dekkingsmiddelen. Voor 2023 is het bestaande tarief geïndexeerd met 1,94% en vastgesteld op € 1,14 per overnachting per persoon. De opbrengst 2023 is begroot op € 40.000. De werkelijke opbrengst bedraagt € 29.000.

3.6.5. Graf- en begrafenisrechten

Doelstelling: de mogelijkheid bieden voor het begraven van overledenen in een passende omgeving in het belang van de volksgezondheid. Voor 2023 is een deel van de tarieven verhoogd met de indexering van 1,94%. Het merendeel van de tarieven is verder verhoogd vanwege de hoge kosten voor het begraafplaatsbeheer. De geraamde opbrengst graf- en begrafenisrechten bedroeg in 2023 € 90.000. De werkelijke opbrengst bedraagt € 110.000.

3.6.6. Omgevingsvergunning en overige leges en vergoedingen

Doelstelling: het door middel van het opleggen van leges en vergoedingen komen tot kostendekking van diverse door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten en producten. De tarieven voor de leges zijn in 2023 verhoogd met het consumenten prijsindexpercentage van 1,94%. Een aantal leges is wettelijk gelimiteerd of vastgesteld; hiermee wordt natuurlijk rekening gehouden. De bijgestelde begrote opbrengst voor 2023 bedroeg € 390.000. In werkelijkheid is € 400.000 gerealiseerd.

3.6.7. Kwijtscheldingsbeleid

Het kwijtscheldingsbeleid is een belangrijk instrument van de gemeente om de armoede te bestrijden. Hierbij worden door de gemeente de wettelijke mogelijkheden ten volle benut. Als de aanslag juist is opgelegd en men niet in staat is vanwege de financiële situatie deze aanslag te betalen, kan men om kwijtschelding vragen. Met betrekking tot kwijtschelding van gemeentelijke belastingen wordt het percentage voor de berekening van de kosten van bestaan gesteld op 100% van de normuitkering die de belastingschuldige naar de maatstaven van het Bijstandsbesluit landelijke normering zou kunnen krijgen.

Volledige of gedeeltelijke kwijtschelding kan worden toegekend voor rioolrechten en- afvalstoffenheffing. Géén kwijtschelding wordt verleend voor graf- en begrafenisrechten, marktgelden, toeristenbelasting en leges.

Kwijtscheldingen	2023
Ingediende verzoeken	104
Toegekende verzoeken	69
Afgewezen verzoeken	29
Openstaand	6

3.6.8. Ontwikkeling woonlasten

Onderstaande tabel geeft de gemiddelde woonlasten in 2023 weer in de verschillende omliggende gemeenten van Boekel.

Woonlasten 2023			
Gemeente	Éénpersoons HH	Gemeente	Meerpersoons HH
Maashorst	713	's-Hertogenbosch	770
's-Hertogenbosch	716	Maashorst	791
Geldrop-Mierlo	734	Heusden	824
Heusden	766	Geldrop-Mierlo	831
Meierijstad	779	Meierijstad	832
Oss	805	Oss	835
Bernheze	808	Bernheze	861
Land van Cuijk	817	Someren	871
Someren	820	Land van Cuijk	886
Deurne	848	Son en Breugel	911
Son en Breugel	852	Laarbeek	933
Laarbeek	866	Helmond	966
Nuenen c.a.	884	Asten	994
Helmond	917	Deurne	1007
Asten	923	Boekel	1010
Vught	958	Gemert-Bakel	1022
Boekel	969	Sint-Michielsgestel	1065
Sint-Michielsgestel	986	Vught	1068
Gemert-Bakel	991	Nuenen c.a.	1081
Gemiddelde	850		924

Bron: Coelo Atlas 2023

Door middel van onderstaande tabel maken wij inzichtelijk hoe vanaf 2021 de lokale woonlasten zich hebben ontwikkeld. De vergelijking met de omliggende gemeenten is in zoverre te maken, dat er rekening moet worden gehouden met het verschil tussen het vastrecht en het totale bedrag aan afvalstoffenheffing dat betaald moet worden. In onderstaande lastenontwikkeling is de afvalstoffenheffing gebaseerd op het vastrecht.

Lastenontwikkeling 2021 t/m 2023			
	2021	2022	2023
Gemiddelde waarde woning	€ 304.000	€ 341.000	€ 397.000
Eenheid	%	%	%
OZB tarief woning	0,1456%	0,13196%	0,11385%
Gemiddelde aanslag OZB	€ 442,72	€ 449,98	€ 451,98
Afvalstoffenheffing	€ 204,00	€ 210,00	€ 246,00
Rioolrecht	€ 211,00	€ 219,00	€ 228,00
Lasten totaal	€ 857,72	€ 878,98	€ 925,98

Tabel: Lastenontwikkeling in de jaren 2021 t/m 2023

3.6.9 Totaaloverzicht kostendekkendheid leges 2023

Met deze kostenonderbouwing wordt een inzicht gegeven in kostentoerekening van de activiteiten die een direct verband hebben met de te leveren diensten waarvoor middels de legesverordening worden gevraagd.

De vereisten voor kostendekkendheid van de leges zijn als volgt:

- Leges mogen maximaal kostendekkend zijn op ramings- c.q. begrotingsbasis (baten gedeeld door lasten maximaal 100%);
- De 3 titels uit de legesverordening worden elk afzonderlijk op kostendekkendheid beoordeeld, onderlinge kruissubsidiëring tussen de titels is toegestaan;
- Bij Titel 3 geldt dat behalve als geheel, tevens per hoofdstuk de maximale 100% kostendekkend geldt;
- Kosten van werkzaamheden die geen verhaalbare (belastbare) dienst zijn, worden niet toegerekend waaronder;
- Kosten van beleid;
- Kosten van handhaving, toezicht en controle (m.u.v. 1e controle na oplevering) v.w.b. titel 2;
- De gecompenseerde BTW op kosten (BTW compensatiefonds), wordt als kostenpost meegenomen.

Totaaloverzicht kostendekkendheid leges jaarrekening 2023							
		Lasten excl. overhead en BTW	Overhead	BTW/BCF	Totale Lasten	Baten	Kosten-dekking
Titel 1	Algemene dienstverlening						
Hoofdstuk 1	Burgerlijke stand	€ 26.379	€ 2.407	€ 571	€ 29.357	€ 15.595	53,12%
Hoofdstuk 2	Reisdocumenten						
Hoofdstuk 3	Rijbew ijzen	€ 195.601	€ 15.311	€ 3.215	€ 214.128	€ 99.211	46,33%
Hoofdstuk 4	Verstrekingen uit de Gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens	€ 28.069	€ 1.748	€ 367	€ 30.185	€ 11.329	37,53%
Hoofdstuk 5	Verstrekingen uit het Kiesersregister *	-	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 6	Verstrekingen op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens *	-	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 7	Bestuursstukken *	-	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 8	Vastgoedinformatie *	-	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 9	Overige publiekszaken	€ 762	€ 76	€ 16	€ 855	€ 494	57,80%
Hoofdstuk 10	Kinderopvang	€ 1.455	€ 146	€ 31	€ 1.631	€ 943	57,80%
Hoofdstuk 11	Leegstandsw et *	-	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 12	Winkeltijdenw et *	-	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 13	Wet op de Kansspelen	€ 593	€ 59	€ 12	€ 665	€ 385	57,80%
Hoofdstuk 14	Kabels en leidingen	€ 260.693	€ 24.473	€ 8.491	€ 293.657	€ 158.575	54,00%
Hoofdstuk 15	Verkeer en vervoer	€ 6.028	€ 0	€ 1.266	€ 7.294	€ 0	0,00%
Hoofdstuk 16	Diversen *	-	-	-	-	-	-
	Totaal titel 1	€ 519.581	€ 44.221	€ 13.970	€ 577.772	€ 286.531	49,59%
Titel 2	Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning						
Hoofdstuk 1	Begripsomschrijvingen						
Hoofdstuk 2	Vooroverleg/beoordeling concept aanvraag						
Hoofdstuk 3	Omgevingsvergunning						
Hoofdstuk 4	Vermindering en teruggaaf						
Hoofdstuk 5	Wijziging omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project	€ 428.047	€ 24.761	€ 43.092	€ 495.899	€ 488.946	98,60%
Hoofdstuk 6	Bestemmingsplanherzieningen en/of wijzigingen zonder activiteiten						
Hoofdstuk 7	In deze titel niet benoemde beschikking						
	Totaal titel 2	€ 428.047	€ 24.761	€ 43.092	€ 495.899	€ 488.946	98,60%
Titel 3	Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn						
Hoofdstuk 1	Drank en Horecaw et	€ 4.842	€ 484	€ 102	€ 5.428	€ 1.205	22,20%
Hoofdstuk 2	Organiseren evenementen	€ 15.326	€ 1.533	€ 322	€ 17.180	€ 3.814	22,20%
Hoofdstuk 3	Prostitutiebedrijven *	-	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 4	Sluitingstijden horeca	€ 281	€ 28	€ 6	€ 315	€ 70	22,20%
Hoofdstuk 5	Tegengaan onveilig, niet leefbaar en malafide ondernemerklimaat, exploitatievergunning op basis van artikel 2:80 APV Gemeente Boekel	-	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 6	Standplaatsen	€ 5.529	€ 201	€ 42	€ 5.773	€ 4.884	84,61%
Hoofdstuk 7	In dit hoofdstuk niet benoemd besluit	-	-	-	-	-	-
	Totaal titel 3	€ 25.979	€ 2.246	€ 472	€ 28.696	€ 9.973	34,75%
	Totaal totale legesverordening	€ 973.606	€ 71.227	€ 57.533	€ 1.102.367	€ 785.449	71,25%

3.7 Verbonden partijen

In deze paragraaf wordt inzicht verschaft in, en informatie verstrekt over alle partijen waar gemeente Boekel bestuurlijke en financiële banden mee onderhoudt.

Een verbonden partij is een privaat- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Een financieel belang is aanwezig wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is bij faillissement dan wel als financiële aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt (art. 1 BBV). Bestuurlijk belang is aanwezig, indien er zeggenschap bestaat uit hoofde van stemrecht dan wel vertegenwoordiging in het bestuur van de organisatie.

In het geval dat formeel juridisch geen sprake is van een verbonden partij door het ontbreken van een financieel belang zoals gedefinieerd in het BBV in de uitgave van 2016, maar er wel sprake is van:

- een structurele bekostiging in overwegende mate van (de activiteiten van) een organisatie via één of meer geldstromen (begrotingsfinanciering, subsidie en overeenkomst van opdracht);
- een bestuurlijke belang;

beveelt de Commissie BBV aan om deze organisaties gezien het maatschappelijke of algemene belang en de mogelijke risico's toch op te nemen in de paragraaf verbonden partijen.

Het criterium om deelnemingen (vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen op te nemen in deze paragraaf als verbonden partij is gelegd bij die partijen waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft.

De paragraaf 'Verbonden partijen' is om een tweetal redenen van belang:

- de verbonden partijen voeren beleid uit dat tot de verantwoordelijkheid van de gemeente behoort;
- welke risico's loopt de gemeente en wat zijn de budgettaire gevolgen.

Als gemeente blijven we wel verantwoordelijk voor de taken die we door verbonden partijen laten uitvoeren. Daarom is het van belang dat de raad in het proces van begroting en verantwoording de nodige informatie ontvangt om de bijdrage van verbonden partijen aan de realisatie van de programma's en daarmee gepaard gaande risico's te kunnen beoordelen.

In Noordoost-Brabant is gekozen om gezamenlijk regie te voeren op de gemeenschappelijke regelingen (GR'en). De gemeente Meierijstad is de coördinerende gemeente voor het afstemmingsproces tussen gemeenten en gemeenschappelijke regelingen in Brabant Noordoost. Adoptieteams en Vijftallenoverleg zijn enkele instrumenten die de regio inzet om effectief verlengd lokaal te sturen. Er is afgesproken voor alle GR'en eenzelfde beleids- en begrotings- en rekeningcyclus te hanteren. De ambtelijke adoptieteams beoordelen de kadernota, begroting en de jaarrekening op alle beleids- en financiële aspecten en brengen advies uit aan de regiogemeenten. Dit advies is input voor het lokale advies aan de gemeenteraad.

De paragraaf betreffende de verbonden partijen dient volgens artikel 15 lid 1 van het BBV ten minste te bevatten:

- a. de visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;
- b. de lijst van verbonden partijen, die wordt onderverdeeld in:
 - gemeenschappelijke regelingen;
 - vennootschappen en coöperaties;
 - stichtingen en verenigingen, en,
 - overige verbonden partijen;
- c. de lijst van verbonden partijen.

Per verbonden partijen moet tenminste de volgende informatie worden opgenomen in deze paragraaf:

- a. de wijze waarop de provincie onderscheidenlijk de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;
- b. het belang dat de provincie onderscheidenlijk de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;
- c. de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
- d. de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;
- e. de eventuele risico's, als bedoeld in artikel 11, eerste lid, onderdeel b, van de verbonden partij voor de financiële positie van de provincie onderscheidenlijk de gemeente.

Bij het opstellen van de begroting kunnen de onderdelen c, d en e niet altijd worden ingevuld. Het per verbonden partij opgenomen eigen vermogen bestaat uit de reserves en het eventuele nog niet verdeelde resultaat. Het vreemd vermogen betreft de passiva minus eigen vermogen.

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing nemen we de eventuele risico's op waarvoor de verbonden partijen mogelijk een beroep doen op de deelnemende gemeenten.

Hieronder volgt een toelichting per verbonden partij:

Gemeenschappelijke regelingen:

Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant Noordoost			
Bestuurlijk belang	Wethouder		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De samenwerkende partners streven een kwalitatief hoogwaardig stelsel van kleinschalig collectief vervoer na. Zij willen daarmee voorzien in de behoefte aan openbaar vervoer, de instandhouding en de verbetering van de bereikbaarheid van de kleine kernen en het aanbod van adequate en efficiënte vervoersvoorzieningen voor diverse doelgroepen.		
Financieel belang	De bijdrage in 2023 bedroeg € 197.000		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		1-1-2023	31-12-2023
	Eigen vermogen	€ 844.000	€ 839.000
	Vreemd vermogen	€ 368.000	€ 391.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat in het begrotingsjaar	Het jaar 2023 kende een positief resultaat van € 15.000.		
Risico's	Niet van toepassing.		

GGD Hart voor Brabant			
Bestuurlijk belang	Wethouder		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De GGD heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de openbare gezondheidszorg.		
Financieel belang	De bijdrage in 2023 bedroeg € 410.000		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		1-1-2023	31-12-2023
	Eigen vermogen	€ 7.376.000	€ 4.024.000
	Vreemd vermogen	€ 19.341.000	€ 16.925.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat in het begrotingsjaar	Het jaar 2023 kende een negatief resultaat van € 394.000.		
Risico's	Niet van toepassing.		

Werkvoorzieningschap Noordoost Brabant			
Bestuurlijk belang	Wethouder		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorzieningen in deze regio. Ze verzorgen de administratie en gebruiken voor plaatsing van kandidaten haar eigen uitvoeringsorganisatie, de IBN-holding B.V.		
Financieel belang	De bijdrage in 2023 bedroeg € 1.214.000		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		1-1-2023	31-12-2023
	Eigen vermogen	€ 18.331.000	€ 18.331.000
	Vreemd vermogen	€ 1.054.100	€ 178.500
De verwachte omvang van het financiële resultaat in het begrotingsjaar	De omvang van het financiële resultaat in 2023 is nihil.		
Risico's	In de sociaal-economische afspraken Wsw tussen het Werkvoorzieningschap en IBN-Holding B.V. worden de wederzijdse rechten en verplichtingen vastgelegd. Onderdeel hiervan is de afspraak dat binnen IBN-holding B.V. voldoende weerstandsvermogen wordt gevormd om toekomstige mogelijke risico's te kunnen opvangen. Deze risico's zijn voor rekening van IBN-holding B.V. De activiteiten van het Werkvoorzieningschap en de daarmee samenhangende kosten zijn voor de komende 3 à 4 jaar goed te ramen.		

Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)			
Bestuurlijk belang	Wethouder		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het openbaar lichaam is ingesteld om ten behoeve van de deelnemers taken uit te voeren op het gebied van de fysieke leefomgeving en om als verlengstuk van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage te leveren aan een leefbare en veilige werk- en leefomgeving van de regio Brabant Noord.		
Financieel belang	De bijdrage in 2023 bedroeg € 589.000		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		1-1-2023	31-12-2023
	Eigen vermogen	€ 9.040.000	€ 9.262.000
	Vreemd vermogen	€ 5.568.000	€ 5.646.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat in het begrotingsjaar	Het jaar 2023 kende een positief resultaat van € 992.000.		
Risico's	Niet van toepassing.		

Brabant Historisch Informatiecentrum (BHIC)			
Bestuurlijk belang	Burgemeester		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het behouden, bewerken en benutten van de archiefbescheiden opgenomen in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie Noord-Brabant en de archiefbewaarplaatsen van de deelnemende gemeenten en waterschappen. Daarnaast in volgorde van prioriteit: verbetering van de digitale dienstverlening, het archief als informatiecentrum en verbetering van de lokale dienstverlening.		
Financieel belang	De bijdrage in 2023 bedroeg € 37.200		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		1-1-2023	31-12-2023
	Eigen vermogen	€ 1.576.213	€ 1.621.476
	Vreemd vermogen	€ 3.999.630	€ 4.636.143
De verwachte omvang van het financiële resultaat in het begrotingsjaar	Het jaar 2023 kende een positief resultaat van € 124.500.		
Risico's	Niet van toepassing.		

Veiligheidsregio Brabant-Noord										
Bestuurlijk belang	Burgemeester									
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De Veiligheidsregio Brabant-Noord omvat Brandweer en Veiligheidsbureau Brabant-Noord, de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio Brabant-Noord en het Gemeenschappelijk Meldcentrum Brabant-Noord. In de Veiligheidsregio werken gemeenten, de GGD en de Nationale Politie met hen samen op het gebied van brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, en meldkamers. Voorts werken ook het Waterschap Aa en Maas, het Waterschap De Dommel en het Regionaal Militair Commando-Zuid in de veiligheidsregio samen.									
Financieel belang	De bijdrage in 2023 bedroeg € 704.110 Dit bedrag is als volgt opgebouwd: Brandweer Brabant-Noord € 674.969 GHOR € 16.424 Bevolkingszorg € 12.718									
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>1-1-2023</th> <th>31-12-2023</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 15.924.000</td> <td>€ 17.628.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 37.308.000</td> <td>€ 61.183.000</td> </tr> </tbody> </table>		1-1-2023	31-12-2023	Eigen vermogen	€ 15.924.000	€ 17.628.000	Vreemd vermogen	€ 37.308.000	€ 61.183.000
	1-1-2023	31-12-2023								
Eigen vermogen	€ 15.924.000	€ 17.628.000								
Vreemd vermogen	€ 37.308.000	€ 61.183.000								
De verwachte omvang van het financiële resultaat in het begrotingsjaar	Het jaar 2023 kende een positief resultaat van € 1.526.000.									
Risico's	Niet van toepassing.									

Regionale Ambulance Voorziening (RAV)										
Bestuurlijk belang	Burgemeester									
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het verlenen of doen verlenen van ambulancezorg die tijdig ter plaatse is									
Financieel belang	Sinds 2012 wordt er geen gemeentelijke bijdrage gevraagd.									
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>1-1-2023</th> <th>31-12-2023</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 14.293.000</td> <td>€ 15.119.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 19.301.000</td> <td>€ 17.460.000</td> </tr> </tbody> </table>		1-1-2023	31-12-2023	Eigen vermogen	€ 14.293.000	€ 15.119.000	Vreemd vermogen	€ 19.301.000	€ 17.460.000
	1-1-2023	31-12-2023								
Eigen vermogen	€ 14.293.000	€ 15.119.000								
Vreemd vermogen	€ 19.301.000	€ 17.460.000								
De verwachte omvang van het financiële resultaat in het begrotingsjaar	Het jaar 2023 kende een positief resultaat van € 900.000.									
Risico's	Niet van toepassing.									

Leerplicht en Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RBL BNO)										
Bestuurlijk belang	Wethouder									
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het algemeen resultaat dat beoogd wordt, is een goede handhaving van de leerplichtwet en aanpak van voortijdig schoolverlaten. Dit geldt voor al het onderwijs: basisscholen, voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs (ROC's). De geformuleerde ambities voor de periode 2020-2024 zijn: - Geen enkel leerplichtig kind zit langer dan 3 maanden thuis zonder passend aanbod van onderwijs en/of zorg; - Geen enkele jongere in een kwetsbare positie tussen 16 en 23 jaar valt tussen wal en schip; - Het RBL BNO bereikt alle voortijdig schoolverlaters en verleidt ze om onderwijs te volgen.									
Financieel belang	De bijdrage in 2023 bedroeg € 26.000									
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>1-1-2023</th> <th>31-12-2023</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td colspan="2"><i>niet van toepassing</i></td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td colspan="2"><i>niet van toepassing</i></td> </tr> </tbody> </table>		1-1-2023	31-12-2023	Eigen vermogen	<i>niet van toepassing</i>		Vreemd vermogen	<i>niet van toepassing</i>	
	1-1-2023	31-12-2023								
Eigen vermogen	<i>niet van toepassing</i>									
Vreemd vermogen	<i>niet van toepassing</i>									
De verwachte omvang van het financiële resultaat in het begrotingsjaar	Het jaar 2023 kende een negatief resultaat van € 9.517. Hierin is de uitbetaling van de restitutie over 2022 meegenomen (€ 28.798). De bestemmingsreserve op 31-12-2023 bedraagt € 359.929, waarbij in de begroting is voorgesteld deze zoveel als mogelijk beschikbaar te houden voor het ravijnjaar 2026.									
Risico's	Het RBL BNO hanteert een maximale reserve van 10% op de begroting. De regionale afspraak is dat een overschot boven deze 10% terugvloeit naar de deelnemende gemeenten. Als er extra middelen nodig zijn, wordt een verzoek hiervoor door het RBL BNO voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. Door het overschot tijdelijk vast te houden kan het RBL BNO sneller en efficiënter inspelen op een eventuele daling aan inkomsten, hiermee wordt voorkomen dat een restitutie direct wordt gevolgd door een verzoek om extra middelen.									

Centrumregeling Jeugdhulp Noordoost Brabant 2015										
Bestuurlijk belang	De colleges geven de centrumgemeente Den Bosch mandaat en volmacht om binnen het in deze regeling vastgestelde kader de genoemde taken en opdracht uit te voeren, uiteraard begrensd door wetgeving, jurisprudentie en vooraf vastgestelde financiële kaders									
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De regeling is aangegaan met als doel het behartigen van de belangen van de gemeenten op het gebied van de doelmatige inkoop van de individuele voorzieningen en de flexibele jeugdhulp, volgens het systeem van bestuurlijk aanbesteden.									
Financieel belang	De kosten voor de inkooporganisatie zijn gebaseerd op een begroting, die jaarlijks met het inkoopplan wordt vastgesteld. De doorberekening naar de deelnemende gemeenten vindt plaats op basis van het percentage dat in de landelijke meicirculaire voor uitvoering van de Jeugdwet wordt toegekend.									
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>1-1-2023</th> <th>31-12-2023</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td colspan="2"><i>niet van toepassing</i></td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td colspan="2"><i>niet van toepassing</i></td> </tr> </tbody> </table>		1-1-2023	31-12-2023	Eigen vermogen	<i>niet van toepassing</i>		Vreemd vermogen	<i>niet van toepassing</i>	
	1-1-2023	31-12-2023								
Eigen vermogen	<i>niet van toepassing</i>									
Vreemd vermogen	<i>niet van toepassing</i>									
De verwachte omvang van het financiële resultaat in het begrotingsjaar	Niet van toepassing.									
Risico's	Niet van toepassing.									

Centrumregeling Wmo Brabant Noordoost-oost 2015										
Bestuurlijk belang	De colleges van B&W geven de centrumgemeente Oss mandaat en volmacht om binnen het in deze regeling vastgestelde kader de genoemde taken en opdracht uit te voeren. De portefeuillehouder Wmo maakt deel uit van het reguliere overleg.									
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De regeling is aangegaan met als doel het behartigen van de belangen van de gemeenten op het gebied van de doelmatige inkoop van ondersteuning in het kader van de Wmo volgens het systeem van bestuurlijk aanbesteden.									
Financieel belang	De kosten voor de inkooporganisatie zijn gebaseerd op een begroting, die jaarlijks met het inkoopplan wordt vastgesteld. De doorberekening naar de deelnemende gemeenten vindt plaats op basis van daadwerkelijk gemaakte kosten verdeeld naar inwonersaantal over de gemeenten.									
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>1-1-2023</th> <th>31-12-2023</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td colspan="2"><i>niet van toepassing</i></td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td colspan="2"><i>niet van toepassing</i></td> </tr> </tbody> </table>		1-1-2023	31-12-2023	Eigen vermogen	<i>niet van toepassing</i>		Vreemd vermogen	<i>niet van toepassing</i>	
	1-1-2023	31-12-2023								
Eigen vermogen	<i>niet van toepassing</i>									
Vreemd vermogen	<i>niet van toepassing</i>									
De verwachte omvang van het financiële resultaat in het begrotingsjaar	Niet van toepassing.									
Risico's	Niet van toepassing.									

Belastingssamenwerking Oost-Brabant (BSOB)										
Bestuurlijk belang	Burgemeester									
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De BSOB voert voor onze gemeente taken uit op het gebied van het waarderen van onroerende zaken en het heffen en innen van belastingen.									
Financieel belang	De bijdrage in 2023 bedroeg € 244.000									
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>1-1-2023</th> <th>31-12-2023</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 956.000</td> <td>€ 681.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 15.453.000</td> <td>€ 16.466.000</td> </tr> </tbody> </table>		1-1-2023	31-12-2023	Eigen vermogen	€ 956.000	€ 681.000	Vreemd vermogen	€ 15.453.000	€ 16.466.000
	1-1-2023	31-12-2023								
Eigen vermogen	€ 956.000	€ 681.000								
Vreemd vermogen	€ 15.453.000	€ 16.466.000								
De verwachte omvang van het financiële resultaat in het begrotingsjaar	Het jaar 2023 kende een negatief resultaat van € 79.000.									
Risico's	Het jaar 2023 kenmerkt zich als een jaar vol uitdagingen. Als gevolg van uitzonderlijke waardeontwikkelingen op de woningmarkt, een sentiment van gebrek aan vertrouwen in de (lokale) overheid en een dalende koopkracht hebben inwoners veelvuldig contact gezocht met BSOB. Het doorstaan van deze tsunami aan contactmomenten en (WOZ)-bezwaren heeft in 2023 voor BSOB veel impact gehad. Alle zeilen zijn bijgezet om de dienstverlening van BSOB op het vereiste niveau te houden. Om te voorkomen dat inwoners daadwerkelijk geraakt werden door bovenstaande ontwikkelingen heeft BSOB in 2023 gebruik moeten maken van extra inhuur, wat terug komt in de personeelskosten. Daarbij zijn de proceskosten hoger uitgevallen dan vooraf was ingeschat. Door ontzettend hard te werken en door aanpassingen te doen aan onze processen is de impact voor de inwoners beperkt gebleven tot iets langere doorlooptijden van contactmomenten en bezwaarprocedures. Dit is vanzelfsprekend een aandachtspunt voor 2024.									

Privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden:

Vennootschappen en coöperaties

Brabant Water N.V.	
Bestuurlijk belang	Wethouder
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Watervoorziening
Financieel belang	In verband met de solvabiliteit van Brabant Water is besloten de jaarresultaten toe te voegen aan de algemene reserve. Er vindt geen uitkering van dividend meer plaats.
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	1-1-2022 31-12-2022
	Eigen vermogen € 684.676.000 € 690.022.000
	Vreemd vermogen € 534.399.000 € 575.801.000 <i>Recentere gegevens zijn niet bekend.</i>
De verwachte omvang van het financiële resultaat in het begrotingsjaar	Het jaar 2022 kende een positief resultaat van € 5.347.000. Recentere gegevens zijn niet bekend.
Risico's	Niet van toepassing.

Stichtingen en verenigingen

Zorg- en veiligheidshuis Brabant Noordoost (ZVH BNO)	
Bestuurlijk belang	Burgemeester
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Deze stichting is opgericht om een betere afstemming tussen partners op het terrein van veiligheid te bereiken (politie, gemeenten, openbaar ministerie en diverse welzijnsinstellingen). De meerwaarde van de samenwerking van organisaties op een fysieke locatie ligt in de sluitende aanpak van criminaliteit en overlast en de aanpak van de achterliggende problemen bij de betrokkenen. Door het bundelen van activiteiten ontstaat een compleet zicht op de situatie van daders, overlastgevers en slachtoffers, zodat het mogelijk wordt om gezamenlijk en geïntegreerd te handelen.
Financieel belang	De bijdrage in 2023 bedroeg € 12.865
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	1-1-2023 31-12-2023
	Eigen vermogen <i>niet van toepassing</i>
	Vreemd vermogen <i>niet van toepassing</i>
De verwachte omvang van het financiële resultaat in het begrotingsjaar	Het jaar 2023 kende een negatief resultaat van € 10.869.
Risico's	De verwachting is dat de komende jaren het aantal casussen toeneemt qua aantal en complexiteit.

Vereniging van eigenaren Octopus										
Bestuurlijk belang	Ambtelijk									
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het regelen van het onderhoud en alle andere gemeenschappelijke belangen van de eigenaren									
Financieel belang	De bijdrage in 2023 bedroeg € 5.680									
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	<table border="0"> <thead> <tr> <th></th> <th>1-1-2023</th> <th>31-12-2023</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td colspan="2"><i>niet van toepassing</i></td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td colspan="2"><i>niet van toepassing</i></td> </tr> </tbody> </table>		1-1-2023	31-12-2023	Eigen vermogen	<i>niet van toepassing</i>		Vreemd vermogen	<i>niet van toepassing</i>	
	1-1-2023	31-12-2023								
Eigen vermogen	<i>niet van toepassing</i>									
Vreemd vermogen	<i>niet van toepassing</i>									
De verwachte omvang van het financiële resultaat in het begrotingsjaar	Niet van toepassing.									
Risico's	Niet van toepassing.									

RNOB										
Bestuurlijk belang	Burgemeester									
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De regio heeft ten doel het bevorderen en stimuleren van de regionale economische ontwikkeling in de regio Noordoost-Brabant. Dit doel wordt verwezenlijkt door de ontwikkeling van projecten en programma's, het stimuleren van economische samenwerking en innovatie, actieve werving van economische activiteiten en ondernemingen, het initiëren, adviseren en bemiddelen bij subsidies en ander overheidsinstrumentarium, het verstrekken van bijdragen om niet en risicodragende investeringen in (projectmatige) economische activiteiten en ondernemingen en alle andere activiteiten en werkzaamheden die bijdragen aan het bereiken van de doelstelling. Daarnaast is er nog een bestuursconvenant met gemeenten en waterschappen.									
Financieel belang	De bijdrage in 2023 bedroeg € 44.200									
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	<table border="0"> <thead> <tr> <th></th> <th>1-1-2022</th> <th>31-12-2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>€ 297.646</td> <td>€ 370.189</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>€ 3.179.555</td> <td>€ 3.543.846</td> </tr> </tbody> </table> <i>Recentere gegevens zijn niet bekend.</i>		1-1-2022	31-12-2022	Eigen vermogen	€ 297.646	€ 370.189	Vreemd vermogen	€ 3.179.555	€ 3.543.846
	1-1-2022	31-12-2022								
Eigen vermogen	€ 297.646	€ 370.189								
Vreemd vermogen	€ 3.179.555	€ 3.543.846								
De verwachte omvang van het financiële resultaat in het begrotingsjaar	Het jaar 2022 kende positief resultaat van € 60.500. Recentere gegevens zijn niet bekend.									
Risico's	Niet van toepassing.									

3.8 Grondbeleid

Het grondbeleid heeft een grote invloed op -en samenhang met de realisatie van programma's, zoals bijvoorbeeld op het gebied van ruimtelijke ordening en woningbouw. Het grondbeleid heeft daarnaast een grote financiële impact. De grondexploitatie, inclusief de resultaten hieruit, vormen een onderdeel van de totale exploitatie van de gemeente. Gelet op de risico's in relatie tot de omvang van de bedragen is een afzonderlijke paragraaf over het grondbeleid verplicht gesteld.

Visie

De visie van het gemeentelijk grondbeleid is in 2013 verwoord in de "Nota Grondbeleid". Deze nota is in december 2013 door de raad vastgesteld. Februari 2019 is door de gemeenteraad besloten voor een situationeel-actief grondbeleid. Conform het verzoek van de raad zal in 2024 een complete herijking van de woonvisie plaatsvinden met een bredere insteek in de vorm van een volkshuisvestingsplan aansluitend bij de jongste ontwikkelingen op het gebied van wonen. Tevens zal in 2024 het grondbeleid en kostenverhaal worden herzien.

Om het woningaantal voor de komende jaren te realiseren zal naast de complexen waarvoor het bestemmingsplan al in de voorgaande jaren is vastgesteld, de locatie Schutboom ontwikkeld worden. Het bestemmingsplan Schutboom hiervoor is in december 2022 vastgesteld en vervolgens onherroepelijk geworden. In de toekomst wordt gewerkt aan een verdere uitbreiding naar het westen van dit plan. Daarnaast is in 2023 de ontwikkeling van het woningbouwplan De Biezen en Schutboom fase 2 opgestart. Daarnaast is het proces tot ontwikkeling van bedrijventerrein Lage Raam in 2023 opgestart.

Aanduiding van de wijze waarop gemeente grondbeleid voert

Binnen de organisatie is een werkgroep grondbedrijf actief waarbinnen de diverse ambtelijke vakgebieden gestructureerd overleg voeren. Middels een planning per complex worden de actiepunten afgestemd. Jaarlijks wordt middels de actualisatie van de grondbedrijfsrapportage het bestuur en gemeenteraad ingelicht over de toekomstige ontwikkelingen binnen de diverse complexen.

Actuele prognose resultaten / POC-methode

De in 2024 door het gemeentebestuur vastgestelde grondbedrijfsrapportage sluit met een positief resultaat van 471.000.

Op het complex de Burgt fase 1 is winst genomen van € 17.000 plankosten. Graag verwijzen wij u naar onderstaande tabel 2.

In exploitatie genomen complexen

Met betrekking tot de complexen die in exploitatie zijn genomen wordt onderstaande toelichting op hoofdlijnen gegeven. Voor detailinformatie verwijzen wij naar de grondbedrijfsrapportage 2024 en onderstaande tabel 1. Tevens is in Bijlage A van de jaarrekening 2023 een overzicht verloop boekwaarde grondbedrijf opgenomen.

Complex De Donk, fase 1

Binnen dit complex zijn alle kavels verkocht. Er dienen nog infrastructurele aanpassingen te worden uitgevoerd. Verwacht wordt dat de laatste infrastructurele werkzaamheden, te weten de aanpassing van de Donkstraat, in 2025 zal plaatsvinden.

Complex De Donk, fase 2

Binnen dit complex zijn alle kavels verkocht. Er dienen nog infrastructurele aanpassingen te worden uitgevoerd. Verwacht wordt dat de laatste infrastructurele werkzaamheden, te weten de aanpassing van de Donkstraat, in 2025 zal plaatsvinden.

Complex De Peelhorst

De laatste kavel is begin 2022 verkocht. Daarmee zijn alle kavels van dit plan verkocht. Er dient nog woonrijp gemaakt te worden uitgevoerd. Naar verwachting zullen deze werkzaamheden in 2024 zijn afgerond, waarna in 2024 afronding van het volledige complex plaats zal vinden.

Complex Run

De laatste kavels in complex de Run zijn in 2021 verkocht. Ter verbetering van de entree van de wijk en om tot een afronding van de wijk te komen is Runstraat 1 aangekocht en vervolgens doorverkocht, waarbij een sloop- ontwikkelplicht is opgenomen. Naar verwachting zullen deze werkzaamheden in 2023 zijn afgerond, waarna in 2024 afronding van het volledige complex plaats zal vinden.

Complex De Biezen – fase 1

Dit complex is dit jaar als nieuw complex opgenomen in de grondbedrijfsrapportage. Ten behoeve van het project is in 2023 de grondexploitatie als nieuw complex opgenomen. In 2023 is het ontwerp bestemmingsplan ter inzage gelegd en naar verwachting zal eind 2024 worden gestart met het bouwrijp maken van de gronden om vervolgens begin 2025 de gronden uit te geven.

Complex De Burgt fase 1

Het totale plan wordt gefaseerd uit gevoerd. Voor de eerste fase is in december 2020 het bestemmingsplan “De Burgt fase 1a” vastgesteld en biedt ruimte aan 52 woningen. Eind 2021 is bestemmingsplan “De Burgt fase 1b” vastgesteld en inmiddels onherroepelijk in werking getreden. In 2023 zijn de gemeentelijke kavels uitgegeven in fase 1b (noord).

Complex De Burgt fase 2

In 2022 is dit complex nieuw toegevoegd aan de grondbedrijfsrapportage. Hiermee zijn de gesprekken opgestart om eigendommen te verwerven voor de toekomstige woningbouwlocatie. Over de eerste gronden is overeenstemming bereikt.

Complex Voskuilen

In 2021 is één van de woningbouwkavels verkocht. In 2022 zijn de overige woningbouwkavels van de gemeente door middel van een loting verkocht. Ook het overige gedeelte van het plangebied is aan ontwikkelaars verkocht voor de realisatie van woningbouw.

Complex De Schutboom

In 2021 is gestart met de voorbereidingen van de bestemmingsplanprocedure van het complex Schutboom. Eind 2022 is het bestemmingsplan vastgesteld. De uitgifte van de kavels zal in 2024 plaatsvinden voor het eerste deel van plan Schutboom. Het bestemmingsplan voor het tweede deel in plan Schutboom is eind 2023 in ontwerp ter inzage gelegd.

Complex Tuinstraat

In 2021 is gestart met de voorbereidingen van de bestemmingsplanprocedure van het complex Tuinstraat. In 2022 is het bestemmingsplan vastgesteld. De uitgifte van de kavels heeft in 2023 plaatsgevonden.

Complex De Vlonder West, fase 3

In 2022 is de laatste bedrijfskavel verkocht. De laatste werkzaamheden zijn in 2023 uitgevoerd en als gevolg daarvan is het project per 31 december 2023 afgesloten.

Complex Venhorst Bedrijventerrein

In 2023 zijn de laatste werkzaamheden gepland voor het afronden van dit plan. De laatste werkzaamheden zijn in 2023 uitgevoerd en als gevolg daarvan is het project per 31 december 2023 afgesloten.

Complex De Driedaagse

In 2022 is de laatste bedrijfskavel voor dit plan verkocht. In 2024 wordt de afronding van dit plan verwacht.

Complex Bedrijventerrein Lage Raam

In 2021 is gestart met de voorbereidingen van circa 6 hectare uitgeefbaar bedrijventerrein. Dit wordt de komende jaren voortgezet. Het bestemmingsplan is eind 2023 in ontwerp ter inzage gelegd. Naar verwachting worden de eerste kavels in 2025 verkocht.

Complex Centrumplan Boekel

Het plan bevat de totale sloop en nieuwbouw van de Zuidwand van het Sint Agathaplein. Het bestemmingsplan is in juni 2021 onherroepelijk in werking getreden door een uitspraak van de Afdeling bestuursrecht van de Raad van State. Eind 2021 is besloten het oteigeningsinstrument in te zetten omdat met vier partijen nog geen overeenstemming is bereikt over het verwerven van de panden. Tevens is eind 2021 de coördinatie-regeling akkoord bevonden, waarbij de vergunningen die nodig zijn voor het Centrumplan in één procedure worden behandeld. In 2023 is een positieve uitspraak gedaan over de vergunningprocedure. Ook de oteigeningsprocedure (met één partij) is in zoverre afgerond dat eind 2023 is gestart met de sloop van fase 1. Naar verwachting zullen de sloopwerkzaamheden in het voorjaar of zomer van 2024 worden afgerond.

Complex Neebroek Vlonder Noord

Door de realisatie van tijdelijke woningen voor vluchtelingen is de ontwikkeling van dit project naar achteren geschoven. Dit maakt de locatie ongeschikt om op korte termijn volledig te realiseren. Er wordt bekeken of een gedeelte van het plan al wel ontwikkeld kan worden. In 2024 worden gronden in het gebied aangekocht vanwege de uitwerking van eerdere contractuele afspraken.

Nog niet in exploitatie genomen complexen

Volgens de BBV mag deze categorie niet meer in de exploitatie worden opgenomen. Zolang de gronden niet zijn te kwalificeren als bouwgrond staan deze op de balans onder materiële vaste activa als "strategische gronden".

Beleid inzake reserves en risico

Op basis van de omvang van de grondbedrijfsrapportage 2024 is een benodigde weerstandvermogen berekend van afgerond € 3.041.000 en is circa € 2.074.000 beschikbaar middels de algemene reserve grondbedrijf. Vanwege het tekort op het weerstandsvermogen is aan de raad voorgesteld de Reserve Grondbedrijf te verhogen naar € 3.000.000.

Tabellen

Tabel 1	Boekwaarde 01-01-2023	Boekwaarde 31-12-2023	Nog uit te verkopen m ²	Eind Looptijd	Netto Contante waarde	Nominale Waarde
Woningbouw						
De Donk, fase 1	€ 141.062	€ 143.178	0	t/m 2025	€ 1.832	€ 1.906
De Donk, fase 2	€ 164.930	€ 167.404	0	t/m 2025	€ 11.307	€ 11.764
Peelhorst	€ 339.492	€ 387.819	0	t/m 2024	€ 5.624	€ 5.736
De Run	€ 964.742	€ 462.210	0	t/m 2025	€ 6.748	€ 7.020
De Biezen, fase 1	-	€ 36.078-	12.906	t/m 2030	€ 16.818	€ 17.847
De Burgt, fase 1	€ 8.661.325-	€ 4.000.161-	43.585	t/m 2029	€ 46.178	€ 52.004
De Burgt, fase 2	€ 849.228-	€ 1.416.248-	72.200	t/m 2032	€ 35.881	€ 42.882
Voskuilen III	€ 272.048	€ 263.694	0	t/m 2026	€ 24.954	€ 26.481
Schutboom	€ 1.889.713-	€ 4.074.116-	58.847	t/m 2030	€ 223.999	€ 268.791
Tuinstraat	€ 182.992-	€ 36.293-	2.804	t/m 2026	€ 25.318	€ 26.867
Bedrijventerrein						
Vlonder-West, fase 3	€ 7.323	€ 2.628	0	t/m 2023	€ 2.628	€ 2.628
Venhorst Bedrijventerrein	€ 46.930	€ 41.664	0	t/m 2023	€ 41.664	€ 41.664
De Driedaagse	€ 89.328	€ 47.440	0	t/m 2024	€ 149	€ 152
Lage Raam	€ 121.065-	€ 1.603.685-	60.657	t/m 2029	€ 4.526	€ 5.097
Mix						
Centrumplan Boekel	€ 1.705.019-	€ 4.262.562-	7.300	t/m 2028	€ 5.205	€ 5.746
Neebroek Vlonder Noord	€ 1.703.161-	€ 1.730.526-	21.157	t/m 2032	€ 7.865	€ 9.400

Tabel 2	Boekwaarde 31-12-2023	Voorziening verwacht verlies 2023	Vrijval voorziening 2023	Winst & Verlies 2023	Raming nog te maken kosten	Raming te realiseren opbrengsten
Woningbouw						
De Donk, fase 1	€ 143.178				€ 145.600	€ 4.328
De Donk, fase 2	€ 167.404				€ 160.400	€ 4.760
Peelhorst	€ 387.819				€ 387.900	€ 5.817
De Run	€ 462.210				€ 468.175	€ 12.986
De Biezen, fase 1	€ 36.078-				€ 4.016.426	€ 4.070.351
De Burgt, fase 1	€ 4.000.161-			€ 17.000	€ 6.351.234	€ 10.403.400
De Burgt, fase 2	€ 1.416.248-				€ 22.629.619	€ 24.088.749
Voskuilen III	€ 263.694				€ 246.436	€ 9.223
Schutboom	€ 4.074.116-				€ 9.476.952	€ 13.819.860
Tuinstraat	€ 36.293-				€ 888.369	€ 951.529
Bedrijventerrein						
Vlonder-West, fase 3	€ 2.628				-	-
Venhorst Bedrijventerrein	€ 41.664				-	-
De Driedaagse	€ 47.440				€ 48.000	€ 712
Lage Raam	€ 1.603.685-				€ 7.988.220	€ 9.597.002
Mix						
Centrumplan Boekel	€ 4.262.562-				€ 2.031.691	€ 6.300.000
Neerbroek Vlonder Noord	€ 1.730.526-				€ 2.107.973	€ 3.847.898

Tabel 3 – Uitgeefbare m2

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Woningbouw										
De Donk, fase 1										
De Donk, fase 2										
Peelhorst										
De Run										
De Biezen, fase 1		2.054	4.015	3.086	3.751					
De Burgt, fase 1	33.162	3.239	3.831	1.200						
De Burgt, fase 2				11.614	12.750	14.250	14.250	11.100	8.736	
Voskuilen III										
Schutboom	6.440	20.032	14.321	10.493	6.845					
Tuinstraat	2.804									
Bedrijventerrein										
Vlonder-West, fase 3										
Venhorst Bedrijventerrein										
De Driedaagse										
Lage Raam			19.393	18.148	23.116					
Mix										
Centrumplan Boekel										
Neerbroek Vlonder Noord									6.611	12.046

Bijlage A - Beleidsindicatoren

Beleidsveld (Taakveld)	Naam Indicator	Eenheid	Boekel	Jaar
0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	5,59	2023
0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	5,59	2023
0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	634	2023
0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	26%	2023
0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% % van totale lasten	9%	2023
1. Veiligheid	Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	2	2022
1. Veiligheid	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	0,9	2023
1. Veiligheid	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	4,0	2023
1. Veiligheid	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	1,3	2023
1. Veiligheid	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	4,5	2023
3. Economie	Functiemenging	%	47,1	2022
3. Economie	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	173,8	2022
4. Onderwijs	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	11,4	2022
4. Onderwijs	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	13	2022
4. Onderwijs	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	1,8	2022
5. Sport, cultuur en recreatie	% Niet-wekelijkse sporters	%	40,7	2022
6. Sociaal domein	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 - 64 jaar	557,9	2022
6. Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	1	2022
6. Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	2	2022
6. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	76,8	2023
6. Sociaal domein	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Geen data	2022
6. Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	144,7	2023
6. Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	111	2023
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	8,4	2023
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	0,5	2023
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	Geen data	2023
6. Sociaal domein	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	560	2022
7. Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	27	2022
7. Volksgezondheid en Milieu	Hernieuwbare elektriciteit	%	42,9	2021
8. Vhrosv	Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	398	2023
8. Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	11,8	2022
8. Vhrosv	Demografische druk	%	71,7	2023
8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	1001	2023
8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	1010	2023

Bron: <http://www.waarstaatjegemeente.nl> - d.d. 20.03.2024

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 28 juni 2024

Briefnr. 240389

Paraaf:

Inhoudsopgave

Deel 2 – Jaarrekening 2023

Hoofdstuk 1	Balans	2
Hoofdstuk 2	Overzicht van baten en lasten.....	4
Hoofdstuk 3	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	6
Hoofdstuk 4	Toelichting op de balans	12
Hoofdstuk 5	Incidentele baten en lasten	20
Hoofdstuk 6	SiSa verantwoordingsinformatie	22
Hoofdstuk 7	Begrotingsafwijkingen	33
Hoofdstuk 8	Rechtmatigheidsverantwoording.....	35

Bijlagen

- A Overzicht verloop boekwaarde grondbedrijf
- B Overzicht reserves en voorzieningen
- C Specificatie mutaties reserves en voorzieningen
- D Toelichting aard en reden van reserves en voorzieningen
- E Overzicht kredieten
- F Toelichting overzicht kredieten en restant
- G Overzicht van opgenomen geldleningen
- H Overzicht van (gewaarborgde) geldleningen en garantstellingen
- I Overzicht baten en lasten per taakveld
- J Overzicht taakveld / programma
- K EMU-saldo

Hoofdstuk 1 - Balans

(bedragen x € 1.000,-)

ACTIVA	31-12-2023	31-12-2022
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	0	0
- Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	0	0
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling	0	0
- Bijdrage aan activa van derden	0	0
Materiële vaste activa	20.660	20.155
- Investerings met een economisch nut;		
- gronden uitgegeven in erfpacht	0	0
- overige investeringen met een economisch nut	10.568	9.888
- Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;		
- grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.632	1.691
- Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut;		
- gronden en terreinen	183	194
- bedrijfsgebouwen	4.528	4.984
- grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.915	2.540
- machines, apparaten en installaties	0	63
- overige materiële vaste activa	833	795
Financiële vaste activa	367	480
- Kapitaalverstrekkingen aan;		
- deelnemingen	1	1
- gemeenschappelijke regelingen	0	0
- overige verbonden partijen	0	0
- Leningen aan;		
- woningbouwcorporaties	0	0
- deelnemingen		
- overige verbonden partijen		
- Overige langlopende leningen u/g	259	264
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	107	215
Totaal vaste activa	21.027	20.635
Vlottende activa		
Voorraden	15.688	13.027
- Grond- en hulpstoffen;		
- niet in exploitatie genomen bouwgronden	0	0
- overige grond- en hulpstoffen	0	0
- Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	15.688	13.027
- Gereed product en handelsgoederen	0	0
- Vooruitbetalingen	0	0
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3.512	3.823
- Vorderingen op openbare lichamen	2.154	1.883
- Verstrekte kasgeldleningen	0	0
- Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen	0	0
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist	416	974
- Overige vorderingen	942	966
- Overige uitzettingen	0	0
Liquide middelen	266	261
- Kassaldi	6	2
- Banksaldi	260	259
Overlopende activa	771	675
Totaal vlottende activa	20.237	17.786
TOTAAL ACTIVA	41.264	38.421

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 28 juni 2024

Briefnr. 240389

Paraaf:

(bedragen x € 1.000,-)

PASSIVA	31-12-2023	31-12-2022
Vaste passiva		
Eigen vermogen	17.516	14.467
- Algemene reserve	13.822	11.262
- Bestemmingsreserves;		
- voor egalisatie van tarieven	0	0
- overige bestemmingsreserves	676	645
- Gerealiseerd resultaat	3.018	2.560
Voorzieningen	3.770	3.403
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.261	1.037
- Onderhoudsegalisatievoorzieningen	1.133	973
- Door derden bekleemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	1.376	1.393
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	12.033	13.004
- Obligatieleningen	0	0
- Onderhandse leningen van;		
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	0	0
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	11.960	12.930
- binnenlandse bedrijven	0	0
- overige binnenlandse sectoren	0	0
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	0	0
- Waarborgsommen	73	74
- Overige leningen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0	0
Totaal vaste passiva	33.319	30.874
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	4.964	5.337
- Kasgeldleningen	1.000	2.000
- Banksaldi	0	0
- Overige schulden	3.964	3.337
Overlopende passiva	2.982	2.210
Totaal vlottende passiva	7.945	7.547
TOTAAL PASSIVA	41.264	38.421

Hoofdstuk 2 - Overzicht van baten en lasten

Omschrijving programma	Primitieve begroting 2023			Begroting 2023 (na wijziging)			Rekening 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
A Bestuur en ondersteuning & veiligheid	4.344.000	-145.000	4.199.000	3.633.000	-199.000	3.434.000	7.028.000	-1.226.000	5.801.000
B Verkeer en vervoer	1.226.000	-67.000	1.159.000	1.399.000	-240.000	1.159.000	1.374.000	-276.000	1.098.000
C Economie & VHROSV	15.705.000	-15.312.000	393.000	21.343.000	-20.970.000	373.000	15.903.000	-15.605.000	299.000
D Onderwijs & sport, cultuur en recreatie	2.530.000	-395.000	2.136.000	3.145.000	-595.000	2.549.000	3.259.000	-784.000	2.475.000
E Sociaal domein	9.671.000	-1.872.000	7.799.000	11.528.000	-2.528.000	9.000.000	13.384.000	-6.230.000	7.154.000
F Volksgezondheid en milieu	3.679.000	-2.649.000	1.030.000	4.426.000	-3.351.000	1.075.000	4.443.000	-3.544.000	898.000
Algemene dekkingsmiddelen*	187.000	-21.431.000	-21.244.000	247.000	-22.392.000	-22.146.000	247.000	-22.434.000	-22.186.000
Overhead*	4.578.000	-103.000	4.475.000	4.723.000	-125.000	4.598.000	4.628.000	-124.000	4.504.000
Heffing VPB*	55.000	0	55.000	0	-43.000	-43.000	0	-43.000	-43.000
Bedrag onvoorzien*	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sub-totaal programma's	41.974.000	-41.974.000	0	50.443.000	-50.443.000	0	50.266.000	-50.266.000	0

* Betreffende onderdelen maken deel uit van programma A, echter dienen separaat te worden weergegeven. De wetgever heeft hiermee beoogd de transparantie en vergelijkbaarheid te bevorderen.

Omschrijvingen algemene dekkingsmiddelen:

	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Lokale heffingen	0	-3.436.000	-3.436.000	0	-3.428.000	-3.428.000	0	-3.541.000	-3.541.000
F Begravenrechten	0	-15.000	-15.000	0	-15.000	-15.000	0	-25.000	-25.000
F Grafrechten	0	-75.000	-75.000	0	-75.000	-75.000	0	-86.000	-86.000
F Afvalstoffenheffingen en reinigingsrechten	0	-1.070.000	-1.070.000	0	-1.077.000	-1.077.000	0	-1.069.000	-1.069.000
F Rioolrechten	0	-1.186.000	-1.186.000	0	-1.172.000	-1.172.000	0	-1.225.000	-1.225.000
A Onroerend-zaakbelastingen gebuikers	0	-422.000	-422.000	0	-422.000	-422.000	0	-445.000	-445.000
A Onroerend-zaakbelastingen eigenaren	0	-667.000	-667.000	0	-667.000	-667.000	0	-692.000	-692.000
C Toeristenbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Algemene uitkeringen	0	-18.280.000	-18.280.000	0	-19.224.000	-19.224.000	0	-19.251.000	-19.251.000
A Algemene uitkeringen	0	-17.068.000	-17.068.000	0	-17.941.000	-17.941.000	0	-17.967.000	-17.967.000
A Uitkering deelfonds Sociaal Domein	0	-1.211.000	-1.211.000	0	-1.284.000	-1.284.000	0	-1.284.000	-1.284.000
Dividend/beleggingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A Beleggingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo financieringsfunctie	41.974.000	-20.259.000	21.715.000	50.443.000	-27.791.000	22.653.000	50.266.000	-27.474.000	22.792.000

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 28 juni 2024

Briefnr. 240389

Paraaf:

	Primitieve begroting 2023			Begroting 2023 (na wijziging)			Rekening 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Overige algemene dekkingsmiddelen	-603.000	-21.715.000	-22.318.000	-1.014.000	-22.621.000	-23.635.000	-4.139.000	-21.702.000	-25.841.000
A Elimineren mutaties reserves	0	0	0	116.000	-32.000	85.000	1.121.000	-1.090.000	31.000
A Elimineren mutaties nadelig/batig saldo	603.000	0	603.000	898.000	0	898.000	3.018.000	0	3.018.000
Sub-totaal algemene dekkingsmiddelen	41.371.000	-41.974.000	-603.000	49.429.000	-50.411.000	-982.000	46.127.000	-49.176.000	-3.049.000
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A Elimineren mutaties onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	41.371.000	-41.974.000	-603.000	49.429.000	-50.411.000	-982.000	46.127.000	-49.176.000	-3.049.000
Toevoeging/onttrekking aan reserves:	0	0	0	116.000	-32.000	85.000	1.121.000	-1.090.000	31.000
A Bestuur en ondersteuning & veiligheid	0	0	0	0	0	0	1.000.000	-1.000.000	0
B Verkeer en vervoer	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C Economie & VHROSV	0	0	0	106.000	0	106.000	106.000	-44.000	62.000
D Onderwijs & sport, cultuur en recreatie	0	0	0	10.000	-32.000	-22.000	15.000	-46.000	-31.000
E Sociaal domein	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F Volksgezondheid en milieu	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	41.371.000	-41.974.000	-603.000	49.545.000	-50.443.000	-898.000	47.248.000	-50.266.000	-3.018.000

* Resultaat na bestemming van reserves

Voor de toelichting op de verschillen tussen de begroting na wijziging en de realisatie wordt verwezen naar de programmaverantwoording in het begin van het jaarverslag.

Deze analyse maakt integraal onderdeel uit van de jaarrekening.

Artikel 28c BBV - incidentele baten lasten per programma, zie hoofdstuk 5 van de jaarrekening

Artikel 28d BBV - overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves, zie bijlage C van de jaarrekening.

Artikel 27.1 lid b, heffing VPB is opgenomen in het jaarverslag H2, programma A

Hoofdstuk 3 - Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

3.1 Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft. Daarnaast dienen de Financiële verordeningen 2023, de Nota reserves en voorzieningen 2023 en het Controle- en rapportageprotocol 2023 als basis.

3.2 Algemene grondslagen

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. In de grondexploitatie worden de winsten (tussentijds) genomen op basis van geactualiseerde meerjarenramingen en de feitelijke voortgang/realisatie binnen een complex. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt. Veelal is dit het jaar volgend op het begrotingsjaar waarover dividend wordt uitgekeerd.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod tot het vormen van voorzieningen voor arbeid gerelateerde verplichtingen, die jaarlijks van vergelijkbaar volume zijn, worden deze lasten verantwoord in het jaar waarin deze tot uitdrukking (uitbetaling) komen. Bijvoorbeeld ziektekostenpremies van gepensioneerden, overlopende vakantiegeldverplichtingen, verlofaanspraken die worden uitbetaald en wethouderpensioenen komen ten laste van de op dat moment lopende exploitatie.

Indien er géén sprake meer is van een vergelijkbaar volume, een schokeffect a.g.v. bijvoorbeeld een reorganisatie, zal er voor de toekomstige verplichtingen wel een voorziening worden gevormd.

Bij het opmaken van de jaarrekening, voor de opbrengsten uit de Algemene Uitkering, wordt uitgegaan van de meest recente betaalspecificatie die op dat moment beschikbaar is. Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de september circulaire van het boekjaar.

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding, ondersteuning of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK heeft de wetgever in feite bepaald dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de WMO geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat gemeenten zelf geen zekerheden over de omvang en de hoogte van de eigen bijdrage kunnen verkrijgen.

Met betrekking tot de uitvoering van Jeugdhulp en Wmo, geldt de wettelijke eis dat het recht op zorg ontstaat op basis van een verwijzing door een indicierend orgaan of medisch specialist. Omdat de gemeente Boekel niet zelf over deze informatie beschikt, ziet zij af van de controle op de aanwezigheid van medische verwijzingen (art. 3 Verordening Jeugdhulp Gemeente Boekel 2022 en art. 2, lid 2 Verordening Maatschappelijke ondersteuning Gemeente Boekel 2018).

3.3 Vaste Activa

Artikel 59 BBV beschrijft het onderscheid tussen investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut in de openbare ruimte en investeringen met een (beperkt) economisch nut. Investerings die op enigerlei wijze kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten zijn investeringen met economisch nut. De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend is niet relevant voor de classificatie.

Investerings voornamelijk gedaan voor riolering of het inzamelen van huishoudelijk afval worden op de balans opgenomen in de afzonderlijke categorie: investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

3.3.1 Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven.

De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Met ingang van 2016 zijn bijdragen aan activa van derden gerubriceerd onder de immateriële vaste activa als gevolg van wijziging in het BBV. Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:

- Er is sprake van een investering door een derde.
- De investering draagt bij aan de publieke taak.
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen.
- De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa waarvoor de bijdrage aan derden wordt verstrekt.

Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven in de looptijd van de betrokken geldlening.

Artikel 64 lid 6 stelt aan de afschrijving van immateriële vaste activa een maximum van 5 jaar. Dit geldt met name voor ontwikkelings- en onderzoekskosten. Een uitzondering vormen de als immateriële activa opgenomen kosten van het sluiten van geldleningen en disagio. Op grond van art. 64, lid 5 is in deze situatie de afschrijvingsduur maximaal gelijk aan de looptijd van de lening.

3.3.2 Materiële vaste activa

Algemeen

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijging –of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak die aan de vervaardiging van het actief worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze kosten worden geactiveerd.

Materiële vaste activa met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het resterende saldo (totale lasten +/- bijdragen van derden) afgeschreven gedurende de looptijd van het actief.

Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij vooralsnog geen rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.

Conform artikel 52 lid 1 BBV dienen m.i.v. 2019 de warme gronden te worden opgenomen onder materiële vaste activa-gronden en terreinen tegen verwervingskosten. Dit zijn gronden die door de gemeente zijn aangekocht met het oogmerk toekomstige ontwikkeling en waarvoor op dit moment geen operationele exploitatie is vastgesteld.

Indien de gronden nog geen bestemming als bouwgrond hebben gekregen dienen deze (tijdelijk) te worden afgewaardeerd naar de waarde volgens de geldende bestemming.

Indien dit een tijdelijke verwachting betreft en geen duurzame waardevermindering mag bij de waardering van de grond onder voorwaarden worden uitgegaan van de toekomstige bestemming in plaats van de huidige geldende bestemming.

Het betreffen de volgende cumulatieve voorwaarden:

- De gronden maken deel uit van een door de gemeenteraad vastgestelde visie of masterplan voor een concrete en binnen afzienbare tijd te starten grondexploitatie(s), waarin de gebiedsontwikkeling van totaalplan naar deelgrondexploitaties is vastgelegd.

- De gebiedsontwikkeling conflicteert niet met de uitkomst van de inventarisatie van bedreigingen die de ontwikkeling in de weg kunnen staan (b.v. milieu of bereikbaarheid).
- De visie of masterplan is niet in strijd met het beleid van provincie en/of het Rijk.
- Er is betrokkenheid bij de gebiedsontwikkeling van provincie en/of het Rijk.
- De gebiedsontwikkeling is enkel bedoeld voor woningbouw en niet voor bedrijfsterreinen.
- Minimaal 1 keer per 2 jaar worden de gronden getaxeerd tegen de waarde conform de toekomstige woningbouwbestemming met inachtneming van de inherente onzekerheden van de ontwikkelingsmogelijkheden.

Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Materiële vaste activa met maatschappelijke nut

Investeringen met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan.

Door de invoering van de nieuwe systematiek blijven (tijdelijk) verschillen bestaan in de wijze waarop mag worden afgeschreven op investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Om inzicht te geven in het deel van de activa dat wel vergelijkbaar is qua systematiek is in het verloopoverzicht in de toelichting op de balans aangegeven welk bedrag volgens de nieuwe systematiek is verantwoord en welk deel volgens een andere systematiek.

De infrastructurele werken in de openbare ruimte, zoals b.v. wegen, pleinen, etc. worden overeenkomstig het raadsbesluit d.d. 10 december 2020 afgeschreven. De ondergrond van deze werken wordt daarbij integraal onderdeel van het werk beschouwd (en dus ook afgeschreven). De boekwaarden moeten dus nadrukkelijk als nog te dekken investeringsrestanten worden gezien.

Op grond van artikel 65 van het BBV wordt bij de waardering van de vaste activa rekening gehouden met een vermindering van hun waarde, indien deze vermindering naar verwachting duurzaam is. Op de waarde van activa met economisch nut mogen vanaf 1-1-2004 reserves niet meer in mindering worden gebracht. Investeringsubsidies en andere bijdragen van derden mogen en worden wel nog in mindering gebracht.

De notitie materiële vaste activa van de Commissie BBV, van januari 2020, stelt dat in een lokale verordening, de wet. en regelgeving van de waarderingsgrondslagen van de activa dient te bevatten.

De waarderingsgrondslagen van de activa zijn in artikel 14 van de Financiële Verordening Gemeente Boekel 2023 artikel 212 opgenomen, het afschrijvingsbeleid is ook opgenomen in deze verordening. De ondergrens waarbij een investering dient te worden geactiveerd is € 50.000 uitgezonderd gronden en terreinen. Deze worden altijd geactiveerd.

De genoemde afschrijvingstermijnen in de Financiële Verordening Gemeente Boekel 2023 artikel 212, gelden zowel voor investeringen met economisch nut als voor investeringen met maatschappelijk nut.

3.3.3. Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn- tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Op grond van artikel 36 BBV worden in de balans onder de financiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

Kapitaalverstrekkingen aan:

- Deelnemingen
- Gemeenschappelijke regelingen
- Overige verbonden partijen

Leningen aan:

- Deelnemingen
- Woningbouwcorporaties
- Overige verbonden partijen
- Overige langlopende leningen

- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van **één jaar of langer**

Het begrip rentetypische looptijd verdient een toelichting. Het gaat bij dit begrip om de definitie vanuit de Wet Fido en is ingegeven door beheersing van renterisico's. De definitie luidt: het tijdsinterval gedurende de looptijd van een geldlening, waarin op basis van de leningvoorwaarden van de geldlening sprake is van een door de verstrekker van de geldlening niet beïnvloedbare constante rentevergoeding. Voor een uitzetting die een looptijd kent van tien jaar met een vaste rente, geldt dat deze altijd als vast activum dient te worden opgenomen ook al resteert er minder dan 1 jaar van de oorspronkelijke looptijd.

Van een "deelneming" is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken, daar de actuele waarde hoger is dan de verkrijgingprijs.

3.4 Voorraden

De als "onderhanden werken" opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingprijs. De vervaardigingprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend; grondaankopen, kosten van bouw- en woonrijpmaken, alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voorzover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan géén sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingkosten in mindering gebracht.

Tussentijdse winstneming is mogelijk als voldoende zekerheid aanwezig is over de winst. De winst dient te worden genomen op basis van de POC methode (Percentage Of Completion) mits:

- Het resultaat op de grondexploitatie betrouwbaar kan worden ingeschat
- De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht
- De kosten zijn gerealiseerd (de winst wordt naar rato van de realisatie genomen)

De voorgeschreven indeling op de balans op grond van artikel 38 BBV is:

- grond- en hulpstoffen
- onderhanden werken
- gereed product en handelsgoederen
- vooruitbetalingen op voorraden

3.5 Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is met ingang van 2006 een voorziening ingesteld. Een dergelijke voorziening wordt statisch bepaald.

De voorgeschreven indeling voor wat betreft vorderingen is:

- vorderingen op openbare lichamen (gemeenten, gemeenschappelijke regelingen, Rijk)
- verstrekte kasgeldleningen
- rekeningcourantverhoudingen met niet-financiële instellingen
- uitzettingen in 's Rijks schatkist
- overige vorderingen
- overige uitzettingen

Op het punt van uitzettingen is gekozen om de terminologie van de Wet Fido te volgen. Het begrip uitzettingen heeft zowel betrekking op vorderingen als op effecten. Het onderscheid tussen beiden is komen te vervallen. Voor zover op grond van het treasurystatuut effectenbezit niet is toegestaan, dan wel niet aanwezig kan dit in de toelichting uiteengezet worden. In de Gemeente Boekel zijn de kaders middels vaststelling van het treasurystatuut bepaald.

3.6 Budgetoverhevelingen

Met ingang van begrotingsjaar 2008 is het mogelijk om 'niet volledig bestede specifieke budgetten' middels een bestemmingsreserve over te hevelen naar het volgend begrotingsjaar. In de jaarrekening van gemeente Boekel is ten behoeve van budgetoverhevelingen per programma een afzonderlijke specificatie opgenomen in hoofdstuk 7: Begrotingsrechtmatigheid, die door de **TOEGEWAAZMERMERKINGSDOELEINDEN** de **BOEKEL** Audit & Assurance B.V.

van Boekel wordt geautoriseerd middels het vaststellen van de jaarrekening. Om bovenstaande problematiek rechtmatig op te lossen zijn een **viertal opties** aangereikt door Commissie BBV:

- Budgetoverschrijdingen via begrotingswijziging toevoegen aan bestaande bestemmingsreserve en begrotingswijziging vaststellen voor 31 december.
- Raadsbesluit tot het vormen van een bestemmingsreserve van waaruit in toekomstige jaren specifieke lasten kunnen worden gedekt.
- Als de raad niet voor 31 december een besluit heeft genomen om de bedragen over te hevelen ontstaat een voordeling effect op het rekeningresultaat dat zonder bestemming aan de algemene reserve wordt toegevoegd. De raad kan in het nieuwe boekjaar besluiten dat de niet uitgevoerde activiteiten van voorgaand boekjaar worden opgepakt in het lopende boekjaar. De lasten kunnen gedekt worden uit de algemene reserve of gedekt worden uit het budget van het lopende boekjaar.

In het nieuwe jaar nemen van een raadsbesluit van een begrotingswijziging hieromtrent. Een laatste mogelijkheid die wordt aangereikt is om de overhevelingen ten laste van de exploitatie in het nieuwe boekjaar te verantwoorden bij de resultaatbestemming van de vastgestelde jaarrekening van het oude boekjaar, stemt de raad in met het overhevelen van de niet aangewende middelen naar het nieuwe boekjaar. Op deze manier kunnen budgetten worden overgeheveld zonder dat voor 31 december door de raad hiervoor toestemming is gegeven. Het gaat hier wel alleen om activiteiten die passen binnen het beleid van de raad. Afspraken omtrent budgetoverheveling zijn vastgelegd in de financiële verordening van Boekel.

3.7 Liquide middelen

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

3.8 Voorzieningen

De Nota reserves en voorzieningen 2023 vormt met het BBV het beleidsuitgangspunt van de reserves en voorzieningen.

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

De pensioenverplichting ten behoeve van wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

De onderhoudsegalisatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf "onderhoud kapitaalgoederen" die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Voorzieningen worden op grond van artikel 44, lid 1 BBV gevormd voor:

- a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs te schatten.
- b. bestaande risico's op balansdatum ter zake van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is.
- c. achterstallig onderhoud. Op basis van een goede analyse van de onderhoudstoestand en de beheerplannen van de activa wordt bepaald wat het achterstallige onderhoud is waarvoor een voorziening moet worden gevormd. Te hoge voorzieningen mogen in een keer vrijvallen en de jaarlijkse toevoegingen kunnen bijgesteld worden naar een lager niveau, op basis van een raadsbesluit.
- d. kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenequalisatie.
- e. de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b.

De rioolvoorziening is verwerkt op basis van nominale waarde en met inachtneming van artikel 44, lid 2 BBV. Vanuit het vGRP is er geen inzicht in de wijze waarop het riooltarief is opgebouwd en is een voorziening op basis van artikel 44, lid 1 BBV niet mogelijk.

3.9 Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen.

De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 28 juni 2024

Briefnr. 240389

Paraaf:

3.10 Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

3.11 Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de gewaarborgde geldleningen per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans is een specificatie per afzonderlijke garantstelling opgenomen.

3.12 Rechtmatigheidsverantwoording

De verantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid 2023:

- De rechtmatigheidsverantwoording ziet toe op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals door de raad is vastgesteld d.d. 4 april 2024;
 - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
 - Voor het M&O-criterium is het Misbruik en Oneigenlijk beleid niet als een apart beleid vastgelegd maar zijn bepalingen opgenomen in de diverse verordeningen die door de raad zijn vastgesteld. Bevindingen op gebied van M&O worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording indien deze zijn geconstateerd.

Hoofdstuk 4 - Toelichting op de balans per 31 december (bedragen x 1.000)

ACTIVA

4.1 Immateriële vaste activa

4.1.1. Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa	2023	2022
Kosten afsluiten geldleningen/saldo agio en disagio	0	0
Kosten onderzoek en ontwikkeling	0	0
Bijdrage aan activa van derden	0	0
Totaal immateriële vaste activa	0	0

	Boekw. 1-1-2023	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrijv- ingen	Bijdr. Derden	Boekw. 31-12-2023
Kosten geldleningen	0	0	0	0	0	0
Kosten onderzoek/ontwikkeling	0	0	0	0	0	0
Bijdrage aan activa van derden	0	0	0	0	0	0
Totaal	0	0	0	0	0	0

4.2. Vaste activa

4.2.1 Materiële vaste activa

Materiële vaste activa	Boekwaarde 01-01-2023	Investering	Desinvestering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2023
Materiële vaste activa met economisch nut					
Gronden en terreinen	2.756	560	0	0	3.316
Bedrijfsgebouwen	7.258	0	0	406	6.853
Grond-, weg- en waterbouw	65	0	0	16	49
Vervoermiddelen	47	214	27	0	235
Machines, apparaten, installaties	124	0	0	26	98
Overige	21	0	0	4	18
Totaal vaste activa met economisch nut	10.272	774	27	451	10.568

Investering met economisch nut, waarvoor heffing kan worden geheven					
Grond-, weg- en waterbouw	1.691	12	0	71	1.632
Totaal vaste activa met economisch nut	1.691	12	0	71	1.632

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut					
Gronden en terreinen	194	0	0	11	183
Bedrijfsgebouwen	4.662	0	0	134	4.528
Grond-, weg- en waterbouw	2.539	640	0	264	2.915
Machines, apparaten, installaties	0	0	0	0	0
Overige	796	222	0	185	833
Totaal vaste activa met maatschappelijk nut	8.192	862	0	595	8.460
Totaal materiële vaste activa	20.155	1.648	27	1.117	20.660

In de bijlage E "Overzicht kredieten" is een overzicht van het totaal aan investeringen per programma opgenomen en de restantkredieten die naar 2024 overgaan. De methode van afschrijving die wordt gehanteerd (cf. Nota financieel beleid), is hierin tevens opgenomen. Ook wordt in deze bijlage ten aanzien van de investeringen aangegeven welke reserves hiervoor beschikbaar zijn.

4.2.2. Financiële vaste activa

Financiële vaste activa	Boekwaarde 1-1-2023	Investing	Des- investering	Aflossing/ afschrijving	Boekwaarde 31-12-2023
Kapitaalverstrekingen aan:					
- Deelnemingen	1	0	0	0	1
- Gemeenschappelijke regelingen	0	0	0	0	0
- Overige verbonden partijen	0	0	0	0	0
Leningen aan:					
- Deelnemingen	0	0	0	0	0
- Woningbouwcorporaties	0	0	0	0	0
- Overige verbonden partijen	0	0	0	0	0
Overige langlopende leningen:	264	0	5	0	259
Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar:	215	0	108	0	107
Totaal Financiële vaste activa:	480	0	113	0	367

4.3. Vlottende activa

4.3.1. Voorraden

Voorraden	2023	2022
Grond- en hulpstoffen:	0	0
- overige grond- en hulpstoffen	0	0
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	25.251	22.815
Voorziening Grondbedrijf (verliesgevende complexen)	-9.563	-9.788
Totaal	15.688	13.027

Voor een nadere toelichting op de grondexploitatie wordt verwezen naar de bijlage 'overzicht verloop boekwaarde 2023 Grondbedrijf' (bijlage A) en de toelichting m.b.t. het grondbeleid in het jaarverslag (paragraaf 3.8 - Grondbeleid).

4.3.2. Uitzettingen korter dan één jaar

Uitzettingen	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Vordering op openbare lichamen	2.154	1.883
Rekening courant saldi niet financiële instellingen	0	0
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	416	974
Overige vorderingen	942	966
Overige uitzettingen	0	0
Totaal	3.512	3.823

Drempelbedrag SKB	1e kwartaal 2023	2e kwartaal 2023	3e kwartaal 2023	4e kwartaal 2023
Drempelbedrag (2% van begroting - minimaal € 1.000.000)	1.000	1.000	1.000	1.000
Gemiddeld saldo buiten's Rijks schatkist	181	175	139	94
Ruimte binnen limiet (+), overschrijding (-)	0	0	0	0

De voorgaande tabel geeft het gemiddelde kwartaalsaldo van de liquide middelen ten opzichte van het drempelbedrag weer. Bij het uitzetten van middelen uit hoofde van treasury zijn risico's in sterke mate beperkt door de verankering van het schatkistbankieren in de wet fido. Schatkistbankieren houdt in dat tegoeden verplicht worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Uitzonderd hierop zijn de middelen van de **DEELWONINGSDOELEINDEN** drempelbedrag. De drempel is gelijk aan 2,0% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan

€ 500 miljoen, waarbij het drempelbedrag minimaal € 1 miljoen bedraagt. Uit de tabel valt af te leiden dat in het boekjaar 2023 het drempelbedrag niet overschreden is.

Het verloop van de post overige vorderingen is als volgt:

Overige vorderingen	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Vordering op overige vorderingen	3.398	2.913
Voorziening oninbaarheid	81	64
Saldo Overige vorderingen	3.317	2.849

4.3.3. Liquide middelen

Liquide middelen	31-12-2023	31-12-2022
Kas	6	2
Bank	260	259
Totaal	266	261

4.3.4. Overlopende activa

Overlopende activa	31-12-2023	31-12-2022
Vooruitbetaalde bedragen	34	460
Nog te ontvangen bedragen	633	204
Voorziening oninbaarheid	0	0
Nog te ontvangen bedragen Nederlandse overheidslichamen	104	0
Nog te ontvangen bedragen Het Rijk	0	0
Totaal	771	664

Europese overheidslichamen n.v.t.

PASSIVA

4.4. Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen Eigen Vermogen bestaat uit de volgende posten:

Eigen vermogen	31-12-2023	31-12-2022
Algemene reserve	13.822	11.262
Bestemmingsreserves:		
- voor egalisatie van tarieven	0	0
- overige bestemmingsreserves	676	645
Gerealiseerd resultaat	3.018	2.560
Totaal	17.516	14.467

Voor het verloop in 2023, inclusief aard en reden van de reserves, wordt verwezen naar de bijlagen '(B) Overzicht van Reserves en Voorzieningen' en '(C) Specificatie mutaties reserves en voorzieningen'.

4.5. Voorzieningen

De in de balans opgenomen post voorzieningen bestaat uit de volgende voorzieningen:

Voorzieningen	31-12-2023	31-12-2022
Verplichtingen, verliezen en risico's	1.261	1.037
Onderhoudsegalisatie	1.133	973
Door derden beklemde mid. met een spec. Aanwendingsricht.	1.376	1.393
Totaal	3.770	3.403

Voor het verloop in 2023, inclusief aard en reden van de voorzieningen, wordt verwezen naar de bijlagen '(B) Overzicht van Reserves en Voorzieningen' en '(C) Specificatie mutaties reserves en voorzieningen'. Daar de gevormde voorziening Grondbedrijf een correctie is op de waarde van de voorraad gronden wordt deze niet als afzonderlijke voorziening opgevoerd, maar in mindering gebracht op de boekwaarde van onze gronden.

4.6. Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

Vaste schulden	31-12-2023	31-12-2022
Onderhandse leningen van:		
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	11.960	12.930
Waarborgsommen	73	74
Overige leningen met een rentetypische looptijd =>1 jaar	0	0
Totaal	12.033	13.004

Voor een nadere toelichting van de vermeerderingen van de onderhandse leningen wordt verwezen naar de paragraaf 'Financiering' in het jaarverslag (paragraaf 3.5).

De totale rentelast voor het jaar 2023 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 188.000.

4.7. Vlottende schulden

Vlottende schulden	31-12-2023	31-12-2022
Kasgeldleningen	1.000	2.000
Banksaldi	0	0
Overige schulden	3.964	3.337
Totaal	4.964	5.337

Voor een nadere toelichting van de mutaties m.b.t. de kasgeldleningen en banksaldi wordt verwezen naar de paragraaf 'Financiering' in het jaarverslag (paragraaf 3.5).

4.8. Overlopende passiva

Overlopende passiva	31-12-2023	31-12-2022
Vooruit ontvangen bedragen / vooruit gefactureerde	1.043	1.218
Nog te betalen bedragen	1.070	776
Vooruit ontvangen bedragen Nederlandse overheidslichamen	869	216
Totaal	2.982	2.210

Europese overheidslichamen / Het rijk n.v.t.

4.9. Gebeurtenissen na balansdatum

Geen bijzonderheden.

4.10. Waarborgen en garanties

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen wordt op een aparte bijlage gespecificeerd (zie bijlage G).

4.11. Langlopende financiële verplichtingen

Geen bijzonderheden.

4.12. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Het voor gemeente Boekel toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000,00 (Algemeen bezoldigingsmaximum).

A. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

Gegevens 2023	2023	2023	2023
Naam	J.G. Marcic	A.B.M. Beelaerts van Blokland	J. Le Comte
Functiegegevens:	Secretaris	Griffier	plv. Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1-1 / 31-12	1-1 / 31-12	01-09 / 31-12
Omvang dienstverband (in FTE)	1,00	0,889	0,931
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	Nee
Bezoldiging:			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	119.721	57.790	-
Beloningen betaalbaar op termijn	19.903	9.910	-
Subtotaal	139.624	67.700	49.396
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	223.000	198.222	69.371
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	139.624	67.700	49.396
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022	2022	2022	
Naam	J.G. Marcic	A.B.M. Beelaerts van Blokland	
Functiegegevens	Secretaris	Griffier	
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1-1 / 31-12	1-1 / 31-12	
Omvang dienstverband (in FTE)	1,00	0,889	
Dienstbetrekking	Ja	Ja	
Bezoldiging:			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	114.795	58.535	
Beloningen betaalbaar op termijn	20.662	9.364	
Subtotaal	135.457	67.899	
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	216.000	192.000	
Totale bezoldiging	135.457	67.899	

B. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking

Gegevens 2023	2023	2022
Naam	J. Le Comte	
Functiegegevens:	plv. Griffier	
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1-1 / 31-08	1-9 / 31-12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	8,00	4,00
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	690,00	345,50
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	212	206
Maxima op basis van de normbedragen per maand	193.400	114.400
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	217.556	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	80.138	38.095
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	118.233	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	
Bezoldiging	118.233	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

- Er zijn geen uitkeringen wegens beëindiging aan topfunctionarissen verstrekt.
- Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Hoofdstuk 5 - Incidentele Baten & Lasten

Programma	Omschrijving	Component incidenteel
SPECIFICATIE Lasten		
A	Bestuur en ondersteuning & Veiligheid	150.000
	Storting pensioen voorziening Wethouders	150.000
B	Verkeer en vervoer	0
	-	
C	Economie & VHROSV	0
	-	
D	Onderwijs & Sport, cultuur en recreatie	0
	-	
E	Sociaal domein	2.151.000
	Opvang Oekraïners	2.151.000
F	Volksgezondheid en milieu	0
	-	
	Totaal incidentele lasten	<u>2.301.000</u>

Programma	Omschrijving	Component incidenteel
SPECIFICATIE Baten		
A	Bestuur en ondersteuning & Veiligheid	994.000
	Algemene Uitkering	899.000
	ICT	95.000
B	Verkeer en vervoer	161.000
	Leges kabels en leidingen	59.000
	Openbare verlichting	102.000
C	Economie & VHROSV	61.000
	Afwikkeling Grondbedrijf	61.000
D	Onderwijs & Sport, cultuur en recreatie	0
	-	
E	Sociaal domein	4.031.000
	Rijksbijdrage opvang Oekraïners	3.820.000
	Terugbetaling reserve Beschermd Wonen	110.000
	Opvang vreemdelingen	101.000
F	Volksgezondheid en milieu	79.000
	Spuk - GALA / IZA middelen	79.000
	Totaal incidentele baten	<u>5.326.000</u>
	Totaal incidentele baten	5.326.000
	Totaal incidentele lasten	-2.301.000
	Saldo incidentele baten/lasten	<u>3.025.000</u>

Hoofdstuk 6 - Sisa-verantwoordingsinformatie

Gemeenten verplicht om in de jaarrekening verantwoording af te leggen over de bestedingen in het kader van een aantal regelingen/specifieke uitkeringen. Door het betrekken van deze verantwoording bij de jaarrekening spreekt men over Single Information Single Audit; oftewel 1 toets moment en 1 verantwoordingsmoment.

De Sisa-verantwoording voor een aantal specifieke uitkeringen wordt volgens een speciaal model afgelegd. Jaarlijks maakt het ministerie van BZK bekend voor welke regelingen de gemeente verantwoording af dient te leggen. Daarbij is aandacht gevraagd voor de juistheid en volledigheid van de uitkeringen uit die specifieke uitkeringen, al dan niet via een gemeenschappelijke regeling, waarin de gemeente participeert.

De gemeente Boekel dient verantwoording af te leggen voor 25 onderdelen waarvoor Sisa geldt voor het verantwoordingsjaar 2023, te weten:

Regeling nummer:

1. A16 Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne
2. B2 Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek
3. C41B Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw
4. C55 Aanpak energiearmoede
5. C62 Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire
6. C75B Regiodeals 3e tranche
7. C92 Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid
8. C94 Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties
9. D8 Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)
10. D14 Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen
11. E44B Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027
12. E84 Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023
13. F9 Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie
14. F28 Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid
15. G2 Gebundelde uitkering participatiewet
16. G3 Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004
17. G4 Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)
18. G10 Wet inburgering 2021
19. G12 Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
20. G13 Onderwijsroute
21. H4 Regeling specifieke uitkering stimulering sport
22. H8 Regeling Sportakkoord 2020-2022
23. H21 Specifieke uitkering cliëntondersteuning
24. H30 Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026
25. H35B Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12-02-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van A16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder A16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: A16/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: A16/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: A16/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: A16/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: A16/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: A16/06</i>
			€ 3.116.069	€ 0	€ 0	€ 704.299	€ 0	€ 0
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen (jaar T) POO	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)		
<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: A16/07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: A16/08</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: A16/09</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: A16/10</i>					
€ 0	€ 0	€ 3.820.368	€ 2.305.261					
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021)	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/02</i>	<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: B2/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/06</i>
			5	5	4	4	Ja	Ja
			Wijziging keuze per (2023/2024)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Reeks 1	Reeks 1		
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/09</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/10</i>		
			N.V.T.	Nee				
			Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)
			Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/11</i>	Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/12</i>	Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/13</i>	Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/14</i>	Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/15</i>	Werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/16</i>
			€ 39.937	€ 39.937			€ 0	€ 0
Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2			
Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T)	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)			
Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/17</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/18</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/19</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/20</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/21</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/22</i>			
€ 3.040	€ 3.040	€ 13.872	€ 13.872	€ 7.180	€ 7.180			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12-02-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/23	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/24	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/25	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/26	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling Aard controle n.v.t. Indicator: B2/27	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/28
			€ 0	€ 12.000	€ 0	€ 0	€ 62.889	
BZK	C41B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen SiSa tussen medeoverheden Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/01	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise Aard controle R Indicator: C41B/02	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/03	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: C41B/04	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/05	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/06
			1 030010 Provincie Noord-Brabant	€ 15.539	€ 15.539	€ 0	2	2
			Kopie provinciecode	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/09			
			1 030010 Provincie Noord-Brabant	189	Ja			
BZK	C55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening Aard controle n.v.t. Indicator: C55/01	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten Aard controle R Indicator: C55/02	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten Aard controle n.v.t. Indicator: C55/03	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening Aard controle n.v.t. Indicator: C55/04	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten Aard controle R Indicator: C55/05	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten Aard controle n.v.t. Indicator: C55/06
			25	€ 37.308	€ 39.357	9	€ 13.244	€ 13.875
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07	Aard controle R Indicator: C55/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C55/09			
			34	€ 2.040	€ 4.350			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12-02-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10</i>	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11</i>	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12</i>	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13</i>	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/14</i>	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/15</i>
			113	218	0	48	34	0
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijschelden van gemeentelijke belastingen <i>Aard controle R Indicator: C62/01</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02</i>				
			€ 150	Nee				
BZK	C75B	Regiodeals 3 ^e tranche SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/01</i>	Kenmerk/ beschikingsnummer <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/02</i>	Betreft pijler Een pijler per regel <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/03</i>	Besteding per pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen <i>Aard controle R Indicator: C75B/04</i>	Cofinanciering per pijler (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: C75B/05</i>	
			1 060796 Gemeente 's-Hertogenbosch	20.001.581	Fijn wonen	€ 46.412	€ 67.039	
			Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator C75B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/06</i>	Totale cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen <i>Aard controle R Indicator: C75B/07</i>	Totale cumulatieve cofinanciering per pijler (t/m jaar T) <i>Aard controle R Indicator: C75B/08</i>	Toelichting <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/09</i>		
			1 060796 Gemeente 's-Hertogenbosch	€ 278.126	€ 401.738	Niet van toepassing		
			Totale cumulatieve uitvoeringskosten (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/10</i>	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) <i>Aard controle R Indicator: C75B/11</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/12</i>			
			€ 0	€ 0	Nee			
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: C92/01</i>	Bedrag doorgeschoven naar t+1 <i>Aard controle R Indicator: C92/02</i>	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03</i>	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04</i>	Aantal gebruikte leermiddelen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05</i>	
			€ 9.460	€ 1.655	1	23	49	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12-02-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
BZK	C94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T)	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang [...] met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang [...] met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Het aantal woningen waarbij een hogere bijdrage dan € 4.000 is toegekend, het aantal woningen dat daarvan niet voldoet aan de betreffende uitzonderingsgevallen [...]	Het totaalbedrag van de overschrijding boven de € 4.000 van die laatsbedoelde woningen
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C94/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: C94/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C94/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: C94/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: C94/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: C94/06</i>
			1 LA/23-03611046	€ 0	1.467	624	0	€ 0
		Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a, van de regeling	Besteding van middelen ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			
		<i>Aard controle R Indicator: C94/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: C94/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: C94/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C94/10</i>			
		1	€ 0	€ 0	€ 0	Neer		
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			<i>Aard controle R Indicator: D8/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/05</i>	
			€ 72.206	€ 25.072	€ 0	€ 0	€ 0	
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag			
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/09</i>			
		1 060755 Gemeente Boekel	€ 0	060755 Gemeente Boekel	€ 0			
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			<i>Aard controle R Indicator: D14/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/05</i>	
		€ 30.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 54.642		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12-02-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06</i>	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs <i>Aard controle R Indicator: D14/07</i>	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08</i>	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs <i>Aard controle R Indicator: D14/09</i>		
			1 060755 Gemeente Boekel	€ 0	060755 Gemeente Boekel	€ 0		
lenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01</i>	Beschikkingnummer <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02</i>	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker <i>Aard controle R Indicator: E44B/03</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04</i>	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: E44B/05</i>	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06</i>
			1 061948 Gemeente Meierijstad	Onbekend	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie CBS(code) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07</i>	Kopie beschikkingnummer <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09</i>			
			1 061948 Gemeente Meierijstad	Onbekend	Nee			
			Kopie CBS(code) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10</i>	Kopie beschikkingnummer <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11</i>	Naam/nummer maatregel <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12</i>	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13</i>		
			1 061948 Gemeente Meierijstad	Onbekend	Onbekend	Nee		
lenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: E84/01</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02</i>	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) <i>Aard controle R Indicator: E84/03</i>	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04</i>		
			€ 90.710	€ 96.200	€ 96.200	Ja		
			Naam/nummer per maatregel <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05</i>	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06</i>	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07</i>	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08</i>		
			1 330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h/aantal in Stuks	Ja	1	Niet van toepassing		
			2 321 Aanleg van een vrijliggend fietspad of vrijliggend fiets-/bromfietspad (op 50-, 60- en 80 km/h wegen)jaantal in Meters	Ja	1	Niet van toepassing		
			3 332 Wegversmallingjaantal in Stuks	Ja	1	Niet van toepassing		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12-02-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
EZK	F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Toelichting	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: F9/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/05</i>	
			1 EAW-20-01626304	€ 0	€ 52.143	Ja	Niet van toepassing	
		Eindverantwoording (Ja/Nee)						
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/06</i>						
		Ja						
EZK	F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			<i>Aard controle R Indicator: F28/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: F28/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: F28/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F28/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: F28/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F28/06</i>
			€ 28.542	€ 206.448	€ 0	€ 234.989	€ 0	€ 0
		Eindverantwoording (Ja/Nee)						
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F28/07</i>						
		Nee						
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			<i>Aard controle R Indicator: G2/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/06</i>
			€ 1.231.678	€ 20.212	€ 376	€ 0	€ 19.191	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)
<i>Aard controle R Indicator: G2/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/12</i>			
€ 49.686	€ 2.074	€ 0	€ 225.786	€ 15.805	€ 0			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12-02-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle D2 Indicator: G2/13</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14</i>					
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2023 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/01</i>	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/02</i>	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/03</i>	Besteding (jaar T) Bob Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/04</i>	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/05</i>	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/06</i>	
			€ 0	Ja	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/07</i>	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/08</i>	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/09</i>	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/10</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11</i>	€ 0	€ 0
€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	€ 0	€ 0	€ 0		
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het? <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 7.595	€ 455	€ 0
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 7.595	€ 455	€ 0
			Kopie regeling <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10</i>			
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja			
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12-02-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0		Ja	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0		Ja	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0		Ja	
			6 Totaal	0	0		N.v.t.	
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig		Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
				<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/17</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: G4/18</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/19</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6 Totaal	0	0	0	0	0
SZW	G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2023	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
		Alle gemeenten verantwoordt hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	Gemeente	Gemeente			
			<i>Aard controle R Indicator: G10/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G10/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03</i>			
			€ 3.714	€ 0	Ja			
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2023	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
			Gemeente	Gemeente	Gemeente			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12-02-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Aard controle R Indicator: G12/01	Aard controle R Indicator: G12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2023 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/01	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/02	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/03	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/04	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) Aard controle R Indicator: H4/01	Totale werkelijke berekende subsidie Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02				
			€ 27.822	€ 9.183				
		Activiteiten		Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken Aard controle R Indicator: H4/05	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken Aard controle R Indicator: H4/06	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten Aard controle R Indicator: H4/07	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
		1 Onderhoud		€ 9.183	€ 4.909	€ 1.556	€ 2.718	Niet van toepassing
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikkingnummer Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01	Totaal bedrag volgens beschikking Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) Gerealiseerd Aard controle R Indicator: H8/03	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) Gerealiseerd Aard controle R Indicator: H8/04	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) Gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) Gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06
		1 1042252		€ 18.858	€ 0	€ 15.280	€ 0	€ 80.935
		Kopie beschikkingnummer		Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07				
		1 1042252		Ja				
VWS	H21	Specifieke uitkering cliëntondersteuning	Gerealiseerde activiteit Inzet projectleiding en/of Onderzoek lokale versterking functie (in jaar T) (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H21/01	Toelichting - indien bij H21/01 Indicator Nee is ingevuld is een toelichting verplicht Aard controle n.v.t. Indicator: H21/02	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: H21/03	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: H21/04	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: H21/05	
			Ja	Niet van toepassing	€ 20.847	€ 20.847	Nee	
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Naam onderdeel Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel Aard controle n.v.t. Indicator: H30/02	Besteding (jaar T) per onderdeel Aard controle R Indicator: H30/03	Welk bedrag per onderdeel neemt u mee van 2023 naar 2024? Aard controle n.v.t. Indicator: H30/04	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 12-02-2024

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			1 Lokaal Sportakkoord	€ 7.958	€ 7.958	€ 0	€ 7.958	Ja
			2 Brede regeling combinatiefuncties	€ 54.785	€ 54.785	€ 0	€ 54.785	Ja
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 12.242	€ 12.285	€ 0	€ 12.285	Ja
			4 Kansrijke Start	€ 9.182	€ 9.182	€ 0	€ 9.182	Ja
			5 Mentale Gezondheid	€ 4.285	€ 4.285	€ 0	€ 4.285	Ja
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	€ 10.712	€ 10.712	€ 0	€ 10.712	Ja
			7 Valpreventie	€ 31.524	€ 31.524	€ 0	€ 31.524	Ja
			8 Leefomgeving	€ 6.121	€ 6.121	€ 0	€ 6.121	Ja
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 1.530	€ 1.562	€ 0	€ 1.562	Ja
			10 Versterken sociale basis	€ 22.342	€ 22.342	€ 0	€ 22.342	Ja
			11 Mantelzorg	€ 6.121	€ 6.121	€ 0	€ 6.121	Ja
			12 Eén tegen eenzaamheid	€ 6.121	€ 6.121	€ 0	€ 6.121	Ja
			13 Welzijn op recept	€ 3.367	€ 3.510	€ 0	€ 3.510	Ja
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 1.530	€ 1.530	€ 0	€ 1.530	Ja
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 5.448	€ 5.448	€ 0	€ 5.448	Ja
			Kopie naam onderdeel	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08				
			1 Lokaal Sportakkoord	N.v.t.				
			2 Brede regeling combinatiefuncties	N.v.t.				
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	N.v.t.				
			4 Kansrijke Start	N.v.t.				
			5 Mentale Gezondheid	N.v.t.				
			6 Aanpak overgewicht en obesitas	N.v.t.				
			7 Valpreventie	N.v.t.				
			8 Leefomgeving	N.v.t.				
			9 OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	N.v.t.				
			10 Versterken sociale basis	N.v.t.				
			11 Mantelzorg	N.v.t.				
			12 Eén tegen eenzaamheid	N.v.t.				
			13 Welzijn op recept	N.v.t.				
			14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	N.v.t.				
			15 Coördinatiekosten regionale aanpak	N.v.t.				
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/09					
			Nee					
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H35B/01	Aard controle R Indicator: H35B/02				
			060796 Gemeente 's-Hertogenbosch	€ 108.966				

Hoofdstuk 7 – Begrotingsafwijkingen

Inleiding:

Op 4 april 2024 heeft de gemeenteraad het controleprotocol 2023 vastgesteld. In dit controleprotocol zijn de reikwijdte en de kaders voor de accountantscontrole voor de jaarrekening 2023 vastgelegd.

Uit de jaarrekening 2023 blijkt dat er, ten opzichte van de begroting 2023 na wijziging, sprake is van begrotingsafwijkingen van 3% van het begrote bedrag en een verschil groter dan € 50.000 of meer bij:

1. een aantal programma's;
2. geen enkele investering.

In het onderstaand overzicht van deze paragraaf worden de begrotingsafwijkingen toegelicht.

A. PROGRAMMA'S

LASTEN

alle bedragen zijn x € 1.000 / + = nadeel / - = voordeel

Programma A:	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie 2023	Vershil begroting vs realisatie 2023
Bestuur en ondersteuning & veiligheid				
Lasten	8.561	7.705	7.885	180
Het betreft een niet nader te verklaren klein verschil (< 3%).				

Programma B:	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie 2023	Vershil begroting vs realisatie 2023
Verkeer en vervoer				
Lasten	1.226	1.399	1.374	-25
Er is geen sprake van hogere lasten dan was voorzien.				

Programma C:	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie 2023	Vershil begroting vs realisatie 2023
Economie & VHROSV				
Lasten	15.705	21.237	15.798	-5.439
Er is geen sprake van hogere lasten dan was voorzien.				

Programma D:	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie 2023	Vershil begroting vs realisatie 2023
Onderwijs & sport, cultuur en recreatie				
Lasten	2.530	3.135	3.244	109
Oorzaak overschrijding: Landschappelijke kwaliteitsverbetering (Randweg)				
Hogere lasten Landschappelijke kwaliteitsverbetering (Randweg)				171
Saldo				-62
Soort overschrijding: onrechtmatig telt niet mee voor oordeel accountant € 171				

Programma E:	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie 2023	Vershil begroting vs realisatie 2023
Sociaal domein				
Lasten	9.671	11.528	13.384	1.856
Oorzaak overschrijding: Opvang Oekraïners/ Realisatie Neerbroek				
Hogere lasten Opvang Oekraïners/ Realisatie Neerbroek				2.151
Saldo				-296
Soort overschrijding: onrechtmatig telt niet mee voor oordeel accountant € 2.151				

Programma F:	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie 2023	Vershil begroting vs realisatie 2023
Volksgezondheid en milieu				
Lasten	3.679	4.426	4.443	17
Het betreft een niet nader te verklaren klein verschil (< 3%).				

BATEN

alle bedragen zijn x € 1.000 / + = nadeel / - = voordeel

Programma A:	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie 2023	Verschil begroting vs realisatie 2023
Bestuur en ondersteuning & veiligheid				
Baten	-21.679	-22.759	-22.827	-68
Er is geen sprake van lagere baten dan w as voorzien.				

Programma B:	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie 2023	Verschil begroting vs realisatie 2023
Verkeer en vervoer				
Baten	-67	-240	-276	-36
Er is geen sprake van lagere baten dan w as voorzien.				

Programma C:	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie 2023	Verschil begroting vs realisatie 2023
Economie & VHROSV				
Baten	-15.312	-20.970	-15.561	5.409
Oorzaak onderschrijding: Verkoop van gronden				
Lagere baten grondverkopen				-1.538
Oorzaak onderschrijding: Mutatie boekw aarde (grondbedrijf)				
Lagere baten afw ikkeling naar balans (grondbedrijf)				-3.975
Saldo				-103
Soort onderschrijding: onrechtmatig telt niet mee voor oordeel accountant +/- € 1.538				
Soort onderschrijding: onrechtmatig telt niet mee voor oordeel accountant +/- € 3.975				

Programma D:	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie 2023	Verschil begroting vs realisatie 2023
Onderwijs & sport, cultuur en recreatie				
Baten	-395	-564	-738	-174
Er is geen sprake van lagere baten dan w as voorzien.				

Programma E:	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie 2023	Verschil begroting vs realisatie 2023
Sociaal domein				
Baten	-1.872	-2.528	-6.230	-3.701
Er is geen sprake van lagere baten dan w as voorzien.				

Programma F:	Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Realisatie 2023	Verschil begroting vs realisatie 2023
Volksgezondheid en milieu				
Baten	-2.649	-3.351	-3.544	-194
Er is geen sprake van lagere baten dan w as voorzien.				

B. INVESTERINGEN

In de jaarrekening 2023 (zie bijlage E) is een overzicht opgenomen waarin de afloop voor investeringen van beschikbaar gestelde kredieten is opgenomen. Uit dit overzicht blijkt dat er bij geen enkele investeringen sprake is geweest van een kredietoverschrijding van € 50.000 of hoger.

Hoofdstuk 8 - Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderinggrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 4 april 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 1.417.440. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Bevinding

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingscriterium (x € 1000)	
1A. Overschrijding lasten programma's	2.162
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	1
2. Ongeautoriseerde reservemutaties p.s. veelal zijn dit ook getrouwe beeld fouten, die in de jaarstukken aangepast kunnen worden	0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld.	0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	2.163
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	2.162
5. Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden (inhoudelijk hier toelichten en in de paragraaf bedrijfsvoering)	1
Voorwaardencriterium (x € 1000)	
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	270
M&O criterium	
Geen bevindingen	

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Bijlage A - Overzicht verloop boekwaarde Grondbedrijf 2023

Complex	Boekwaarde 1-1-2023	Grond- verwerving / Sloopkosten	Plankosten	Bouw / Woon- rijpmaken	Bijzondere kosten	Rente	Alg dienst door- berekening	Bijdragen (Baten)	Grond- verkopen	Gerealiseerd resultaat	Mutatie voorziening	Boekwaarde 31-12-2023
<i>Woningbouw</i>												
De Donk fase 1	-141.062	0	0	0	0	-2.116	0	0	0	0	0	-143.178
De Donk fase 2	-164.930	0	0	0	0	-2.474	0	0	0	0	0	-167.404
De Peelhorst	-399.492	0	721	6.944	0	-5.992	10.000	0	0	0	0	-387.819
De Run	-964.742	264	15.380	491.359	0	-14.471	10.000	0	0	0	0	-462.210
De Burgt fase 1	8.661.325	160.133	113.139	781.144	97.767	108.267	60.000	113.179	5.885.435	17.000	0	4.000.161
De Burgt fase 2	849.288	527.626	30.735	0	0	10.616	0	2.017	0	0	0	1.416.248
Voskuilen fase 3	-272.048	0	721	0	1.713	-4.081	10.000	0	0	0	0	-263.694
Schutboom	1.889.713	2.019.065	55.977	25.515	10.225	23.621	50.000	0	0	0	0	4.074.116
Tuinstraat	182.992	10.764	13.294	0	0	2.287	20.000	420	192.625	0	0	36.293
De Biezen	0	20.423	13.421	0	0	0	5.000	2.766	0	0	0	36.078
<i>Bedrijventerein</i>												
Vlonder West fase 3	-7.323	0	0	4.805	0	-110	0	0	0	72.627,65	70.000	0,00
Venhorst Kraaiendonk	-46.930	0	0	5.970	0	-704	0	0	0	196.664,13	155.000	0,00
Neerbroek Vlonder-Noord	1.703.161	2.924	11.552	0	6.000	21.290	5.000	19.400	0	0	0	1.730.526
De Driedaagse	-89.328	0	3.228	0	0	-1.340	40.000	0	0	0	0	-47.440
Lage Raam	121.065	1.427.208	37.414	0	0	1.513	20.000	3.515	0	0	0	1.603.685
<i>Mix</i>												
Centrumontwikkeling - Zuidwand	1.705.019	2.079.713	558.106	0	0	21.313	20.000	121.589	0	0	0	4.262.562
Totaal	13.026.709	6.248.120	853.687	1.315.737	115.706	157.619	250.000	262.886	6.078.060	286.292	225.000	15.687.924

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 28 juni 2024

Briefnr. 240389

Paraaf:

Bijlage B - Overzicht van Reserves & Voorzieningen

	Saldo 1/1	Vermeerdering	Vermindering	Saldo 31/12
Totaal	27.721.972	8.019.230	4.811.530	30.929.672
Reserves	14.466.823	6.699.005	3.650.015	17.515.813
Saldo van rekening	2.559.947	3.018.237	2.559.947	3.018.237
980310 Saldo van de rekening A.D.	2.559.947	3.018.237	2.559.947	3.018.237
Algemene reserves	11.261.844	3.559.947	1.000.000	13.821.792
980010 Vaste reserve	1.000.000	0	1.000.000	0
980011 Algemene reserve	8.187.473	3.559.947	0	11.747.421
980061 Algemene reserve grondbedrijf	2.074.371	0	0	2.074.371
Overige bestemmingsreserves	645.032	120.821	90.068	675.785
980230 Boecult	85.308	0	14.655	70.653
980237 Vitaal Buitengebied Boekel	330.740	105.662	43.794	392.608
980239 Egalisatiereserve Stg. Speeltrein	79.310	4.159	0	83.469
980242 Herplantverplichting	149.674	11.000	31.619	129.055
Totaal Voorzieningen	13.255.149	1.320.225	1.161.515	13.413.859
Voorzieningen	13.255.149	1.320.225	1.161.515	13.413.859
980410 Wegbeheer	731.049	397.502	315.000	813.551
980411 Groot onderhoud gebouwen	241.975	225.000	147.495	319.480
980412 Pensioenverplichtingen	1.036.984	210.048	0	1.247.032
980413 Verliesgevende complexen	9.788.000	0	225.000	9.563.000
980414 Gemeentelijk Rioleringsplan	1.073.203	457.219	154.245	1.376.177
980415 Voorziening afvalstoffenheffing	319.775	0	319.775	0
980417 Voorziening verlof sparen	0	13.506	0	13.506
980510 Voorziening dubieuze debiteuren	64.164	16.950	0	81.114

Bijlage C - Specificatie mutaties reserves & voorzieningen											
S=structureel / I=incidenteel	Saldo	rekening	Saldo	begroting	Saldo	begroting	Saldo	begroting	Saldo	begroting	Saldo
	01-01-'23	2023	01-01-'24	2024	01-01-'25	2025	01-01-'26	2026	01-01-'27	2027	01-01-'28
980310: Saldo van de rekening algemene dienst	2.559.947	-2.559.947	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Algemene Dienst 2022	I	2.559.947	-2.559.947								
980010: Vaste reserve	1.000.000	-1.000.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Opheffen Vaste reserve	I		-1.000.000		0		0		0		0
980011: Algemene reserve	8.187.473	3.559.947	11.747.421	0	11.747.421	0	11.747.421	0	11.747.421	0	11.747.421
Oplossing Elzen 6a	I		0		0		0		0		0
Voordelig saldo rekening 2022	I		2.559.947		0		0		0		0
Opheffen Vaste reserve	I		1.000.000		0		0		0		0
980061: Algemene reserve grondbedrijf	2.074.370	0	2.074.370	0	2.074.370	0	2.074.370	0	2.074.370	0	2.074.370
Geen mutaties											
980230: Egalisatiereserve BoeCult	85.308	-14.655	70.653	0	70.653	0	70.653	0	70.653	0	70.653
Onttrekking resultaat Boecult 2023	I		-14.655		0		0		0		0
980237: Vitaal buitengebied Boekel	330.740	61.868	392.608	-181.725	210.883	-9.000	201.883	0	201.883	0	201.883
Uitvoeringsprogramma Vitaal Buitengebied Boekel	I		-43.794		0		0		0		0
Storting Ontwikkelingsbijdrage 2023	I		105.662		0		0		0		0
EVZ Meerkensloop	I		0		-100.000		0		0		0
LEADER aanvraag	I		0		-22.725		0		0		0
Stimuleringsregeling Landschap Noord-Brabant	I		0		-9.000		-9.000		0		0
Educatietuin Boekel	I		0		-30.000		0		0		0
Wandelen en natuurvriendelijk inrichten waterlopen	I		0		-20.000		0		0		0
980239: Egalisatiereserve Stg. Speeltrein	79.310	4.159	83.469	0	83.469	0	83.469	0	83.469	0	83.469
Storting saldo exploitatie 2023	I		4.159								
980242: Herplantverplichtingen	149.674	-20.619	129.055	0	129.055	0	129.055	0	129.055	0	129.055
Onttrekking 2023	I		-31.619		0		0		0		0
Storting 2023	I		11.000		0		0		0		0

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 28 juni 2024

Briefnr. 240389

Paraaf:

Bijlage C - Specificatie mutaties reserves & voorzieningen		Saldo	rekening	Saldo	begroting	Saldo	begroting	Saldo	begroting	Saldo	begroting	Saldo
S=structureel / I=incidenteel	S/I	01-01-'23	2023	01-01-'24	2024	01-01-'25	2025	01-01-'26	2026	01-01-'27	2027	01-01-'28
980410: Wegbeheer		731.049	82.502	813.551	-718.889	94.662	68.963	163.625	112.217	275.842	77.109	352.951
Storting wegbeheerplan			340.000		340.000		340.000		340.000		340.000	
Uitvoering wegbeheerplan			-110.884		-869.513		-311.037		-267.783		-302.891	
Storting degeneratievergoeding			57.502		40.000		40.000		40.000		40.000	
Uitvoering Zandhoek/Bergstraat			-125.450		-162.800		0		0		0	
Integrale en toekomstbestendige aanpak Bosberg			-78.666		-276.577		0		0		0	
Bijdrage Provincie Noord Brabant N605			0		210.000		0		0		0	
980411: Onderhoud gebouwen		241.974	77.505	319.480	102.034	421.514	6.793	428.307	11.722	440.029	11.722	451.752
Storting voorziening technisch onderhoud			225.000		225.000		225.000		225.000		225.000	
Onderhoudskosten cf. meerjarenplanning			-147.495		-122.966		-218.207		-213.278		-213.278	
980412: Pensioenverplichting		1.036.984	210.048	1.247.032	60.000	1.307.032	60.000	1.367.032	60.000	1.427.032	60.000	1.487.032
Storting pensioenverplichting			210.048		60.000		60.000		60.000		60.000	
980413: Verliesgevende complexen		9.788.000	-225.000	9.563.000	0	9.563.000	0	9.563.000	0	9.563.000	0	9.563.000
De Vlonder fase 3			-70.000		0		0		0		0	
Venhorst Bedrijventerrein			-155.000		0		0		0		0	
980414: Gemeentelijk rioleringsplan		1.073.203	302.975	1.376.178	0	1.376.178	0	1.376.178	0	1.376.178	0	1.376.178
Exploitatieresultaat 2023			302.975		0		0		0		0	
980415: Afvalstoffenheffing		319.775	-319.775	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Exploitatieresultaat 2023			-319.775		0		0		0		0	
980417: Verlof sparen		0	13.506	13.506	0	13.506	0	13.506	0	13.506	0	13.506
Storting verlof sparen			13.506		0		0		0		0	
980510: Voorziening dubieuze debiteuren		64.164	16.950	81.114	0	81.114	0	81.114	0	81.114	0	81.114
Saldo dubieuze debiteur SoZa 2022 (vrijval)			-47.019		0		0		0		0	
Saldo dubieuze debiteur BSOB 2022 (vrijval)			-17.145		0		0		0		0	
Saldo dubieuze debiteur SoZa 2023			76.284		0		0		0		0	
Saldo dubieuze debiteur BSOB 2023			4.830		0		0		0		0	

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 28 juni 2024

Briefnr. 240389

Paraaf:

Bijlage D - Toelichting aard en reden van reserve en voorziening

ALGEMENE RESERVES

980010 Vaste reserve

De vaste reserve is per 1 januari 2023 komen te vervallen (cf. raadsbesluit 14 december 2023). Het saldo is overgehield naar de algemene reserve.

980011 Algemene reserve

Deze reserve is vrij aanwendbaar. In de jaarrekening 2023 zijn alle claims, voor zover deze per 1 april 2023 bekend waren, geactualiseerd.

980061 Algemene reserve grondbedrijf

Deze reserve is vrij aanwendbaar in het kader van de grondexploitatie. Het doel van deze reserve is om risico's in de grondexploitatie, die samenhangen met conjuncturele ontwikkelingen, op te vangen.

OVERIGE BESTEMMINGSRESERVES

980230 Boecult

Dit betreft een egalisatiereserve, het exploitatieresultaat wordt jaarlijks via deze reserve afgewikkeld.

980237 Vitaal buitengebied Boekel

Het fonds Vitaal Buitengebied Boekel moet worden besteed aan de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteitsverbetering van het Boekelse buitengebied. Dit kan fysieke kwaliteitsverbetering zijn die voortvloeit uit de Structuurvisie Boekel, uit de Verordening Ruimte of eventuele projecten die voortvloeien uit het uitvoeringsprogramma Vitaal landelijk Boekel. In de jaarrekening 2023 zijn alle claims, voor zover deze per 1 april 2024 bekend waren, geactualiseerd.

980239 Egalisatiereserve Stg. Speeltrein

Dit betreft een egalisatiereserve, jaarlijks wordt een bedrag begroot in de exploitatie van € 15.000. Hiervan zullen de kosten voor onderhoud en vervangingsinvesteringen worden gedekt. De over- en onderschrijdingen zullen worden geëgaliseerd middels deze reserve (cf. Raadsbesluit 15 december 2016).

980242 Herplantverplichtingen

De reserve herplantverplichtingen betreft een egalisatie reserve om invulling te geven aan herplant inzake een verleende kapvergunningen. Medio 2020 is de reserve gevormd om de nog in te vullen verplichting uit het verleden te kunnen voldoen. Tevens zal jaarlijks de ontvangen herplant vergoedingen gestort worden in de reserve zodat deze ontvangen middelen geormerkt zijn. In de jaarrekening 2023 zijn alle claims, voor zover deze per 1 april 2024 bekend waren, geactualiseerd.

VOORZIENINGEN

980410 Voorziening wegbeheer

Doel van deze voorziening is grote fluctuaties in onderhoudskosten op te vangen (egalisatie). Beleid inzake wegbeheer is verwoord in het wegbeheerplan.

980411 Voorziening onderhoud gebouwen

De gemeente beschikt over financiële beheersplannen voor de gebouwen in eigendom van de gemeente. Om de kwaliteit van de gebouwen op het gewenste niveau te houden is het van belang dat het planmatig onderhoud wordt uitgevoerd in overeenstemming met de onderliggende financiële beheersplannen.

980412 Voorziening pensioenverplichtingen

Pensioenvoorziening voor de zittende en oud wethouders op basis van actuariële waarde berekeningen.

980413 Voorziening verliesgevende complexen

De voorziening is gevormd voor het afdekken van verliesgevende grondbedrijfcomplexen, deze wordt jaarlijks geactualiseerd.

980414 Voorziening gemeentelijk rioleringsplan

Uitgangspunt voor deze voorziening is dat de kosten en opbrengsten voor de riolering begrotingstechnisch budgettair neutraal, met uitzondering van de BTW-component, worden opgenomen. Daarop wordt het tarief rioolrecht gebaseerd. Om grote (ongewenste) schommelingen in het tarief van rioolrechten te voorkomen is dit egalisatiefonds ingesteld.

980415 Voorziening afvalstoffenheffing

Uitgangspunt voor deze voorziening is dat de kosten en opbrengsten voor het inzamelen van afval begrotingstechnisch budgettair neutraal zijn, met uitzondering van de BTW-component. Daarop wordt het tarief afvalstoffenheffing gebaseerd. Om grote (ongewenste) schommelingen in het tarief van afvalstoffenheffing te voorkomen is dit egalisatiefonds ingesteld.

980417 Verlof sparen

Betreft voorziening verlof sparen.

980510 Voorziening dubieuze debiteuren

Betreft een voorziening voor dubieuze debiteuren. Met name debiteuren inzake leenbijstand en BSOB, daar waar er een risico is dat men niet aan de betaalverplichtingen (aflossing) kan voldoen.

Bijlage E - Overzicht kredieten

Omschrijving interne order	Startkrediet	Kredietruimte 01-01-2023	Jaar	Besluit	Zaak nummer	Document nummer	Datum	Uitg. (+) / Ink.(-) totaal (tot 31-12-2022)	Kredietruimte per 31-12-2022	Uitg. / Ink. in 2023 (tot 31-12-2023)	Kredietruimte 31-12-2023	Dekking	Opmerkingen n.a.v. Jaarrekening 2023
A. Bestuur en ondersteuning & Veiligheid													
2023: Vrachtwagen	240.000	240.000	2023	Raad	Z/046135	AB/029647	1-09-21	47.248	192.752	187.310	5.442		Afsluiten
*Uitgaven	240.000	240.000						47.248	192.752	214.360	-21.608	Afschrijven in 15 jaar	
*Inkomsten	0	0						0	0	-27.050	27.050		
2024: Herinrichting raadzaal	212.500	212.500	2023	Raad	Z/051496	AB/032914	13-07-23	0	212.500	162.304	50.196		Aanhouden
*Uitgaven	212.500	212.500						0	212.500	162.304	50.196	Afschrijven in 10 jaar	
B. Verkeer en vervoer													
2017: Overige kosten Randweg 2015-2023	10.000	-547.142	2015	B&W	Z/029110	AB/017060	12-10-15	736.471	-547.142	10.990	-587.124		Afsluiten
*Uitgaven 2015	10.000	-5.860						15.860	-5.860	0	-5.860	t.i.v. exploitatie 2015	
*Uitgaven 2016	0	-31.927						31.927	-31.927	0	-31.927	t.i.v. exploitatie 2016	
*Uitgaven 2017	0	-25.469						25.469	-25.469	0	-25.469	t.i.v. exploitatie 2017	
*Uitgaven 2018	0	-42.898						42.898	-42.898	0	-42.898	t.i.v. exploitatie 2018	
*Uitgaven 2019	0	-269.655						269.655	-269.655	0	-269.655	t.i.v. exploitatie 2019	
*Uitgaven 2020	0	-173.514						173.514	-173.514	0	-173.514	t.i.v. exploitatie 2020	
*Uitgaven 2021	0	0						28.992	0	0	-28.992	t.i.v. exploitatie 2021	
*Uitgaven 2022	0	0						150.337	0	0	0	t.i.v. exploitatie 2022	
*Uitgaven 2023	0	0						0	0	10.990	-10.990	t.i.v. exploitatie 2023	
*Inkomsten 2018	0	2.181						-2.181	2.181	0	2.181	t.g.v. exploitatie 2018	
*Inkomsten 2019	0	0						0	0	0	0	t.g.v. exploitatie 2019	
*Inkomsten 2020	0	0						0	0	0	0	t.g.v. exploitatie 2020	
*Inkomsten 2021	0	0						0	0	0	0	t.g.v. exploitatie 2021	
*Inkomsten 2022	0	0						0	0	0	0	t.g.v. exploitatie 2022	
*Inkomsten 2023	0	0						0	0	0	0	t.g.v. exploitatie 2023	
2022: Aanpassing Kluisstraat	95.000	95.000	2022	Raad	Z/045020	AB/028563	16-02-21	-39.510	89.510	90.710	-1.200		Afsluiten
*Uitgaven	95.000	95.000						5.490	89.510	90.710	-1.200	Afschrijven in 20 jaar	
*Inkomsten	-45.000	-45.000						-45.000	0	0	0		
2022: Kruising De Vlonder / Neerbroek	150.000	150.000	2022	Raad	Z/029110	AB/020525	3-11-16	23.000	127.000	67.939	59.061		Afsluiten
*Uitgaven	150.000	150.000						23.000	127.000	67.939	59.061	Afschrijven in 20 jaar	
2022: Herinrichting Zandhoek	0	0	2022	Raad	Z/022769	BW/003119	16-08-22	0	0	0	14.300		Aanhouden
*Uitgaven	398.000	383.700						14.300	383.700	125.450	258.250		
*Inkomsten - wegbeheer - exploitatie bijdrage	-288.000	-273.700						-14.300	-273.700	-125.450	-133.950	t.i.v. voorziening	
*Inkomsten - GREX de Run	-80.000	-80.000						0	-80.000	0	-80.000	t.i.v. GREX	
*Inkomsten - wegbeheer - elementenonderhoud	-15.000	-15.000						0	-15.000	0	-15.000	t.i.v. voorziening	
*Inkomsten - investering wegbermen	-15.000	-15.000						0	-15.000	0	-15.000	t.i.v. investering	
2023: Integrale aanpak Boschberg	0	-0	2023	B&W	Z/047686	BW/002832	8-02-22	0	-0	0	-0		Aanhouden
*Uitgaven	4.700.000	4.622.242						77.758	4.622.242	78.666	4.543.577		
*Inkomsten - afkoppelen/ klimaatadaptatie (2022)	-1.300.000	-1.300.000						0	-1.300.000	0	-1.300.000	Afschrijven in 60 jaar	
*Inkomsten - afkoppelen/ klimaatadaptatie (2023 & 2024)	-1.900.000	-1.900.000						0	-1.900.000	0	-1.900.000	Afschrijven in 60 jaar	
*Inkomsten - vervangen huisaansluitingen bestaand riool	-185.000	-185.000						0	-185.000	0	-185.000	Afschrijven in 50 jaar	
*Inkomsten - wegbeheer 2022 - elementenverharding	-170.000	-92.242						-77.758	-92.242	-78.666	-13.577	t.i.v. voorziening	
*Inkomsten - wegbeheer 2023 - elementenverharding	-263.000	-263.000						0	-263.000	0	-263.000	t.i.v. voorziening	
*Inkomsten - ombouw conentionele verlichting naar LED	-51.000	-51.000						0	-51.000	0	-51.000	Afschrijven in 25 jaar	
*Inkomsten - vervangen verouderde lichtmasten	-112.000	-112.000						0	-112.000	0	-112.000	Afschrijven in 50 jaar	
*Inkomsten - vernieuwen verhardingsmaterialen en groen	-587.000	-587.000						0	-587.000	0	-587.000	Afschrijven in 60 jaar	
*Inkomsten - rijksimpulsregeling klimaatadaptatie (subsidie)	-132.000	-132.000						0	-132.000	0	-132.000	Subsidie	
2023: Herinrichting centrum 2023	400.000	400.000	2023	Raad	Z/045008	AB/028468	23-02-21	0	400.000	54.222	345.778		Aanhouden
*Uitgaven	400.000	400.000						0	400.000	54.222	345.778	Afschrijven in 5 jaar	
2023: Uitvoering wegbeheerplan 2023	462.625	462.625	2023	B&W	Z/049691	BW/003196	29-09-22	0	0	110.884	351.741		Afsluiten
*Uitgaven	462.625	462.625						0	0	110.884	351.741	t.i.v. voorziening	
2023: Openbare verlichting 2023	165.000	165.000	2023	Raad	Z/031063	AB/018837	26-05-16	0	0	150.914	14.087		Afsluiten
*Uitgaven	165.000	165.000						0	0	150.914	14.087	Afschrijven in 25 jaar	

Bijlage E - Overzicht kredieten

Omschrijving interne order	Startkrediet	Kredietruimte 01-01-2023	Jaar	Besluit	Zaak nummer	Document nummer	Datum	Uitg. (+) / Ink.(-) totaal (tot 31-12-2022)	Kredietruimte per 31-12-2022	Uitg. / Ink. in 2023 (tot 31-12-2023)	Kredietruimte 31-12-2023	Dekking	Opmerkingen n.a.v. Jaarrekening 2023
2023: Wegbeheer bermen 2023	275.000	275.000	2023	Raad	Z/040031	AB/025789	15-07-19	0	0	275.000	0		Afsluiten
*Uitgaven	275.000	275.000						0	0	275.000	0	Afschrijven in 20 jaar	
2023: Verbetering fietsoversteek Erpseweg	90.000	90.000	2023	Raad	Z/049730	AB/033424	14-12-23	0	90.000	970	89.030		Aanhouden
*Uitgaven	90.000	90.000						0	90.000	970	89.030	Afschrijven in 20 jaar	
C. Economie & VHRQSV													
2020: Kwaliteitsimpuls buitengebied	129.500	94.347	2020	Raad	Z/033540	AB/023941	10-07-18	35.153	94.347	43.794	50.552		Afsluiten
*Uitgaven	129.500	94.347						35.153	94.347	43.794	50.552	t.l.v. reserve VBB	
2018: Ruimte voor ruimte titels	-1.290.000	-1.075.000	2018	B&W	Z/031301	BW/000317	29-08-17	-1.075.000	-1.075.000	-107.500	-107.500		Aanhouden
*Inkomsten	-1.290.000	-1.075.000						-1.075.000	-1.075.000	-107.500	-107.500	t.g.v. balans	
2023: Aankoop restpercelen Randweg	565.000	565.000	2022	Raad	Z/049792	AB/031783	15-12-22	0	565.000	559.947	5.054		Afsluiten
*Uitgaven	565.000	565.000						0	565.000	559.947	5.054	t.l.v. balans	
D. Onderwijs & Sport, cultuur en recreatie													
2021: Landschappelijke kwaliteitsverbetering (Randweg)	50.400	20.981	2021	Raad	Z/033540	AB/023941	10-07-18	-130.181	180.581	-17.940	38.921		Afsluiten
*Uitgaven	210.000	180.581						29.419	180.581	141.660	38.921	t.l.v. exploitatie	
*Inkomsten	-159.600	-159.600						-159.600	0	-159.600	0	t.g.v. exploitatie	
E. Sociaal domein													
2022: Zonnepanelen De Horst	65.000	61.370	2022	Raad	Z/038178	AB/024364	17-10-18	3.630	61.370	60.070	1.300		Afsluiten
*Uitgaven	65.000	61.370						3.630	61.370	60.070	1.300	Afschrijven in 15 jaar	
F. Volksgezondheid en milieu													
2022: Vervangen rioolgemalen Raadstraat	112.500	53.500	2022	Raad	Z/031955	AB/024115	4-10-18	59.000	53.500	11.835	41.665		Afsluiten
*Uitgaven	112.500	53.500						59.000	53.500	11.835	41.665	Afschrijven in 15 jaar	

Bijlage F - Toelichting overzicht kredieten en restant

In bijlage E treft u aan de stand van zaken met betrekking tot de kredieten. Hier zijn alle investeringen verwerkt welke betrekking hebben op de periode tot en met d.d. 31.12.2023. Daar waar opmerkelijke ontwikkelingen plaatsvinden binnen kredieten worden deze hier beschreven.

Met de jaarrekening 2023 zijn de volgende kredieten afgesloten.

- PA - 2023: Vrachtwagen
- PB - 2017: Overige kosten Randweg 2015-2023
- PB - 2022: Aanpassing Kluisstraat
- PB - 2022: Kruising De Vlonder / Neerbroek
- PB - 2023: Uitvoering wegbeheerplan 2023
- PB - 2023: Openbare verlichting 2023
- PB - 2023: Wegbeheer bermen 2023
- PC - 2020: Kwaliteitsimpuls buitengebied
- PC - 2023: Aankoop restpercelen Randweg
- PD - 2021: Landschappelijke kwaliteitsverbetering (Randweg)
- PE - 2022: Zonnepanelen De Horst
- PF - 2022: Vervangen rioolgemaal Raadstraat

Er zijn geen noemenswaardige kredietoverschrijdingen op afgesloten kredieten voor jaarrekening 2023 geconstateerd.

Bijlage G - Overzicht van langlopende geldleningen (stand per d.d. 31.12.2023)

Oorspronkelijk bedrag	Jaar aflossing	Rente %	Stand 01-01-2023	Rente	Aflossing	Stand 31-12-2023
€ 1.000.000	2028	4,350%	€ 240.000	€ 9.510	€ 40.000	€ 200.000
€ 4.500.000	2030	3,735%	€ 1.440.000	€ 49.732	€ 180.000	€ 1.260.000
€ 5.000.000	2033	2,835%	€ 2.750.000	€ 77.322	€ 250.000	€ 2.500.000
€ 10.000.000	2039	0,632%	€ 8.500.000	€ 51.885	€ 500.000	€ 8.000.000
Totaal			€ 12.930.000	€ 188.448	€ 970.000	€ 11.960.000

Bijlage H - Overzicht van (gewaarborgde) geldleningen & garantstellingen

Overzicht van door WSW geborgde leningen in EUR (afgerond op € 1.000) per ultimo december 2023

Stichting PeelrandWonen (778)

Lening nummer WSW	Lening nummer financier	Hoofdsom	Schuldrestant bij overname	Type Schuldrestant	achttervang	Verdeelsleutel	Toegerekend bedrag lening	Soort lening	Storting	Einddatum lening	Actuele rente	Spread	Naam financier
NRV778	WOL.013	€611	€611	€611 >	1-8-2021	100,0%	€611	Obligo	-	-	-	-	BNG Bank N.V.
21815	40.76099.02	€401	€398	€250 <	1-8-2021	100,0%	€250	RPF	31-12-1990	1-10-2041	0,6000	0,0000	BNG Bank N.V.
37449	40.0100828	€1.100	€1.100	€589 <	1-8-2021	100,0%	€589	OLO	22-11-2005	22-11-2035	3,7900	0,0000	BNG Bank N.V.
37450	40.0100827	€1.100	€1.100	€1.100 <	1-8-2021	100,0%	€1.100	OLO	22-11-2005	21-11-2025	3,8400	0,0000	BNG Bank N.V.
37495	40.0100883	€1.200	€1.200	€384 <	1-8-2021	100,0%	€384	OLO	1-3-2006	1-3-2031	3,7690	0,0000	BNG Bank N.V.
38980	40.102597	€4.000	€4.000	€4.000 <	1-8-2021	100,0%	€4.000	OLO	2-4-2007	1-4-2037	4,3200	0,0000	BNG Bank N.V.
39656	40.103147	€1.500	€1.500	€1.500 <	1-8-2021	100,0%	€1.500	OLO	3-12-2007	5-12-2033	4,7590	0,0000	BNG Bank N.V.
45807	40.109140	€1.500	€1.500	€883 <	1-8-2021	100,0%	€883	OLO	27-5-2014	27-5-2034	2,6000	0,0000	BNG Bank N.V.
47206	40.110880	€2.000	€2.000	€2.000 <	1-8-2021	100,0%	€2.000	OLO	30-12-2016	30-12-2041	1,6500	0,0000	BNG Bank N.V.
48044	40.111937	€2.000	€2.000	€2.000 <	1-8-2021	100,0%	€2.000	OLO	13-7-2018	13-7-2028	1,1850	0,0000	BNG Bank N.V.
48654	40.112676	€2.000	€2.000	€2.000 <	1-8-2021	100,0%	€2.000	OLO	1-4-2019	1-4-2030	0,9500	0,0000	BNG Bank N.V.
49743	40.114168	€1.500	€1.500	€1.500 <	1-8-2021	100,0%	€1.500	OLO	25-9-2020	25-9-2035	0,2000	0,0000	BNG Bank N.V.
60245	10031230	€191	€191	€191 >	1-8-2021	100,0%	€191	OLO	21-12-2021	21-12-2061	4,8600	0,0000	Nederlandse Waterschapsbank NV
61267	40.116073	€1.500	€1.500	€1.500 >	1-8-2021	100,0%	€1.500	OLO	25-11-2022	25-11-2032	3,2800	0,0000	BNG Bank N.V.
61400	40.116175	€2.000	€2.000	€2.000 >	1-8-2021	100,0%	€2.000	OLO	16-1-2023	18-1-2038	3,1200	0,0000	BNG Bank N.V.
61671	40.116420	€2.000	€2.000	€2.000 >	1-8-2021	100,0%	€2.000	OLO	15-5-2023	17-5-2038	3,5500	0,0000	BNG Bank N.V.
61829	40.116531	€1.500	€1.500	€1.500 >	1-8-2021	100,0%	€1.500	OLO	1-8-2023	1-8-2034	3,2000	0,0000	BNG Bank N.V.
62031	1-40165	€2.500	€2.500	€2.500 >	1-8-2021	100,0%	€2.500	OLO	13-10-2023	15-10-2040	3,8400	0,0000	Nederlandse Waterschapsbank NV
62206	1-40202	€1.900	€1.900	€1.900 >	1-8-2021	100,0%	€1.900	OLO	13-12-2023	15-12-2031	3,3800	0,0000	Nederlandse Waterschapsbank NV
TOTAAL		€30.503	€30.499	€28.408			€28.408						

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 28 juni 2024

Briefnr. 240389

Paraaf:

Bijlage H - Overzicht van (gewaarborgde) geldleningen & garantstellingen

Overzicht van door WSW geborgde leningen in EUR (afgerond op € 1.000) per ultimo december 2023

BrabantWonen (13790)

Lening nummer WSW	Lening nummer financier	Hoofdsom	Schuldrestant bij overname	Type Schuldrestant	Verdeelsleutel	Toegerekend bedrag lening	Soort lening	Storting	Einddatum lening	Actuele rente	Spread	Naam financier
NRV13790	-	€13.524	€13.524	€13.524 > 1-8-2021	0,3%	€43	Obligo	-	-	-	-	Nederlandse Waterschapsbank NV
60148	1-31098	€12.000	€12.000	€11.200 > 1-8-2021	0,3%	€36	OLO	20-10-2021	20-10-2051	0,5250	0,0000	Nederlandse Waterschapsbank NV
60157	10031179	€6.436	€6.436	€6.436 > 1-8-2021	0,3%	€21	OLO	21-12-2021	21-12-2061	4,8600	0,0000	Nederlandse Waterschapsbank NV
60802	40.115654	€15.000	€15.000	€14.500 > 1-8-2021	0,3%	€46	OLO	11-5-2022	11-5-2052	1,7940	0,0000	BNG Bank N.V.
61032	1-31595	€20.000	€20.000	€19.333 > 1-8-2021	0,3%	€62	OLO	28-7-2022	30-7-2052	2,4110	0,0000	Nederlandse Waterschapsbank NV
61213	1-31682	€15.000	€15.000	€14.500 > 1-8-2021	0,3%	€46	OLO	25-10-2022	25-10-2052	2,9050	0,0000	Nederlandse Waterschapsbank NV
61447	40.109010	€5.000	€2.333	€2.000 > 1-8-2021	0,3%	€6	OLO	1-7-2014	1-7-2029	2,5000	0,0000	BNG Bank N.V.
61448	40.103137	€3.000	€3.000	€3.000 > 1-8-2021	0,3%	€10	OLO	1-11-2007	15-9-2038	4,7080	0,0000	BNG Bank N.V.
61449	40.102857	€3.000	€3.000	€3.000 > 1-8-2021	0,3%	€10	OLO	2-7-2007	19-6-2034	4,9770	0,0000	BNG Bank N.V.
61450	40.101345	€6.000	€6.000	€6.000 > 1-8-2021	0,3%	€19	OLO	1-3-2006	3-3-2036	4,0240	0,0000	BNG Bank N.V.
61549	1-40047	€25.000	€25.000	€25.000 > 1-8-2021	0,3%	€80	OLO	24-3-2023	24-3-2053	3,3850	0,0000	Nederlandse Waterschapsbank NV
61747	40.116461	€15.000	€15.000	€15.000 > 1-8-2021	0,3%	€48	OLO	27-6-2023	27-6-2053	3,1790	0,0000	BNG Bank N.V.
61980	1-40155	€20.000	€20.000	€20.000 > 1-8-2021	0,3%	€64	OLO	26-9-2023	26-9-2053	3,4430	0,0000	Nederlandse Waterschapsbank NV
62084	40.85682.01	€2.269	€1.306	€1.306 > 1-8-2021	0,3%	€4	OLO	15-11-1996	1-3-2037	4,5800	0,0000	BNG Bank N.V.
62098	40.116770	€10.000	€10.000	€10.000 > 1-8-2021	0,3%	€32	OLO	13-11-2023	13-11-2053	3,8290	0,0000	BNG Bank N.V.
62153	40.116417	€10.000	€10.000	€10.000 > 1-8-2021	0,3%	€32	OLO	1-6-2023	1-6-2033	3,3730	0,0000	BNG Bank N.V.
62155	40.116079	€10.000	€10.000	€10.000 > 1-8-2021	0,3%	€32	OLO	1-12-2022	1-12-2032	3,2390	0,0000	BNG Bank N.V.
62209	40.116854	€5.000	€5.000	€5.000 > 1-8-2021	0,3%	€16	OLO	15-12-2023	15-12-2053	3,5050	0,0000	BNG Bank N.V.
62212	40.116855	€20.000	€20.000	€20.000 > 1-8-2021	0,3%	€64	OLO	15-1-2024	15-1-2054	-	-	BNG Bank N.V.
TOTAAL		€216.229	€212.600	€209.800		€671						

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN

BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 28 juni 2024

Briefnr. 240389

Paraaf:

Bijlage I - Overzicht van baten en lasten per taakveld

Omschrijving programma	Primitieve begroting 2023			Begroting 2023 (na wijziging)			Rekening 2023			Verschil rek.begr. na wijziging		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
01 Bestuur	837.000	-1.000	836.000	1.053.000	-1.000	1.052.000	1.165.000	-11.000	1.154.000	-112.000	10.000	-102.000
011 Resultaat rekening B&L	603.000	0	603.000	898.000	0	898.000	3.018.000	0	3.018.000	-2.120.000	0	-2.120.000
02 Burgerzaken	479.000	-120.000	359.000	599.000	-143.000	456.000	607.000	-144.000	463.000	-8.000	1.000	-7.000
03 Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04 Overhead	4.598.000	-103.000	4.495.000	4.723.000	-125.000	4.598.000	4.628.000	-124.000	4.504.000	95.000	-1.000	94.000
05 Treasury	3.000	0	3.000	-132.000	-22.000	-154.000	36.000	-33.000	3.000	-168.000	11.000	-157.000
061 OZB woningen	0	-2.018.000	-2.018.000	0	-2.018.000	-2.018.000	0	-1.984.000	-1.984.000	0	-34.000	-34.000
062 OZB niet-woningen	0	-1.089.000	-1.089.000	0	-1.089.000	-1.089.000	0	-1.137.000	-1.137.000	0	48.000	48.000
064 Belastingen overig	187.000	-45.000	142.000	247.000	-61.000	186.000	247.000	-62.000	185.000	0	1.000	1.000
07 Alg.uitk. en ov. uitg.gem.fds	0	-18.280.000	-18.280.000	0	-19.224.000	-19.224.000	0	-19.251.000	-19.251.000	0	27.000	27.000
08 Overige baten en lasten	1.515.000	0	1.515.000	314.000	0	314.000	304.000	-3.000	301.000	10.000	3.000	13.000
09 VPB (vennootschapsbel.)	55.000	0	55.000	0	-43.000	-43.000	0	-43.000	-43.000	0	0	0
010 Mutaties reserves	0	0	0	116.000	-32.000	84.000	1.121.000	-1.090.000	31.000	-1.005.000	1.058.000	53.000
11 Crisisbeheersing en brandweer	738.000	-23.000	715.000	735.000	-25.000	710.000	732.000	-25.000	707.000	3.000	0	3.000
12 Openbare orde en veiligheid	149.000	-1.000	148.000	166.000	-8.000	158.000	165.000	-10.000	155.000	1.000	2.000	3.000
21 Verkeer en vervoer	1.203.000	-67.000	1.136.000	1.382.000	-240.000	1.142.000	1.357.000	-276.000	1.081.000	25.000	36.000	61.000
22 Parkeren	23.000	0	23.000	11.000	0	11.000	11.000	0	11.000	0	0	0
25 Openbaar vervoer	0	0	0	6.000	0	6.000	6.000	0	6.000	0	0	0
31 Economische ontwikkeling	106.000	0	106.000	216.000	-93.000	123.000	125.000	-94.000	31.000	91.000	1.000	92.000
32 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2.103.000	-2.058.000	45.000	1.846.000	-1.775.000	71.000	2.191.000	-1.846.000	345.000	-345.000	71.000	-274.000
33 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	15.000	-4.000	11.000	12.000	-10.000	2.000	12.000	-10.000	2.000	0	0	0
34 Economische promotie	37.000	-30.000	7.000	37.000	-44.000	-7.000	41.000	-33.000	8.000	-4.000	-11.000	-15.000
38 Overige goederen en diensten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
41 Openbaar basisonderwijs	14.000	0	14.000	14.000	0	14.000	14.000	0	14.000	0	0	0
42 Onderwijshuisvesting	393.000	-49.000	343.000	415.000	-50.000	365.000	366.000	-50.000	316.000	49.000	0	49.000
43 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	493.000	-112.000	381.000	583.000	-153.000	430.000	543.000	-152.000	391.000	40.000	-1.000	39.000
51 Sportbeleid en activering	137.000	0	137.000	139.000	-11.000	128.000	132.000	-11.000	121.000	7.000	0	7.000
52 Sportaccommodaties	284.000	-28.000	256.000	653.000	-96.000	557.000	657.000	-91.000	566.000	-4.000	-5.000	-9.000
53 Cultuurpresentatie,productie en particip	70.000	-6.000	64.000	76.000	-6.000	70.000	72.000	-6.000	66.000	4.000	0	4.000
54 Musea	21.000	0	21.000	11.000	-1.000	10.000	16.000	-1.000	15.000	-5.000	0	-5.000
55 Cultureel erfgoed	8.000	-6.000	2.000	8.000	-6.000	2.000	7.000	-3.000	4.000	1.000	-3.000	-2.000
56 Media	225.000	0	225.000	282.000	-33.000	249.000	282.000	-32.000	250.000	0	-1.000	-1.000
57 Openbaar groen en (openl.) recreatie	885.000	-193.000	692.000	953.000	-210.000	743.000	1.155.000	-392.000	763.000	-202.000	182.000	-20.000
61 Samenkracht en burgerparticipatie	808.000	-163.000	645.000	1.177.000	-449.000	728.000	3.092.000	-4.195.000	-1.103.000	-1.915.000	3.746.000	1.831.000
62 Wijkteams	753.000	0	753.000	962.000	-104.000	858.000	920.000	-139.000	781.000	42.000	35.000	77.000
63 Inkomensregelingen	2.190.000	-1.526.000	664.000	3.240.000	-1.728.000	1.512.000	3.087.000	-1.632.000	1.455.000	153.000	-96.000	57.000
64 Begeleide participatie	1.153.000	0	1.153.000	1.221.000	-17.000	1.204.000	1.221.000	-18.000	1.203.000	0	1.000	1.000
65 Arbeidsparticipatie	280.000	-10.000	270.000	326.000	-10.000	316.000	300.000	-17.000	283.000	26.000	7.000	33.000
66 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	349.000	0	349.000	327.000	-10.000	317.000	383.000	-10.000	373.000	-56.000	0	-56.000
671 Maatwerkdienstverlening 18+	1.902.000	-63.000	1.839.000	2.037.000	-86.000	1.951.000	2.107.000	-94.000	2.013.000	-70.000	8.000	-62.000
672 Maatwerkdienstverlening 18-	1.984.000	0	1.984.000	1.975.000	-13.000	1.962.000	2.004.000	-14.000	1.990.000	-29.000	1.000	-28.000
681 Geëscaleerde zorg 18+	69.000	-110.000	-41.000	70.000	-110.000	-40.000	70.000	-110.000	-40.000	0	0	0
682 Geëscaleerde zorg 18-	182.000	0	182.000	194.000	-1.000	193.000	200.000	-1.000	199.000	-6.000	0	-6.000
71 Volksgezondheid	528.000	-5.000	523.000	516.000	-40.000	476.000	539.000	-142.000	397.000	-23.000	102.000	79.000
72 Riolering	1.196.000	-1.188.000	8.000	1.128.000	-1.172.000	-44.000	1.258.000	-1.413.000	-155.000	-130.000	241.000	111.000
73 Afval	1.138.000	-1.366.000	-228.000	1.470.000	-1.605.000	-135.000	1.527.000	-1.627.000	-100.000	-57.000	22.000	-35.000
74 Milieubeheer	679.000	0	679.000	1.188.000	-443.000	745.000	991.000	-253.000	738.000	197.000	-190.000	7.000
75 Begraafplaatsen en crematoria	138.000	-90.000	48.000	124.000	-90.000	34.000	128.000	-110.000	18.000	-4.000	20.000	16.000
81 Ruimtelijke ordening	598.000	-367.000	231.000	504.000	-371.000	133.000	512.000	-344.000	168.000	-8.000	-27.000	-35.000
82 Grondexploit.(niet-bedrijventerrein)	12.545.000	-12.618.000	-72.000	18.237.000	-18.277.000	-40.000	12.487.000	-12.821.000	-334.000	5.730.000	-3.456.000	294.000
83 Wonen en bouwen	301.000	-235.000	66.000	386.000	-400.000	-14.000	430.000	-412.000	18.000	18.000	12.000	-32.000

VOOR WAARMERKINGSDOELEN
BDO Audit & Assurance B.V.

Datum: 28 juni 2024

Briefnr. 240389

Paraaf:

Bijlage J - Overzicht taakveld / programma

Progr.	Taakveld	Omschrijving
--------	----------	--------------

Programma A - Bestuur en ondersteuning & Veiligheid

A	0.	<i>Bestuur en ondersteuning</i>
A	0.1	Bestuur
A	0.2	Burgerzaken
A	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden
A	0.4	Overhead
A	0.5	Treasury
A	0.61	OZB woningen
A	0.62	OZB niet-woningen
A	0.63	Parkeerbelasting
A	0.64	Belastingen overig
A	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
A	0.8	Overige baten en lasten
A	0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)
A	0.10	Mutaties reserves
A	0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten
A	1.	<i>Veiligheid</i>
A	1.1	Crisisbeheersing en brandweer
A	1.2	Openbare orde en veiligheid

Programma B - Verkeer en vervoer

B	2.	<i>Verkeer, vervoer en waterstaat</i>
B	2.1	Verkeer en vervoer
B	2.2	Parkeren
B	2.3	Recreatieve havens
B	2.4	Economische havens en waterwegen
B	2.5	Openbaar vervoer

Programma C - Economie & VHROSV

C	3.	<i>Economie</i>
C	3.1	Economische ontwikkeling
C	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur
C	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
C	3.4	Economische promotie
C	8.	<i>Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing</i>
C	8.1	Ruimtelijke ordening
C	8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijfsterreinen)
C	8.3	Wonen en bouwen

Programma D - Onderwijs & Sport, cultuur en recreatie

D	4.	<i>Onderwijs</i>
D	4.1	Openbaar basisonderwijs
D	4.2	Onderwijshuisvesting
D	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken
D	5.	<i>Sport, cultuur en recreatie</i>
D	5.1	Sportbeleid en activering
D	5.2	Sportaccommodaties
D	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
D	5.4	Musea
D	5.5	Cultureel erfgoed
D	5.6	Media
D	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Progr.	Taakveld	Omschrijving
--------	----------	--------------

Programma E - Sociaal domein		
------------------------------	--	--

<i>E</i>	<i>6.</i>	<i>Sociaal domein</i>
E	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie
E	6.2	Wijkteams
E	6.3	Inkomensregelingen
E	6.4	Begeleide participatie
E	6.5	Arbeidsparticipatie
E	6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)
E	6.71	Maatwerkdienstverlening 18+
E	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-
E	6.81	Geëscaleerde zorg 18+
E	6.82	Geëscaleerde zorg 18-

Programma F - Volksgezondheid en milieu		
---	--	--

<i>F</i>	<i>7.</i>	<i>Volksgezondheid en milieu</i>
F	7.1	Volksgezondheid
F	7.2	Riolering
F	7.3	Afval
F	7.4	Milieubeheer
F	7.5	Begraafplaatsen en crematoria

Bijlage K - Begrotingsgegevens EMU Jaarrekening 2023

Gemeenten zijn met ingang van de begroting 2006 verplicht om het EMU-saldo over jaar T-1, T en T+1 in de begroting op te nemen, zodat de gemeenteraad inzicht heeft in het EMU-saldo.

Onderstaande standaardtabel is hiertoe uitgeleverd. Conform artikel 71 van het BBV (informatie voor derden) dienen de EMU-gegevens vóór 15 november voorafgaand aan het begrotingsjaar aan het CBS en de toezichthouder te worden gezonden.

In de notitie geprognosticeerde balans en EMU-saldo van november 2018 wordt gesteld dat het EMU saldo ook meerjarig in de jaarrekening wordt gepresenteerd.

Bedragen x € 1.000		2022 (T-1)	2023 (T)	2024 (T+1)
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves zie BBV, art 17c)	267	603	448
+ 2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	1.574	1.117	1.209
+ 3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	1.268	1.320	665
- 4	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	5.869	3.945	1.400
+ 5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4			
+ 6	Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord			
- 7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)			
+ 8	Baten bouwgrondexploitatie, voorzover transacties niet op de exploitatie verantwoord			
- 9	Betalingen ten laste van de voorzieningen, voorzover deze transacties met derden betreffen	1.410	1.162	558
- 10	Betalingen die niet via de exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de andere genoemde posten			
- 11	Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen			
Berekend EMU-saldo		-4.169	-2.067	364

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de gemeenteraad van de gemeente Boekel

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van de gemeente Boekel gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2023 en van het vermogen van de gemeente Boekel op 31 december 2023 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

- ▶ het overzicht van baten en lasten over 2023;
- ▶ de balans per 31 december 2023;
- ▶ de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het college van burgemeester en wethouders over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2023;
- ▶ de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen en
- ▶ de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 4 april 2024 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Boekel zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 462.480. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2023. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de EUR 50.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Wij hebben risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg zijn van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de gemeente en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het college van burgemeester en wethouders inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de gemeenteraad toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Wij verwijzen naar de paragraaf bedrijfsvoering, waarin het college van burgemeester en wethouders uiteen heeft gezet op welke wijze frauderisicobeheersing is vormgegeven. In onze controle richten wij ons op frauderisico's die een risico op een materiële fout tot gevolg kunnen hebben.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd zoals bijvoorbeeld de gedragscode voor zowel de gemeenteraad als het college van burgemeester en wethouders. Daarnaast heeft het college van burgemeester en wethouders een frauderisicoanalyse opgesteld waarin frauderisico's worden geïdentificeerd. Deze frauderisicoanalyse is ter inzage gedeeld met de gemeenteraad. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie.

Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij het college en de gemeenteraad.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

Frauderisico	Onze controlewerkzaamheden en observaties
<p><i>Het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het management</i></p> <p>Op grond van onze controlestandaarden gaan wij uit van de veronderstelling dat er altijd een risico aanwezig is op doorbreking van interne beheersingsmaatregelen door het management en het college van burgemeester en wethouders.</p> <p>Hierdoor ontstaat het risico om verslaggevingsfraude te plegen.</p> <p>Meer concreet zien wij een risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door het management en het college van burgemeester en wethouders met name in:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt; - Significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsvoering. 	<p>Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen.</p> <p>Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht. Deze werkzaamheden omvatten onder meer inspectie van informatie uit brondocumenten. Wij hebben geen significante transacties buiten de normale bedrijfsuitoefening geïdentificeerd. Wij hebben in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het college van burgemeester en wethouders bij deze journaalposten.</p> <p>Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het college van burgemeester en wethouders.</p>

<p><i>Frauderisico in de IT-omgeving</i></p> <p>Als gevolg van een ontoereikend autorisatiebeheer in de financiële applicatie is een risico aanwezig op het onrechtmatig onttrekken van middelen door de medewerkers van de financiële administratie. Dit kan door ten onrechte een inkoopfactuur te boeken en goed te keuren of ten onrechte een IBAN-nummer te wijzigen. Om die reden hebben wij aan dit risico significante aandacht besteed.</p>	<p>Als gevolg van de tekortkomingen in de interne beheersing rondom het proces van de verwerking en betaling van de inkoopfacturen, konden wij niet op de interne beheersing steunen. Onze bevindingen rondom de administratieve organisatie en interne beheersing hebben wij schriftelijk aan het college van burgemeester en wethouders gerapporteerd via de boardletter 2023 van de gemeente Boekel.</p> <p>Om het risico op onrechtmatige onttrekkingen te ondervangen hebben wij de volgende werkzaamheden uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wij hebben een factuurcontrole verricht op de kostenboekingen in het grootboek. Wij hebben in het bijzonder aandacht gehad voor de prestatielevering, de zakelijkheid van de onderliggende transacties en de betaling van de inkoopfacturen op de juiste bankrekeningnummers. - Wij hebben aanvullend een naam/nummercheck verricht op de betalingen in de bankapplicatie van de BNG. <p>Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor frauduleuze onttrekkingen of vermoedens daarvan.</p>
<p><i>Frauderisico betalingsbevoegdheden in bankapplicatie van Rabobank</i></p> <p>Als gevolg van de inrichting van de bevoegdheden in de bankapplicatie van de Rabobank ontstaat het risico dat door frauduleuze betalingen onrechtmatig gelden aan de gemeente worden onttrokken.</p>	<p>Als gevolg van de tekortkomingen in de interne beheersing rondom de betalingsorganisatie met betrekking tot de bankapplicatie van de Rabobank konden wij niet op de interne beheersing steunen.</p> <p>Om het risico op onrechtmatige onttrekkingen te ondervangen hebben wij de volgende werkzaamheden uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wij hebben de betalingen via de Rabobank gecontroleerd die gedurende het jaar hebben plaatsgevonden. Hierbij hebben wij in het bijzonder aandacht gehad voor de zakelijkheid van de onderliggende transacties. <p>Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor frauduleuze betalingen of vermoedens daarvan.</p>
<p><i>Schatting ten aanzien van nog te maken kosten en nog te</i></p>	<p>Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de</p>

<p><i>realiseren opbrengsten grondexploitatie (GREX)</i></p> <p>Als gevolg van externe ontwikkelingen, zoals economische ontwikkelingen of milieu, bestaat de kans dat de uitgangspunten ten aanzien van de nog te realiseren opbrengsten en nog te maken kosten niet passend zijn met als gevolg dat de GREX in de jaarrekening niet correct is gewaardeerd.</p>	<p>processen voor het opstellen en actualiseren van de exploitatieopzetten.</p> <p>Wij hebben de redelijkheid van de gehanteerde methode, significante veronderstellingen en gehanteerde gegevens gecontroleerd, waaronder het controleren van uitgangspunten voor de ingerekende nog te maken kosten en nog te realiseren opbrengsten aan de hand van onderliggende onderbouwingen.</p> <p>Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van de waardering van de grondexploitatie.</p>
---	---

Het in de controlestandaarden veronderstelde frauderisico rondom de opbrengstverantwoording is door ons weerlegd. Een gemeente laat zich typeren als een meerdoelenbestedingshuishouding en is daarmee inherent niet gericht op het verwerven van opbrengsten. De van toepassing zijnde opbrengststromen (voornamelijk algemene en specifieke uitkeringen en gemeentelijke heffingen), de transparante wijze van totstandkoming hiervan en de relatief beperkte omvang van de beïnvloedbare opbrengststromen zorgen ervoor dat het frauderisico rond de opbrengstverantwoording als geheel door ons als een niet-significant risico is aangemerkt.

Wij hebben tijdens onze controle geen specifieke aanwijzingen gekregen voor (een vermoeden van) fraude.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Zoals toegelicht in het onderdeel 'paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing' in de jaarstukken, heeft het college van burgemeester en wethouders een beoordeling opgesteld van de mogelijkheden van de gemeente om de risico's vanuit de normale bedrijfsvoering financieel op te vangen en de bedrijfsvoering zonder tussenkomst van de provinciale toezichthouder voort te zetten.

Onze werkzaamheden hebben bestaan uit:

- ▶ Het uitvoeren van een risicoanalyse gericht op het risico dat er gerede twijfel bestaat over de mogelijkheden om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen, zonder tussenkomst van de toezichthouder.
- ▶ Het kennisnemen van de analyse in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van het college en overwegen of deze alle relevante informatie bevat waarvan de accountant als gevolg van de controle van de jaarrekening kennis heeft en het bevragen van het college over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten.
- ▶ Het kennisnemen van de meerjarenbegroting in relatie tot de ontwikkelingen in de sector decentrale overheden.
- ▶ Het kennisnemen van de beoordeling van de programmabegroting van de gemeente door de toezichthouder.

- ▶ Het vaststellen dat de volgens het BBV verplichte financiële kengetallen in lijn liggen met de gangbare normen.
- ▶ Het inwinnen van inlichtingen bij het college over zijn kennis van het niet in staat kunnen zijn om financiële risico's op te kunnen vangen vanuit de reguliere bedrijfsvoering.
- ▶ Het verkrijgen van inlichting over gebeurtenissen of omstandigheden na de periode waarvoor het college een beoordeling heeft gemaakt.
- ▶ Het evalueren of voldoende en geschikte controle-informatie is verkregen met betrekking tot de conclusie en veronderstellingen van het college inzake het opvangen van financiële risico's in relatie tot de financiële positie.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

C. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie¹

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- ▶ Jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

D. Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde eisen

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2023 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstrekking SiSa.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstrekking SiSa. In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) van de Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2023, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2023 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- ▶ het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

E. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het door de gemeenteraad vastgestelde normenkader de dato 4 april 2024 en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 4 april 2024, het Controleprotocol WNT 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 28 juni 2023

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 28 juni 2024
Briefnr. 240389
Paraaf:

drs. D.O. Meeuwissen RA
